

ВЛЕСКНИГА

«Влесова Книга»

ИСХОДНЫЕ ТЕКСТЫ¹

Доцѣчка 1 (с. 185) (II 1, с. 72)²

ВО ТСЦЕ ОУПАМЯТОХОМ ДОБЛА³ НАША СТАРОИ ЧАСОИ, ДА ИДЕМО КАМО НЕ ВЕДЕТЕ. А ТАК ОЗЬ МОИ
ЗРЕМО ВОСПИЯТЬ А РЦЕМО, ЖЕ БО ЕСЬМОИ СТОИДИХОМ СЯ НАВЕ, ПРАВЕ, ЯВБЕ ЗНАТИ⁴ А ОБАПОЛО
ТЬРА ВЕДЕТЕ А ДОУМИТИ.⁵

СЄ БО ДАБО СТВОРИШ НАМ[О]⁶ ОВЕ І ЦЕ, ЯКОВОЖЕ ІЄСТЕ. СВЕТ ЗОРЕ НАМЕ СЯШЕ, І ВО ТОИЯ
БЕЗОДНИ ПОВЕСИ ДАЖЬБО ЗЕМЕ НАШЕ, АБИ ТАЯ УДЪРЖЕНА БЯ ТАКО. СЄ ДУЦЕ ПРАЦУРИ СОУТЕ А ТИ
СВЕТИ ЗОРЕМА НАМО ОД ІРУ...

НО ГРЬЦИ НАЛЕЗША НА РУСИ ТВЪРИШИ ЗЛАЯ ВО ІМЬ БОГОУВ. МОИ Ж ЕСЬМОИ НЕ ВЕХОМ УЖИ, КАМО
ТЕЦАТИ А ЦФА ТВОРИТИ.

ПРАВЕ БО ЕСЬ НЕВИДОМО УЛОЖЕНА ДАЖЬБОМ. А ПО НЬ — ЯКО ПРН ЖЕ СЯ — ТЕЦЕ ЯВБЕ, І ТА СО-
УТВОРИ ЖИВОТО НАШО. А ТО КОЛИ ОДИДЕ, СЪМРТЬЕ ЕСЬ. ЯВБЕ ЕСЬ ТЕКОУЦА А ТВОРЕНО О ПРАВИ.
НАВЕН БО ЄСТЕ ПО ТОИЯ. ДО ТЕ ЄСТЕ НАВА А ПО ТЕ ЄСТЕ НАВА. А В ПРАВИ ЖЕ ЄСТЕ ЯВБЪ.

ПОУЧИХОМ СЯ СТАРУ А ВРЖЕМОЦЕМО СЯ ДУШИ НАША В ОН. БО ЕСЬ ТО НАШЕ, ЯКО СЄ БО УЖ ИНА
ИДЕ. СЄ БО НА КОНО І... ТВРИШУ БОГОУМ СЛУ. СО ОУЗРЕХОМ В СЕБИ ТО, БО ДАНО ДАР БЪГОВ А НЕ
ПО ТРЕБУ ЕМО. БО СЄ НАПРАШНИ ТИ...

СЄ ДУШИ ПРАЦУРОИ НАША ОД ІРУ СРИЦЕТИ НА НОИ. А ТАМО ЖАКЕ ПЛАКАТИ СЯ А ВОИ, РЕЦАТИ НА-
МО, ЯКО СЪМОИ НЕ ВРЖЕХОМО ПРАВЕ, НАВЕ А ЯВБЕ... НЕ ВРЖЕЖЕХОМ БО СЄ НА ТО А ГЛУЗИХОМ СЄ
ІСТАЯ... НЕ СЪМОИ ДОСТОИНИ БОИТИ ДАЖБОВИ ВНОУЦИ... ТО БО МОЛИЯ БОГОУМ, ДА ІМЕМО ЧИСТЕ
ДУШИ А ТЕЛЕСИ НАША, А ДА ІМЕМО ЖИВОТ СО ПРАОТЦИ НАША ВО БЪЗЕХ СЛИШАЕТЕ СЄ ВО ЄДИН
ПРАУДА. ТАКО СЄ БО СЪМЕ ДАЖБОВИ ВНОУЦИ.

ЗРИ, РУСЕК ОУМЕ, ЯКОЖ ОУМ ВЪЛІК БОЖЬСК. ЄСТЕ ЄДИН СО НОИ, А ТОМУ ТВОРИЕТЕ А РЕЦАШАЕТЕ
СО БЪЗО ВОЄДИНЕ... БРЕНЕ БО ЕСЬ НАШЕ ЖИВОТЕ, А СЪМОИ ТАКОЖДЕ, ИДЕЖЕ КОМОНЕЗЕМ НАШИМ
РАБОТАТИ, ЖИВИШЕ ВО ЗЕМЕХ СО ТЕКЕ, ОВНА А СЪКЪТИЕ НАША, ОДЕ ВРАЗЕМ ТЕКУЦИ НА ... СВЕ-
РЕДЗЪ ...

Дощечка 2а (с. 185) (II 2а, с. 142)

МУЖ ПРАВ, ХОДЯИ ДО МОВЪ, НЪСТЪ, ИЖЕ РЪКОМ ЕСТЕ ХОЩАШЕТ ПРАВ БОИТИ, НО ЕСТЬ, ИЖЕ СЛЪВЕСОИ... ГО...⁷ а ВЪРШЕНА ДО ЦЪ СЪВПАДАШЕТ... ТОМУ РЩЕНО ЕСТЬ О СТАРА, АБО СЪЕМОИ ТВОРИЛИ БЯХОМ ЛЬПАИ, а ЯКО ДЯДИ НАШИ РЪКЛИ ТО У СЪЕМЪ а БОУДУ...

ТАКОЖДЪ ЗА ЧАСИ ЗЪЛНОСЛАВЛ⁸ РУСЪ ПОТЯТЯ БЯ РУКОУ ВЪРОЗИУ, а ЗЛОЩИНА ТВЪРЯИ... І КОНЯЗ ТОИ НЕМОЩЕН БЯ, а УСА СЪИНИ СВА ДО БРАНЬ, а І ТОИ ВЪРЯГОМ ПОДЛЕГОША, ВЪЩА НЕ БРЕГОЩА, а ЧЕСО ТО РЪЩЕНО ВЪЩЕМ НЕ ОУВАЖИ. ТОМУ БОИСТЕ РОСТЪРЖЕНИ, а ОДЕРЕНЬ ВЗЯТИ.

а ТАКО ЛЕ РЪЩЕМО ДНЕСЕ? — «КЪНЯЗИ СЪУТЕ НАША, ТОМУ БО НЕ СТЕ... ДО ПОЛУДЕНЕ ХОДЯИ,⁹ а ІМЕМО ЗЕМЬ... НАМО БО а ДЪЦКЪМ НАШИМ».

а ТАМО ГРЪЦИ НАЛЪЗША НА НЕ, ЯКО БО УСЪДЬЛИЦА НА НЬ. а БЯ СЪЩА ВЕЛКА а МНОГАЯ МЪСЯЦИ...

СТОИ КРАТОИ ПОЩИНА СЕ РУСЕ а СТОИ КРАТОИ РОЗЫКЕНА БЯ. ОД ПОЛУНОЩЕ ДО ПОЛУДЕНЕ... ТАКО СЪКЪТИ ВЪДША ПРАОЦОВЕ НАША, а БЯ ОЦЕМ ОРИЕМ ДО КРАЕ РУСЪКА ВЕДЕНИ, ПОНЕВЖДИ ТАМО ПРЕБОИТИ. а УТРПЕНА МНОГАЯ НЕСОУЩА, [а] РАНИ а ХЛУДНЕ. СЕ ТАКО ОТОИДША ДО СІУ, а ТАКО ОУСЪЛИЩА СЯ ОГНИЩАНОИ НА ЗЕМЬ РУШТЫ.

ТО БО СЕ ОУТВОРИ ЗА ДВЕ ТЕМЕ ДО СЪУТЬ, а ПО ТЕМА ДВЪ ТЕМИ ВРЯЗИ ПРИДОША... а ЗЕМЕ БЕРЯИ ОД ХЪЗАРОМ ДО РОУЦЕ СВА, ТЕМ БО ОДЕРЕНЕ РАБОТАХОМО.

БЯ НАРОУД РОДИЩЕСК ІЛЬМЕРСТІИ, а СТО КОРЕЖЕНЕ О ДВО СТА. НАРОДО НАШ, ЯКО ПРИДЕ ПОЗДЪ ДО РУСЕ ЗЕМЕЪ а СЕЛИЩЕ СЯ СРЕДЕ ІЛЬМЕРШТИ. І ТИ БО СЪУТЕ БРАФКЕ НАШЕ а НАМО... ПОДОВИ СЪУТЕ. аЦЕ КОЛИБО РОУЖНЪТИ, БО НАС ХРАНИША ОД ЗЛОИ.

ВЪЩА ІМАНАЩЕ. СО ТО РЪЩЕНО... О ВЕЩЪ, ТАКО ІСЪСТЕ. аЦЕ СОГО НЕ РЪШЕНА, НЕ ЕСТЕ БОИ... ІЗБИРАЦА КЪОНЯЗИ ОД ПОЛУДЯ ДО ПОЛУДЯ а ТАКО ЖИВЯИ, МОИ ЖЕ СЪМОИ ІМО ПОМОЩЕ ДАНАХОМ. а ТАКО БЯХОМ... ЗЕЛЕ БО ЗНАЯИ, ТВЪРИТИ СОСУДИ ПЕЦЕНЕ ВО ОГНИЩЪХ, а СЪУТЕ БЪ ГОНЦАРИ ДОБИ, ЗЕМЕ РАТИ а СКОТИА ВОДЯЩЕТИ БЪ РОЗОУМЪЯИ... ТАКО І ОТЦЕ НАШЕ СЪУТЕ. а ПРИДЕ РОЗДОИ НА НЕ, а НАКЪЗЪ, а ТОМУ

Дощечка 2б (с. 185) (II 2б, с. 144)

...БЯХОМ ПОНУЗЕНИ ОСКОЩІТИ ДО ЛЯСИ ІА ТАМО ЖИВЕМО ЛОВЦЕ а РІВАНИ, АБОХОМУ МОГЛИ СЯ ОД СТРАСИ УКЛОНЩЕ СЯ. ТАКО БЯХОМ ЕДИНУ ТЕМУ, а ПОЦАШХОМ ГРАДИК СТАВИТИ, ОГНИЦА ПОВСУДЕ РОСКЛАДАЯТИ. ПО ДРУЗЕ ТЕМЕ БЯ ХЛУД ВЕЛИК, а ПОТЯГШЕ СЯ ЕСЪМЕ ДО ПОЛУДЕНЕ, ТАМО БО СЪУТЕ МЯСТА ЗЛАЩНА ... а ТАМО ТОИ РОНЕИСТИ СКОТИ НАША ЯЦІ ДЕ СЕ ЦІНО, У О ТО СЕ ОУГОДИХОМ, аЦІ БОИТИ КАМО СЛОВЕСОИ ДЕРЖЕТИ. а ПОТЯГОХОМ СЕ ЕСЪМОИ ДО ПОЛУДЕНЕ ... ЗЕЛНОТРВИЕ, а ІМХОМО СКОТИ МНОЗИ...

⁸³ В рукописи пробел, длиной приблизительно в 19 рукописных русских букв, а не точки, которые были мной добавлены.

⁸⁴ Эти строки с рис. 2 (ВК 1990). После заголовка „Дощечка 32“ в скобках указано: (22 — 30).

⁸⁵ Между і и воѣ в рукописи длинный пробел, длиной не менее шести рукописных букв, без точек.

⁸⁶ Вместо на не или до нои, или местный пад. или наречн. употребление.

⁸⁷ Вместо нои.

⁸⁸ В ВК 1990 имеются только фотокопии рукописного текста данной дощечки, выполненного Ю.П. Миролубовым (на рис. 3 и рис. 4). Заголовок на рис. 4: *Дощечка 33 (1 — 11)*. После заголовка слева написано: *Vles kniga No 28*; правее, под заголовком: *Отрывки*.

⁸⁹ Пометка на рукописи.

⁹⁰ Фрагмент *внѣмо ... се ... і се. за не ... обои ... дону яте лучи* написан в рукописном тексте в три столбика, в которых в первом и третьем две строки (*внѣмо* и *за не* — 1-й и і се. и *дону яте* — 2-й), а во втором — три (*се, обои* и *лучи*). Первый и второй столбики заключены в фигурные скобки, а третий обведен кривой линией.

⁹¹ Нумерация строк 12-15 предположительная, т.к. на фотокопии в ВК 1990 (на рис. 3) они не пронумерованы, проставлен только номер дощечки — 33. Строки 12-15 написаны в два столбца.

⁹² В рукописи перед *ставете* большой пробел без точек.

⁹³ В рукописи точек нет, только большой пробел перед фрагментом *доу*.

⁹⁴ Фрагмент *отере* на фотокопии в ВК 1990 (рис. 4) написан влесовицей, остальное — современным полурукописным шрифтом.

⁹⁵ На фотокопии в ВК 1990 этот фрагмент помещен на рис. 3.

⁹⁶ Перед этими строками на фотокопии в ВК 1990 (рис. 4) что-то написано и подчеркнуто — в виде заголовка. На фотокопии в книге эту надпись прочесть не удалось; возможно, на оригинале рукописи разобрать удалось бы, только где он, этот оригинал?.. Номера этих строк не были указаны. Предположительно следуют после предыдущих. Этот отрывок написан очень мелкими буквами, очень трудно разобрать написанное.

⁹⁷ Следующие строки (рис. 4 в ВК 1990) также не обозначены. Предположительно следуют после предыдущих. Написаны в два столбца.

⁹⁸ Возм., *вдѣце* вместо *ведѣце*?

⁹⁹ Следующие отрывки на фотокопии рукописи обозначены номерами от I до X и даны как отдельные абзацы.

¹⁰⁰ Слово *пашете* почему-то было написано Ю.П. Миролубовым как *пѣшете*.

¹⁰¹ Следующие строки также не обозначены. Предположительно следуют после предыдущих.

¹⁰² Слова *о се гнои . . . одыте і се страве* на фотокопии в ВК 1990 (рис. 4) написаны влесовицей, остальные — современным рукописным шрифтом.

¹⁰³ Здесь в ВК 1990 после текста в скобках примечание: „(З архіву п. В. Лазаревича“).

¹⁰⁴ *те ? или левое ?*

¹⁰⁵ і вместо *с*.

¹⁰⁶ Скорее всего, вместо *чтрѣ*.

¹⁰⁷ Перед текстом, в заголовке, примечание в скобках: „(Уривки з архіву Ю. Міролюбова“).

¹⁰⁸ После этого абзаца в ВК 1990 повторяется то же самое, с разбивкой на пять нумерованных строк и с пословесной разбивкой. В данной публикации повторение выпущено.

¹⁰⁹ Вставка буквы н (заглавной) в квадратных скобках — в ВК 1990.

¹¹⁰ В ВК 1990 в начале этого фрагмента слова употреблена заглавная буква.

¹¹¹ Из: Миролубов Ю.П. Сакральное Руси. т. I. С. 66: „Иди, да иди до нашей Жаризны, Отче, Лицо коего сьет яко Солнце, а донь взирающ слеп бьшет, тому зерцамо поду, а очи невздвогша, зряме скуду есьмы а окуд идемо, а такожде одыдохом“.

¹¹² Из: Миролубов Ю.П. Сакральное Руси. т. II. С. 156: „АШЕ БУЪШИ РАБЪ БЪГОМ И ЧЛОВЕКОМ ОУТВЕРЗЖДЕНИЕ МІМОИДЕШИ ЗЛАЯ А СЕРГИ ПРЕЧИСТЫА ДБАТЕЛОУ ОУЗРИШИ ВДЕН НАВЪ ДІВА ДІВНАІА І ВЛЕСА МУДРІА“. И „СЕЕТО ВЛЕС УГАДАЯХОМЪ И СЕ БУДЕ ПОТОМУ ЯКОЖДЕ БЗІ ВЯДУТЬ СЛАВЕ НАШЕА А НІЗОШЕ ВЕРЖЕНІА О ВСЕГДА ПІСНІЕ І БЕНДЕЩЕ“.

тырех дощечек, а именно: 16б, 34, 38а и 38б», но, опубликовав тексты 34, 38а и 38б, текст 16б он по какой-то причине не публикует.

⁶⁰ Продолжение на следующей дощечке.

⁶¹ Продолжение на следующей дощечке.

⁶² Буква **в** кажется лишней, либо вместо **а**.

⁶³ Видимо, **ѣтъ** — описка, повторение.

⁶⁴ „**а**“ — вместо **да**.

⁶⁵ Здесь в ВК 1990 после текста, выделенное курсивом, без скобок, примечание (видимо, Ю.П. Миροлюбова): „*Настоящий отрывок, вероятно, описывает одну из сечей, бывших в степях Черноморских. Черное море эта Дощчка называет Руським морем, в отличие от Годьскаго моря — Азовскаго. Черное море зовется «Синим», а Азовское «Суренжским»*“ и далее, по тексту дощечки.

⁶⁶ В ВК 1990 (с. 205) пояснение: „В М этот текст не сохранился. В Ж дощечка озаглавлена: «Сборная дощечка № 27 (Готская) Дощечка эта собрана из обломков и осколков многих дощечек, найденных и подобранных вестовым полковника Изенбека. Названа она Готской потому, что в текстах этих обломков и осколков упоминаются готы». Текст дощечки воспроизводим по Ж. Отметим, что фрагмент 5 текстуально близок к дощечке бд, фрагмент 11 — к дощечке 5б, а фрагмент 12 — к дощечке 8. После текста дощечки подпись: «А. Кур».“ В издании ВК 1995 г. под заголовком III 27 на с. 114 приводится только 13-й фрагмент.

⁶⁷ См. тж. текст **8**, последний абзац, но там немного по-другому.

⁶⁸ Видимо, **т** лишнее (описка или царапина?).

⁶⁹ Вместо **ж**.

⁷⁰ В ВК 1990 после заголовка „Дощечка 31“ приписка Ю.П. Миролюбова в скобках: „(«Дощка с молитвами»“

⁷¹ После данного текста в ВК 1990 следует выделенное курсивом, без скобок, примечание Ю.П. Миролюбова (видимо, А.А. Куру): „*Разделить этих строк я не успел еще и предоставляю это Вам. Думаю, что это — молитва Перуну. Дальнейший текст:*“ и далее, по тексту дощечки.

⁷² Здесь в ВК 1990 аналогичное примечание, в скобках: „*Вероятно, пропущено «же».*“.

⁷³ Здесь в ВК 1990 выделенное курсивом, без скобок, примечание: „*Здесь, вероятно, моления Дажьбу и Огнебогу. Текст:*“ и далее, по тексту, но с нового абзаца.

⁷⁴ Здесь в ВК 1990 выделенное курсивом, без скобок, примечание: „*Как и в прежних переписках текстов, в данном случае я строго придерживался копии, сделанной в тридцать седьмом году у Художника Изенбека, и ни слова не прибавил или не убавил, но, видя трудности чтения, оставил без изменения текст, дабы кто-либо, более удачливый, нежели Ваш слуга, смог бы разобрать и объяснить неясное мне самому. Впечатление мое таково: это одно из исчезнувших старорусских (славянских) наречий, различающееся от известного нам древнеславянского текста. В архаизме наречия сомнений нет, а в подлинности такового тоже, ибо обороты речи указывают на известную закономерность. Что же касается подлинной старины Дошек, здесь я ничего сказать не могу, так как не являюсь специалистом. Юрий Миролюбов. 13 октября пятьдесят третьего года. Брюссель. Бельгия.*“

⁷⁵ В ВК 1990 имеется только фотокопия рукописного текста данной дощечки, выполненного Ю.П. Миролюбовым (рис. 2). В заголовке обозначено: „Дощечка 31 (27 — 42)“.

⁷⁶ У Ю.П. Миролюбова **висіа**, по его разбивке.

⁷⁷ Вместо **во**.

⁷⁸ У Ю.П. Миролюбова (ВК 1990) в этом слове (два раза во всех текстах) употреблена церковнославянская буква **ѣ**: **грдѣ**, — возможно потому, что буква влесовицы **ѣ** похожа на **ѣ**, но контекст предполагает всё-таки **граво** или **гравъ**.

⁷⁹ У Ю.П. Миролюбова **томѣ**, объяснение аналогично вышеприведённому.

⁸⁰ Перед этим фрагментом слева вверху крупно написаны две буквы влесовицей: **ѣ т**. Этот отрывок написан очень мелкими буквами. Перед текстом обозначено: „Дощечка 31“.

⁸¹ Видимо, вместо **му**.

⁸² В ВК 1990 имеется только фотокопия рукописного текста данной дощечки, выполненного Ю.П. Миролюбовым. Начало на рис. 3, где обозначено в скобках в заголовке: (1 — 13). Второй столбик обозначен „Дощечка 32 (14 — 21)“.

Дощечка 3а (с. 185) (II 3а, с. 182)

МЪЛІХОМ ВЛЕСА, ОЦЕ НАШЕ, ДА ПОТІАГНЕ В НЕБІ КОМНОЦЬ СУРАЖОВ, А ДА ВНАДЕ НА НОІ СУРІ
ВЪЦІАТІ ЗЛОТІ КОЛОВЕ ВЪРТЕЦЕ. ТО БО СУНЬЦЕ НАШЕ, ІЖЕ СВІАТІАІ НА ДОМОВЕ НАША, І ПРЕДО НЬ
ЛІК БЛІКЕДЕ СЪ ЛІК ОГНИЦІ ДОМАЦЕН.

СЕМУ БГУ ОГНИКУ СЪМУРЬГЛЪ РЦЕМО ПОКАЗАТИ СЕ А ВОСТАШЕТИ СЕ [НА] НЕБЕСІ, А СЕ ВЗЕТИ ОЖ ДО
МУДРА СВЪТА... НАРЦЕМО МУ ІМЕ ІЕ: «ОГНЕБЪЖЕ», А ІДЕМО СЕ ТРУДИТ[І], ІАК І ВСК ДЕН, МЪЛ-
НІА УТВРША ТЪЛСОІ; ІАДОМО А ІДЕМО ДО ПОЛЕ НАШІ ТРУДАІАТИ СЕ, ІАКО БЪЗІ ВЕЛЪША ВСКУ
МУЖУ, ІЖЕ ФІНЕН ЄСЪ ТРУДИТ СЕ СІА НА ХЛЪБ СУУІ.

ДАЖБОВЕ ВНУЦІ СТЕ, ЛИБІМІФІ БЪЖЪСКИ, А БЪЗІСКО РОРАЛА ВОІ ТАК О ДЕСНИЦЕ ДЪРЖАЦІ...

ВОСПОЕМО СЛВУ СУРАЖИ, А ТАКОЖДЕ МОІСЛІХОМ ДО ВЧЕРЪ А ПЕНТО КРАТО СЛВІХОМ БЗІ ВЕ ДЕНЕ.
ПІМО БО СУРІЦУ В ЗНАК БЛАГЪСТІ А ОБЦНОСТЦЕ СО БЗІ, КІІ БО СУТЕ ВО СВРЗІЕ, ТАКО БО ПІОУТ ЗА
ЦІАСТЕ НЬ...

ВОСПОЕМО СЛВУ СУРАЖИ, А ТЕ КОМОНЬ ЗЛАТ СУРАЖІЦІЕВ СКАКЦІЕТ В НЕБЕСІ... ДОМУ ІАІАХОМ
ПОТРУДЪЦЕ СІА, ТАМО ОГІНЬ УТВОРДЖІХОМ А ІАІАХОМ ПОКОРЪМ НАШ. РЦЕМО, ІАКОВА ЄСТЕ
ЛАСКОЦЕ БОЖЪСКА ДО НОІ А ОТОІДЕМО К СЛУ. ДЕН ОУБО ПІДЕ А ТЕМЕНЕ ІАСТЫК...

ТАКОЖДЕ ДАДЕХОМ ДЕСЕТУ ОЦЪМ НАШІМ А СЕНТУ НА ВЛАСВЕ... А ТАКО ПРЕБУХОМО СЛВНІ, ІАКОЖЕ
СЛВІМ БЪЗІ НАШЕ, А МЪЛІХОМ СІА З ТЕЛСОІ, ОМОВЛЕНІ ВОДОУ ЦІСТОУ...

Дощечка 3б (с. 186)

ІН БО КЪРВЕНЬ ЄСЪВА, ТАІА КРІАВЪ НАШЕ. ПРО ТО МЪЛОУВІ, ІАКО ІЗОБРІАТЦІ КОНІАІ СТАРОЦІ НАША,
А ТАКО СЕ ПРАВІ ПЕНТОНАДЕСЕЧЪ ВЪЦІ КРЪЗ ВЪЦА ... А СОУБОРІТІ СІА НА ОНЬ І СОУДІТІ ВШІАКУ ОТ-
НОЦКУ ПОДЛЪ ... ГЛАВНОЦЕ¹⁰ ... А ТАКО СЕ ПРАВІ. НАШІ ОЦІ ... ВСЕНКІМА І СЛОВО РЕЦІАТІ¹¹ ...
А ТО ТО БЛАГО СУТРАТІХОМ ОТЬ ХЪЗІАРОУ ... ПО ВЪЦІ ТРОІАНИ ІАКІ ...¹² ... ПРВЪ НАСАДІ СЕ СО
СОІНІ СВАА ВНУЦІ ПРОТІВНЕ РЕЦІЕНУ ВЕЦІЕМ ...

БОРУШТІ НЕ ІМІАХУ РАДІ ВЛАДІЦЕ ПРОТІВНЪ ВЪЦА ... ХОЗАРСТЪ БО ІАША НА НЬ, А ТІ НЕ ІМІАША
ВОІОВЕ ... ТА ТО РОСТРГАВІЦА БІА ПЕНТО СЕНТ ЛІАТОІ А НЕ УКОНФІША СІА КОРО, А СТАЛА НАМО
ТЪГЛА ХЗАРСТІГО ... І БО ПОКУДУ БОРУШТІ ПРАЦЕ СІА, ВРЗІ НА НЬ НАКЕЗЕ МНОЗІ ... А ВНУКО
ТРАІАННЕН БІА САМОТЕН — СО ДРУЗІ МЕНОГАІА — І БІА УТЦЕН ...

Дощечка 4а (с. 187) (II 4а, с. 158)

ПО ЧАСЕ ЖІВОТ ТРУДЪНЪ ... А ТО БІАЦІ В СТУПЪХ БІАІРІН СКОТЕНЪ... ТОІІ БО НЕ ПОДЛЕГШЕ ДО
ХЪЗІАР. БІА ІРОНІСТІ ... ОД ІРОНІ ПОМОЦІ ПРОСІАІ. А ТОІЕ ... КОМОНЪСТВА ДОСІАІА ІА БІАША ХЪЗАРА-
ШТІ. О ТЪ РЦІЕНІ ... ІНА, БО ІА РУШТІ ОСТА СЕ ПОД ХЪЗІАРШТІ... КІІ БО ДОЛЪЗІА ДО ГРАДА КІ-
ВСКА — І ТАМО УСЪДАШЕ СЕ ... ТІ ЖЕ РУШТІЦІ, КОІА НЕ ВОЛІША ПОДО ХЗАРШТІ, ІАША ДО СКОТЕНЕ.

А І ТАКО РУСЪ СЕ ТЪРЛОВАША ОКОЛЪ ... ІРОНШТІ НЕХАЦІ СВІ КОВЕ, НАША ОДЕРЕНЪ НЕ БЕРІАІ, А
ТАКО ОСТАВІ РУСОУМ ЖІВОТ РУСЕК ... ХЪЗІАРШТІІ БЕРІАХУ ДО РАОТЕ СВОІА ОДЕРЕНЪ А ДЦКІ, А
ЖЕНІ. ВЕЛІЦЪ ЗЛЪ БІА А ... ТВЪРІАІ ЗЛО...

О ТО УБО ГОДЬ ГРІАВО НАЛЪЗЕ НА РУСЬ ОКОЛУ СКОТЕНЕ. А І ТОІ ІЗМЄЦІ СІА, А ПРАЦУРОВЕ НАША ПОТІАГОША НА НЬ. ТАДЕ КОМОНЬСТВА ІРОНШТЕ УТЪРФЕ А РОСЫІАІ ГОДЬ. РОСТРЦЕНІ БІАША ГОДЬШТІ А БЪЖЕ С ПОЛЕ... ТО БО КРЕВ БО РШТА СЕ МІА ... А ФЕРМНА ЗЕМЬ БІА... ПЕРУНАМИ РОСТРСШФЕ РУСЬ ЗЕМЬ ГОДЬСКУ А МЄЦІЕМІ ЗНІЦІ ВСІАКА, І ЗЕМЬ ІХ ВЕМЬ СІ, А ДО СВА ПРІТЦЕ ...

А О ТУ БЪ ХЪЗАРШТІ ПОІАЦА НОІ, ВЕЦІА СРАТЕНЬ, А НАЛЪЗООХША НА НОІ... І ТУ БО РУШТІ УВР-ЖЕШЕ СЕ ДО БРАНЕ ІАКО ЛЕВІ А РЪКША: «ПОРПАДОХОМ БО, ІАКОЖЕ ПЕРУН ДО НАС НЕ ДБА». І ТОІІ ІМА ПОМОЖАЦЕ.

А ГОДЬ БІА УВРАЖДЕНАХ, А ХЪЗАРШТІ ПЕРВЪЕ... УКОУСІ ПРАХОУ,... БІАША ПЕРВЫ РОСТРЦЕНІ. А ТО РУСЬ ЗЕТХІА ДО ІХ А РЦЕ: «І ЦО ЦЕ БУДЕ...».

ХЪЗАРШТІ БО УТЕКОЦА ДО ВІЗІ О ДОНУ А ДОНЧУ... ТАМО СТРАМ ІМІАІ ...УС БЄЦІА ВОІА ІХО, ВЕРГОША ЗЕМЬ МЄЦІФІ СВО А ТЪКЪША ОКОЛУНЬ ОФЕСІ.

ТОІ КРАТЕ ГОДЬ СМЪСТІ СЕ А ОТОІДЕ ДО ПОЛУНОЦЪ, А ТАМО ІЗГМІЗЪ, ІДІАІ ДАЛЪ. РУСЬ БО УСТРІ СІА ДО СЕ ЗЕМЬ, ВІАТОІА ДО РУСЕ КРОУКА РЕНЦІ.

СВА ПДУТЬ, РЦЕ, А РЪКША: «ПРІДЕ УБО МІЛОСТОІНІ ЦІАС БОЖЕСЬКА». ХВАЛІМО ДАЖЬБА НАШІГО А ПЕРУНА ЗЛАТУСА, ІЖЕ БІА СО НОІ. А ТАКО ПЕРВЫ СПОІАША СЛАВУ БОЗЪМ НА ЗЕМЬ ФУЖ. СЪ ТЪІА РЪКША РУСКОЛУНЬ ТАІЕ ЗЕМЬ, А ТАМО СЕ ПОТЦІ СІА ВЕЛЬЦЪ, АВОІСТІА ОУТВЪРІТІШЕ СІА ЗЕМІ НАШІІ... ІАКОЖЕ ПЕРУН ДО НАС НЕ ДБА».

ХЪЗАРШТІ УБОІА ДО ЗЕМЬ ПОТІЕТЪ, І НАКОЛІКІІ ВЪАВЪ ІЗІ РУСКОЛУНЬ, БО ІА СЕ УТВЪРІАІ НА ДОНФІ ПО ГОДІ...

Доцечка 46 (с. 187) (II 46, с. 162)

МНОГАІА ЄМЦІЦІ ІАША С ОНІА, ТАКОЖАІ ПОТРІЖДАІА СЕ, А ОТ ТОІА БІАЦІЕТІ ВОЛЬНА А ЗУРОВЕНЕ О ПРАЦУРІ...

ВІЕСО БО НАУЦІ ТОІА ЗЕМЬ РАТІ А ЗЪРНО СЪІАТІ. ТАКО ОУ[БО] БОІЦА ТОІ ПРАЦУРІ ОГНІЦАНАМА СТАТІ А БОІТІ ЗЕМЕТРУДІЦІ... РЦЪМО БО, ІАКО СЕ РЪЦЕ В НАШІ ЗЕМЬ, А НЕ НО ІАКО ГРЪЦІ, ЖА-ДІЦА СЕ ОРУШТЫЕН ЗЕ КОУРОСТІ. ТІ БУЛГАРЦІ ПОЦІНІАТІ... ІНУ, ЖЕ СВА СЪКЫ ВЪДІЦІКЕ СВА ВО ПОЛЪХ ЗЛАЦНЪХ.

А ІЗОБРІАТІ ІМАІ ОД СВЕ СТАРОТЦЕ, ОД РОДУ ДО РОДУ. ТАКО СЕ ПРАВІ... ЗА ДЕСЕНТЕ ВЕКОУ. ЗА-БІАША ОВА Є СВА, А ТАКО РОДІ, ЖІАТІ ОСОБІЦЪ, ПІЕМЕНОІ ... СЕ ЗОІВАТ ТЕ ПОІАНИ... СВЕРЄДІ А ДРЕВІАНОІ. ТО УБО СУТЕ ВШІ РУСШТІ ОД РОСКОУЛУНІА. НЕ ІМАІ... ОДЪЛЕНЕСТІ, ІАКО СУМЬ, ВЕСЕ А ФУДЪ... А ОТУДЕ ПРІДЕ НА РУСЬ УСОБІЦА...

ЗА ДРУГУ ТОІНСЕНЦІЕ ЖТОІ ... ПОДПАДЪШЕ РАЗДІАЛУ, А УБУДЕ СЕ САМОТНОСЦЕ, А СТА ОДЕРЕНЬ ФУЖІМ РОБІТІ... НАПЕРВЪ ГОДІ, ІАКОВА КРЪПЦЪ ІУ ДЕРЦА, А НА ДРУЗЪ ХЪЗАРІНОМ, ІАКО ТОІКЕ ЗОБІАВІА СІА, КАГНОМ... А ТО НЕРАДЪНЕМ НАШІІМ ПО ПЕРВЪ ІСТОУ ГОСТЪМА НА РУСІ... О НАЦІАЛУ БІАСТА ВЕЛРЪЦІВА, А ПОТУДЪ СТАША ЗІЕ А РУШТІ УТЛУЦІТІ СТА... РЪКОСТА ТОІ: «КАМО ГРІАДЪМО ОД ОНАІА?... КАМО ЖІВОТ ВОЛЪН ОБРІАЦЕМО? ... ЄСЪМОІ ВІАЦЪ СІРОТ А РЕНКА БОЖЬСКА ОД НАС [С]Е ОТВРАТІ...».

²⁶ В ВК 1990 примечание: „Здесь пропущена была при переписке фраза: (І ДТЄРЄХ ВЕДЕ Н І ПОСЛЕ О НІХЖЕ НЕ ВІХОМЪ НСФО)“, что и вставлено.

²⁷ по или то бо то.

²⁸ Во ВК 1990 “ні до” повторяется два раза.

²⁹ По ВК 1990: „После указания номера дощечки в скобках приписано: І — 28“. В заголовке после номера дощечки, 8, в ВК 1990 почему-то напечатано в скобках „(27)“ и данный текст помещен после текста Дощечки 26, но ниже имеется Дощечка 27 („сборная“), поэтому я переставил этот текст по порядку номеров.

³⁰ Примечание О. Творогова в ВК 1990; здесь и далее его примечания выделены курсивом.

³¹ Вместо а.

³² Вместо о.

³³ Вместо а.

³⁴ В ВК 1990 брегоуца повторено 2 раза.

³⁵ Слово СТРАНИЦЬ повторяется два раза в исходном тексте.

³⁶ В тексте данной дощечки в „Жар-Птице“ вместо РАІ СЛАВЬСЕК — ІРІ.

³⁷ По ВК 1990: „пометка“, т.е., видимо, какая-то пометка на полях и т.п. (но не в тексте?).

³⁸ Многоточия в ВК 1990 нет, но фраза явно продолжается на последующей дощечке.

³⁹ Многоточия в ВК 1990 нет, но фраза явно продолжает текст предыдущей дощечки.

⁴⁰ В ВК 1995, по ж. „Жар-Птица“, цюурь.

⁴¹ В ВК 1995 марієх, что (и др. под.) указывает, что в этой публикации тексты были взяты из публикации „Жар-Птицы“ (См. статью О. Творогова в ВК 1990). А. Асов пишет в ВК 1997, что его перевод 1994 (и ВК 1995, изд. 2-е, испр.) выполнен по изданию Куренкова.

⁴² В ВК 1990 птцемо ку. Здесь приводится текст, выверенный по фотокопии дощечки 16 (рис. 1). Сравнив разночтения текста дощечки 16 по ВК 1990 и по фотокопии, можно предположить, что и в тексте Ю.П. Миролюбова (М) — в том виде, как он представлен в издании ВК 1990 — также может быть некоторое количество неточных прочтений или опечаток. Особенно характерны замены Ф на Ш/ш.

⁴³ В ВК 1990 ко.

⁴⁴ В ВК 1990 прівєцц.

⁴⁵ В ВК 1990 рцкн бѣцц отц врсі.

⁴⁶ В ВК 1990 а то імц.

⁴⁷ По другой разбивке: „а тоі мф жєну і два дчєрє (іма). імаста она сктѣ ...“, т.е. „И он меч, жену и двух дочерей (имел). Имели они скота ...“; вызывает также подозрение дчєрє, где, похоже, ц переделано при ретушировании/редактировании изображения на Ф.

⁴⁸ В ВК 1990 продццсца.

⁴⁹ В ВК 1990 акоі раі зговє.

⁵⁰ В ВК 1990 прсѣшє.

⁵¹ В ВК 1990 млшє.

⁵² В ВК 1990 даяш.

⁵³ В ВК 1990 ізмїноі іако.

⁵⁴ В ВК 1990 вѣ оже шаоі.

⁵⁵ В ВК 1990 влєсо тєшє.

⁵⁶ В ВК 1990 дондє.

⁵⁷ В ВК 1990 блгсѣвєн.

⁵⁸ В ВК 1990 пршєндшє нєоврцєт сє.

Итого на небольшой текст (10 строк в оригинале, всего 451 знак) 17 разночтений (!).

⁵⁹ Текст известен только по некачественному изображению (явно редактированному — и не в лучшую сторону), которое А.А. приводит в публикации ВК 1997; здесь этот текст приводится, так сказать, чисто условно. О.В. Творогов сообщает (ВК 1990): «Публикуя фотокопии М, Н.Ф. Скрипник предпослал им следующее предисловие, которое мы воспроизводим (в своем переводе с украинского на русский): „При тщательном разборе архива покойного Ю. Миролюбова в Лахене выявилось, что — кроме еще нигде не опубликованных 16-ти дощечек Изенбека — в нем находились также и тексты следующих че-

⁶ В квадратных скобках добавлены предположительно опущенные при написании исходного текста буквы и/ или слова. Подобные пропуски с целью избежания повторения в текстах Влескниги встречаются неоднократно.

⁷ Здесь уточня кажутся лишними — вроде бы ничто не пропущено...

⁸ Во второй части книги Б.А. Ребиндера (а он брал тексты в книге Скрипника, а не с рукописей Миролюбова) после этих слов стоит **а боуси а русе потятя**, и далее по тексту. Это выглядит как вставка (скорее всего, ненамеренная), так как ниже идет нераспознанное слово **боусьдьяца**, которое он разбивает как **боусь дьяца**, что должно как будто дать „Борусы отделились“. Подобным же образом и первое **боуси** интерпретируется им также как „Борусы“. Представляется, что в исходном тексте „р“ могла быть пропущена — но не в двух, совершенно одинаковых позициях. Кроме того, в копии Миролюбова этого **а боуси** нет. В других же местах исходного текста Борусы *везде* называются **боруси** или **борусици**. Таким образом, видимо **боусьдьяца** следует разбить как **бо усьдьяца**, что, как представляется, говорит о действии, связанном с поселением. Таким образом, данная ситуация служит еще одним доказательством, что, при отсутствии самих дощечек, разумнее пользоваться академической публикацией ВК 1990 года, поскольку тексты в этом издании вызывают больше доверия, так как, прежде всего, они взяты с машинописных рукописей Ю.П. Миролюбова, который и был единственным, кто видел исходные тексты (дощечки) и работал с ними. В последующих же публикациях, восходящих в конечном итоге к его же материалам, имеется множество, мягко говоря, разночтений.

⁹ Здесь, на конце слова **ходяи**, в ВК 1990 „й“ („ходяй“)! См., однако, примечание ниже↓.

¹⁰ В этом месте примечание Ю.П. Миролюбова (?): *(неразборчиво)*.

¹¹ В этом месте примечание Ю.П. Миролюбова: („й“ мной иногда вставлено, если можно так выразиться, по внутреннему чутью. В тексте оно в с е г д а „i“). Поскольку в исходном тексте „й“, по всей видимости не было, в данной публикации решено было вообще отказаться от употребления этой буквы в той или иной форме.

¹² В этом месте примечание Ю.П. Миролюбова: *(выцвело в тексте)*.

¹³ Текст, аналогичный в своих фрагментах тексту дощ. 5б (1). Примечание в ВК 1990: „В Ж [ж. «Жар-Птица», Сан-Франциско] эта дощечка публиковалась одновременно с первой публикацией дощечек 5а и 5б“. Странные „осколки“ — когда в тексте 5б (1) все места, о которых тут говорится, что они „поедены червем“ и „сдавленные“, практически все на месте. Употребляемое в примечаниях Ж слово „линия“ позволяет предположить, что подобные примечания (как и странный вид „осколков“) — дело рук редактора «Жар-Птицы», поскольку английское *line* означает „строка“. Несколько примеров, демонстрирующих как по-своейски в публикациях «Жар-Птицы» обошлись с текстами Влескниги, приведено в предыдущем томе (Влескнига, т. I. Омск, 2000. С. 171–175).

¹⁴ Непонятно наличие уточня в данном тексте (дощ. 5), так как в тексте дощ. 5б это слово написано полностью.

¹⁵ По сравнению с текстом дощ. 5б (1), где этот фрагмент, в частности, выглядит как **николин**, здесь должно бы быть **нико.и**. Также пропущено **и**.

¹⁶ Примечания и пояснения из ВК 1990.

¹⁷ В ВК 1990 после этого слова **сен именова непре препенте** повторяется еще раз — явно описка или брак при наборе текста.

¹⁸ В ВК 1990 — два текста с одинаковыми заголовками „Дощечка 5б“. Пометки „5б (1)“ и „5б (2)“ мон — *НС. Д.* Дудко считает, что этот текст — продолжение текста дощечки 4г, и так его и помещает после него.

¹⁹ Многозначия здесь не было, но текст явно не с начала фразы. Возможно, данный текст — продолжение текста с дощечки 4г.

²⁰ Многозначия здесь не было также, но явно что-то пропущено, возможно „горс“ „горы“.

²¹ Возможно, одно **и** лишнее.

²² Возможно, дощечка 6в — продолжение.

²³ Повторение в ВК 1990.

²⁴ Возможно, **и** лишнее.

²⁵ Место **ж**.

а тако на два десентъ тоисенць лѣтъх не могоша соутворишѣте се до русь, а тамо приде вѣрѣзи а бѣре ту... бѣста она соинове вѣци.

Русь бо твѣри сѣа од полноци, за се же не имахом можности ... в лѣсъх имѣршѣтъ соутвѣри. а тамо есь ... кѣв, иже дана цѣастъ мала..., тамо бо усѣдѣ сѣа вѣрѣзи, иже соуте хишѣци...

повѣнстѣ свѣнтоаржи... да узрѣмо зраци тѣльни того ту бо лѣара горѣину нашѣго, яки по-рази годь со скотицѣм... а бѣа таѣа сѣвнаѣа дѣѣнѣа од прѣнходу сѣвенсти лѣудѣ на русѣ дѣ-сѣнтѣ ста третшѣго лѣта... бо наглѣ а гѣабѣ налѣзь на нѣ... тѣндѣ свѣнторѣ бѣа ѣдино то кнѣзи..., иже озборша борусѣци... на... руськолуни... а тоиѣ взѣнѣше руськолуни... а борусѣ] сѣн измѣшѣца ѣа иде на годь од воронженца ... бѣа тамо десентъ тѣмѣ изборни боѣанув комоньстѣ, николиже пѣша... а тако се, вѣржѣше сѣа на нѣ... сѣшѣа бѣа зѣа а крѣнтка. а таѣа се узуржила до вѣсѣре, ѣа бѣа по годѣ...

Дощечка 4в (с. 188) (II 4в, с. 160)

Русь бо усѣри сѣа на зѣмѣ туи до сѣ. о тои цѣас иде до кибу вѣрѣзи со гостѣ а бѣаху хѣзѣри. а каган хѣзѣрьшѣти і рѣцѣ до скотѣнь... помоцѣ помолѣи. одвѣргнѣ таѣа скотѣнь а рѣцѣ: «убо сѣа поможѣште сѣами сѣвѣ» ...вѣ.

цо руськолуниѣ имѣла дѣѣти, коли сѣа то вѣрѣца сѣла иде до зѣмѣ ворженце... воронженец бѣа дрѣвель, за многоѣа вѣци, устави а... окрѣмѣн от налѣзѣнѣа наоколо... а та вѣрѣ-жинна иде до вѣрженецѣ, а поѣа тои, і тако сѣ] усѣнѣла. се русь огрѣдѣна одѣ западу сунѣ, а шѣа ии до сурѣ на полѣнѣ, а сурѣжѣ град утвѣрѣша... у морѣа, иже грѣци имѣи тамо, крѣпиша гѣрад сурѣжѣ.

билоарѣ... крѣборг бѣа тои цѣас конѣзь рушѣти а бѣа голомѣ пѣцишѣт. камо тои лѣтѣ, тамо іти. а тои лѣти на грѣцѣ. крѣборг налѣзь на нѣ а рѣстѣрѣца таѣа. ту бо грѣци, яки лѣси оцѣастѣм вѣтѣвѣи, даѣашѣ крѣборгу зѣлѣто руно а комоньцѣ стрѣбнѣ. а тѣ крѣврг се удржи на сурѣжи. ои же грѣци бѣшѣти на колунѣх. крѣврг догоди сѣа. а боистѣ русѣ отворжѣна тамо. а такожде грѣци навѣржѣгоша на нѣ боѣанув во жѣлѣзѣх а побѣлѣи ѣа. вѣлѣка вѣр-жѣна есь крѣв рушѣти до паудо а несѣць стѣнѣгабиѣа русѣцом.

лирмоцѣ рѣшѣша, же «стѣ глѣпѣци, а сѣмѣ прѣтѣцѣмо до вои помѣнѣшѣти...» потѣцѣмо сѣа на памѣт іхо, яки сѣвѣ зѣмѣ руську удѣбѣша, а е сѣвѣ нашѣ старѣцѣтѣсво... яки бо стра-тѣти сѣаи [о] русь на тѣх мѣстах сѣах со вѣри наша... а крѣвѣ іхо удѣбѣша зѣмѣ нашѣ... сурѣци бо богу [о]ни, яки со пѣруном дѣлѣшѣшѣа на кувѣнѣла мѣшѣ сѣа до вѣрѣ іних... мои же імо помѣлихомѣ се намо у помѣци...

Дощечка 4г (с. 188) (II 4г, с. 88, с. 40)

соурѣжѣ бо свѣнтоу боитѣ над нѣ... а идемо, камо виждѣмо зѣмѣ горѣа... а лѣцѣморѣа.

а і то всѣнко дѣн ко бѣзѣм зрѣцѣмо, яки вѣ есь свѣт, егѣже рѣцѣмо пѣрун, дажѣ, хор а ѣр і ино[і] имѣно... тако спѣвахом сѣлаву бѣзѣм а живѣхом милѣстѣи бѣжѣську, дѣнѣдѣ жи-вѣта се гонѣмо.

СУРОЖА БІЄ ВРАЗИ НАША, ІЖЕ СУУТЕ НА ТЕ МЪЗИАМИ ПОЛЪЦІМИ... А ГРЪЗІАЦІ СУТЕ НАМО БОЛЕМА [а] МАРЪМ МАРОНУ, А КОНЦЕМ ЖИВОТА ВСЕНЦІСКИМ. ... ІАВІТІ БГУ СІЛНУ... А БІАТІ ТЕМ МЕЩЕМ МОЛНІИМ, А ТА ІЗДХНЕ...

СУРІА СВЪТІ НА НЬ А ДО НЬ, А ВІДИМО ВСІАЦІСКАІА... ПЕРВЕ БО СІВА СУРІУ, СТУ ДІДУ, ЄТЕНЬ ІЖ-ДЕНЕ ЗІАІА...

ІЗ ТЕІА ТЕМЪ ІЗДОІ СІА ІЗДОІВЦІШЕ СЕ ЗЛО ПІЕМЕНО ДАСУВО. А ТО ЗЛО ПІЕМЕНО НА ПРАЦУРІ НАША НАТЄЦЪ... І НАІЪЗЕ І ІА СІА МНОЗЕ УТЦІЕНІ А УМАРЖЕНІ.

А ТОІ ОРІЄ СТАР ОТЕЦЪ РЪЦЕ: «ІДЕМО ОД ЗЕМЪ ТОІА, ІДЪЖЕ ХУНІЄ НАША БРАТЪІ ЗАБІУТЬ. ТО БО ТО КРВІВІ О ЦАС ТІ ЗВЪРШІ. [і] СКОТІ НАША КРАДЦІ А ДЪЦІ ЗВІАЦІ».

А ТО БО ТО СТАР ОЦЕЦЪ РЪК, А ТЄЦІАХОМ ДО ІНІА ЗЕМЪ, ІАКОВА ТЄЦІЄ МЄДОІ І МІЄЦІМА. А ІЄСЪ ТА ЗЕМЪ ... А ТЄЦІАХУ ВСІ. І СІОІНОВЕ ТРІЄ ОД ОРІУ БІАШЄТІ КІЄ, ПАЦЕК А ГОРОВАТО, ОКУДЪ ТРІЄ СІВНІ ПІЕМЕНОІ ІСТКША. СІОІНОВЕ БІАЦІ ХЪРОБРІЄ ВОДЦІ ДРОУЖІНОМ, А ТАКО СЕ СЪДШЕ НА КО-МОНІА А ТЪЦІАХУ... ЗА НЬ ЂДЕ ДРУЖІНОІ МІАДЕНЦІ, СКОТІ, КРАВІ, ПОВЕНЗОІ БОІЦІ А ОВЦІ... ТЪЦІАШЄТІ ДЪЦКІ, СТАРОЦІ, МАТЕРЕ, ЖЕНІ, ІАКОЖЕ МАРЪНІЄ ЛУДІА.

ТАКО ІДЪША ДО ПЛОУДНЪ ДО МОРЪ ІА МЄЦІЕМА РАЗІЦА ВРЗІ. ІДША ДО ГОРЕ ВЪЛІКІА А ДО ПУДІ ТРАВНІА, ІДЕЖЕ БІАЦІЄТІ ЗІАКОУМ МНОЗЪМА...

ТАМО СЕ УСВЕ СЕ КІЄ, ІЖЕ БІАЦІ СТРОІЦЕМ КІВУ. ТАТО БІА СІА РУСЕК... МНОГІА КРВЪ СТОІЦА ТОІ ІУХОД СІВІАНОМ... АН ТІЄ НЕ БРЕГОША ЗЛОМ А ТЪКЪШІА, КАМО ОРІЄ РЪКСТЕ І. БО КРВЕНЬ Є СЪВА ТАІА, А КРІАВЪ НАШЕ ПРО ТО РЦЕЦЕ, ЖЕСЪМОІ ВСІ ЄСЪМЪ РУСІЦІ. НЕ СЛОУХАТЕ СЕ ВРАЗЪМ, ІЖЕ РЕКУТ НЪ СТЕ ДОБІІА... ОД ОЦЕ ОРІЄ ІДЕМО А Т...

Дощечка 5 (осколки) (с. 189)¹³

«Осколок № 1, линии 1–2

1. (начало линии съедено червем) ...ОІ ШАС ОУ...Є НАРЖДАЄЦ...Д... НОІ...А СВІАЖЕ СЕ 2. БО ЄСЪ ПО САМОІ...СМЕРТ...НА ЗАВ...БЕНДЖЕМО¹⁴ С...І ТАКОЖ... ІАБЕРЦ...НІШ...ДІН...

Осколок № 2, линии 1–0

1. (начало разрушено – сдвлено, может быть, потому, что поедено червем) ...ОІ ЖЕ СЪМІ РУСІЦІ НІКОІЄ¹⁵ ВРІАЗІ (конец).

Осколок № 3, линии 1–4 (начало сохранилось с первой строки).

Осколок № 4, линии 1–2 (начало сохранилось)».

Тексты «осколков» № 3 и 4 совпадают с текстом машинописи. В конце текста в Ж указано: «Конец связки дощечек № 4».¹⁶

Дощечка 5а (с. 189) (II 5а, с. 58)

С ПОДРОБЕНЦЕ СЕ ЗАЦАТІ НАМО [о] ТОІ ОКОЛОІ. РЦЕМО ТАКО, ІЖЪДЕ ЛАТОІ ДО ДІРУ ЗА ТЕНСЕНЦЕ ПЕНТЕ СІА ІДОША ПРАДОІ НАШОІ ДО ГУРЕ КАРПАНЕСКЕ А ТАМО СЕ ОЪДАНЄЦІА, А ЖІВІА КЛАДНО. ТО БО РОДІ СЕН ПРАВЦА СІА ОД ОЦІ РОДЦІ, А СТАРЕНЦЕ РОДОУ БІА ЦІК[о] ОДО ІРІАН.

Буквосочетание *ou*, скорее всего, — некий вариант звука *у*, т.к. встречаются случаи их взаимозамены. Возможно, *ou* — более огублённый вариант звука „у“. Пока с точностью не выяснена разница между *ou* и, условно можно оба написания читать одинаково.

Буква *o* всегда произносится как „о“, нередуцированно (а не так, как это в современном русском, когда безударное „о“ произносится ослабленно, практически очень похоже на „а“); то же относится и к звуку *ε*, который не следует в слабых позициях уподоблять звуку *и*. Буквосочетание *ie* в начале слов, конечно же, произносится как современное *e* (ієстє, ієгунштї и т.п.). В середине и на конце некоторых слов (розбієна, орїєм, кє, єє и т.п.) *ie* произносится скорее всего как *ие* [ije]. Иногда, в середине и на конце некоторых слов (градїє, сьміє, русїціє) *ie*, кажется, означает смягченность предыдущего согласного.

Выше уже отмечалось, что *ъ* — ослабленный, „редуцированный“ гласный типа „о“. Аналогично, *ь* — ослабленный, „редуцированный“ гласный типа „и“.

Буква *ѣ* („ять“), отсутствующая сейчас в современном алфавите, произносится как широкий, палатализованный, т.е. как бы „смягчённый“ вариант гласной типа „а“. Этот гласный звучит в современном слове „пять“. Гласный в нём — не просто „а“ после мягкого „п“ и перед мягким „т“, для сравнения можно произнести „пат“, и разница станет очевидна. Если произнести „пять“ очень смягчённо и медленно, низко опуская челюсть, можно составить себе впечатление, как звучит буква *ѣ*. С помощью фонетических символов это слово можно записать так: [p'æt'], где знак „'“ означает смягчение (палатализацию) согласного, после которого он написан. (Либо „ять“ можно произносить как некий вариант гласной *ε*.)

Буква *щ* произносится — как и сейчас — как смягчённый вариант звука „ш“ (твёрдого, если после него не идёт *і*, *ь* или *ь*). В классическом руссковедении принято читать букву *щ* как [шт'], или по-другому „шьть“ — но это болгаризм. Во Влескниге о Балканах даже нет употребления, поэтому логично произносить её по-русски. Ещё одним подтверждением такого мнения служит то, что эта буква во Влескниге часто стоит вместо ожидаемого „ч“ (которое Влесовицей пишется как *ѡ*, что, в общем-то, очень близко похоже на *щ* и, возможно поэтому, могло быть записано Ю.П. Миролюбовым как „щ“. К такому выводу приводит анализ текста дощечки 16, единственной, фотография (или прорись) которой имеется. Об этих отличиях см. ниже, примечания к дощечке 16. Обращает внимание, что такие слова как *рѡєн*, *рѡємо*, *рѡєно*, как это видно на снимке, пишутся здесь через *ѡ*, „как и положено“. Во всех других текстах эти слова (и их производные формы, а также другие однокоренные) пишутся через *щ*, а иногда через *ц*. Поскольку (пока?) неизвестно, что было на дощечках, можно условно принять, что это — производные варианты этих слов, тем более, что вариант *рєци*, наряду с *рєчи*, фиксируется в церковнославянских памятниках, а „цокающие говоры (где „путаются“ „ч“ и „ц“) известны и сейчас — пожалуй, общеизвестно, что поляки, например, вместо русского „чо“ (т.е. „что“) говорят „цо“, а в русских северных говорах это слово произносят как „цё“.

Сочетания согласных с *р* (типа *рщ*, *врж*, *рц* и т.п.) могут, вероятно, быть сочетаниями со слоговым *р* (либо сокращениями). Сочетание *рж* соответствует современному русскому „мягкому *р*“ (как в современном чешском) и взаимозаменяется в таких позициях также с *ж* (как в современном польском).

Буква *г* произносится как украинское (или белорусское) „г“, т.е. имеет не взрывной (как в современном русском), а фрикативный характер. Кстати, до начала XX века в русском эта буква почти везде произносилась также фрикативно. Сейчас этот звук в русском остаётся только в косвенных падежах слова „Бог“ (а в именительном падеже этого слова последняя буква произносится „х“), а также в слове „ага“ ([əhə]).

Звонкие согласные перед глухими не оглушаются: в *наїєша* „зш“ произносится „зш“, а не „сш“. Конечно, произнести так для современного русского довольно-таки трудно.

Сокращённые написания такого типа или могут быть и на самом деле сокращёнными написаниями, где ненаписанные буквы подразумевались и произносились, но, может быть — так иногда тогда и говорили — иначе откуда же взялись чешские слова типа *vřh* („вершина горы“), *Vltava* (река „Влтава“), и т.п., где *г*, *l* — слоговые, *под ударением* (в чешском ударение на первый слог) или сербское *срб* — „серб“, где не только „р“ под ударением, но и „б“ на конце не оглушается (интересно, что в *српски* — „сербский“ и пишется, и, конечно же, произносится „п“).

¹ Тексты приводятся по изданию: О.В. Творогов, «Влесова Книга», в: Труды отдела древнерусской литературы (ТОДРЛ), т. XLIII (43), Ленинград, Наука, Ленинградское отд., 1990, сс. 185–224 (далее ВК 1990). Нумерация дощечек по указанному изданию. В заголовке текстов дощечек в скобках после номера дощечки — номер страницы по указанному изданию; далее в скобках — нумерация по изданию «Влесова Книга», М., 1995. В указанном издании тексты были набраны шрифтом современного начертания типа Times, с использованием букв і и ъ. Исходные тексты Влескниги в данном издании набраны специально для этого созданным шрифтом Vlesovitsa, стилизованным под рукописный древнерусский текст, который более удобен для чтения, чем угловатый шрифт первого и последующих „Асовских“ изданий, и более соответствует начертаниям исходного текста. Некоторая как бы угловатость букв В(е)лесовицы (т.е. азбуки Влескниги), которую можно заметить на имеющейся фотографии дощечки 16, вызвана тем, что при письме по дереву пишущий инструмент („писало“), скользя по древесным слоям, может запинаться и срывать. Однако опытный эпиграфист профессор В.А. Чудинов, внимательно проанализировав надписи дощечки 16, пришёл к выводу, что начертание букв Влесовицы не угловато, а округло. Шрифт же „Асовского“ издания был стилизован „под руны“, т.е. под то расхожее представление о том, как „должны“ выглядеть руны, сложившееся из внешнего вида скандинавских и германских рун.

² Примечания переводчика даются в сносках.

³ В связи с пересмотренной разбивкой исходных текстов Влескниги, предпринятой в данном издании, по сравнению с ВК 1990, в некоторых местах буквы я, і и ъ и диграфы іа и оі, употребленные Ю.П. Миролюбовым, могут прочитываться по-другому, в частности, в данном случае: здесь **ДОБЛА** — вместо **ДОБЛЯ** („добля“), как в ВК 1990. В полном словаре Влескниги подобные варианты (приведенные в ВК 1990) даются в круглых скобках, помещенных после заглавного слова словарной статьи.

⁴ В некоторых местах текстов ВК 1990 (как, в частности, в этом слове) Ю.П. Миролюбовым была употреблена буква „и“, а в некоторых — „і“. Смыслоразличительной роли такое употребление, по-видимому, не играет, поэтому в данном тексте везде употреблена буква і.

⁵ **Как читать Влескнигу? Каково произношение этих древних текстов?** В основном — почти такое же, как и сейчас. Например, **а** читается как „а“, а **і** — как „и“. Но есть и отличия.

Очень часто встречающаяся буква **ѣ** *всегда* произносится как современное „э“, если перед ней нет і или, иногда, ъ, что может указывать и на (возможно, частичное) смягчение предыдущего согласного. Поэтому **ѣ** читается как „идэмо“, а **нѣ** **вѣсте** — как „нэ вэстэ“. (А звук, соответствующий современному „е“ пишется **ѣ**.) Кажется, что в такой передаче (т.е. **нѣ** **вѣсте** — как „нэ вэстэ“ и т.п.) эти слова выглядят как-то не по-русски, но на это указывает само написание, которое вплоть до нового времени было в русском языке фонетическим, т.е. как тогда говорили, так и писали, и именно поэтому у одного и того же слова оказывается столько письменных вариантов. И не только во Влескниге — например, в «Хождении за три моря» Афанасия Никитина Тверитянина встречаются такие слова, как „градо“ (т.е. „градъ“, где „ъ“ — ослабленный, „редуцированный“ гласный типа „о“), „ърда“, вместо „орда“. Подобные „отличия от нормы“ нередко встречаются и в берестяных грамотах. Слово „норма“ взято в кавычки, потому что тогда для каждого нормой было то, как он лично говорил.

Так было, конечно же, не только с русским — любой язык, до создания зафиксированных (письменно или устно) норм, имеет множество произносительных вариантов, что иногда кажется просто невероятным! До сих пор в английском, например, существует несколько относительно крупных произносительных вариантов (и в американском английском тоже, но своих), которые, в общем-то, равноправны. Конечно, существует язык образованных людей, но и те могут тут же сказать слово так, а следом, его же — немного по-другому.

Буквы „ы“ во Влескниге нет, вместо неё пишется диграф (два знака вместе): **ѡ** и **і**, что вместе и читается как „ы“. Написание **ѡ** как **ѡ**, возможно, обозначает с точки зрения изобретателей этого знака как бы более огублённый вариант гласной і (**и**). (В шрифте Vlesovitsa я объединил знаки **ѡ** и **і** короткой соединительной линией и получилось **ѡі**.)

Если же буква **і** прибавляется спереди к **а**, то получается **ѡ** („я“). Но в некоторых местах очевидно, что **ѡ** не означает „ы“, а читается „ои“ или „ой“, или, возможно, даже „оий“. Также и **іа** не всегда означает „я“, а „иа“ или „ия“ (как, например, в самом начале дощечки **1**, **ДОБЛА**, читается явно приблизительно как „добля“). В подобных случаях эти буквы не соединяются косой соединительной.

ТОІ БО УЦЕ, [ЦЕ] ПАРКУН БО НОІ СЕН БЛАГОВОЛАЦЕН, БО ТО УТЦЕХОМ СОІ, А ТАКО СЕЦ БІАЦІ ЖІВУТ ПЕНТЕ СТА ЛЯТОІ. А ТАМО ТЦЕХОМ СЕН ДО ВОСХАНАЦУ СУНЕ А ІДЕХОМ ДО НЬПРЕ. ТА БО РІЕКА ЄСЕ ДО МОНРЖЕ ТЕЦІАІ. А ТО ПОЛУНОЦЕ СІАЦЕ НА НЕ, А СЕН ІМЕНОВА НЕПРЕ ПРЕПЕНТЕ, ІАКО БО ВУТЦЕ ...¹⁷ А ТАМО ОСЕНДЕЦІА [А] ПЕНТО СЕНТ ЛЯТОІ ВЦЕ СЕН ПРАВИЦА СЕН, А ТАКО БОЗЕМА ХРАНИВЕН ОДО МНОГА, РЬЦЕ СОІАЕНЦЕ. ІЕРУВ БІАЦА МНОСТЕ ТАМО ОСЕДИЦОІ ОГНИЦАНОІ. А ТАКО БО СКОТІА СЕН ВЕНАЕНЦЕ СО СТУПОІ, А І ТАМО ТАКО БОЗЕМА СЕН ХРАНИТІ. МОЖІАЦЕ ТАК[О] ОР [О]ЦЕ ВОДЕХ НЕ. А ПЕНЖІАШЕТ І МНОГА ЗЛАТО [ІМАХОМ СТА] А БОГАЦЕ ЖІВХО СТА.

Дощечка 56 (1)¹⁸ (с. 189) (56, с. 164)

ОІ ЦАС ОД ЦАСУ СЕ НАРЖДАКЦІА СРЕДЕ НОІ... СВИАЖЕСЬСЬК БО ЄСЬ ПО САМОІА СМЪРТЕ... НА ЗАВЕНАЖЕМО СЪМОІ.

ТАКОЖЕ ІЛЬМЦІ, ІАКОВІ НАСО ХРАНИША НЕІДИНЬ, А С НАМА СОЛСИАХУ, СЕ А КРІАВЬ СВЕ ДАІАІ І НАМО...

ДРІВЬ БІА НА РУСІ ХЗАРІЕ. ДНЕСЕ СВА ВЪРІАЗІ... МОІ ЖЕ СЪМІ РУСІЦІ, НІКОЛІ НЕ ВРІАЗІ...

... ОСТАВХОМ НА СУРНУ МЛЕКОІ НАША ВО ТРАВЪХЪ. ЗА НОЦІ УТЦЕМО ДО НЬ ЦАЛМУ А ІНІ ТРВІА, ІАКОЖЕ РЪКША ПРАСТАРОЦІ, А ДАІМО СЕСУРІТІ СІА. ІА ПІМО ТРІФІ ВО СІВУ БОГОМ ПЕНТО КРТ ДЕННЬ... ТА БО ТО НАША СТАРА ПОТЦІНА БОЗЪМ ДЛУЖНА ЄСЬ ПОТРЕБІТІ... А ТРЕБЪ ТА БУДИ ПОВІАЕМ МЕЗІ НОІ... ... А НІ МАРА, НІ МОРОКА НЕ СМІЪМО СЛАВІТІ... ТІ БО ТО ДІВОІ СОУТЕ, НАШЕ НЕЦАСТЪ...

НАШЕ ДІАДО ЄСЬ ВЕ СВРЪЪ...

Дощечка 56 (2) (с. 190) (II 56, с. 114)

СІЦЕ СЕ ІЄВЕНЦЕ ОДОВРАТИША СЕ ДО ПОЛУДЕНЕ А САМО НЕХАІА НОІ. А ТАКО ІАЦА НА ВЕДНЕ СКОТІА [А] ГОВАДА СВОА. І БЕЦА ТУ ПТІЦОІ СІАЦА МНОСТВА ТЕЦІАШЕТИ ДО НЕ. А ТІ ТО ГАЛЦА І ВРАНИ ОДА ІАДІ КТІАІ. А БІАСТЕ ІАДЕ ВЕЛІКА В СТУПІАХ. ТО Б ТОІ ПЛЕМЕНОІ КОСТОВЦЕ НАЛІАІА. А СІЦЕ ОТВЕРЕЖІТІ РАНОІ МНОГАІА А КРВЕ ЛІАЦА. ТУ ВНЕЗАПОІ ГЛАВЕ СІАКША ВРІАМ СВЕМА, А ТОІА СУТЕ ВРАНОІ ІАДА.

А ТАКО СТРІВОІ СВИЦАЦУТЕ ВО СТПІАХ А БОРІАК ГУНАІАШЕТЕ ДО ПОЛУНЦЕ НЕБЕСПЕНЦЕТЕ СА НОІ. БІА ТУ СЪЦА ВЕЛІКА, ЄНЗИЦЕ А КУСТОВЦЕ СЕРАЗІТІ СО ЗЛОК УТЕЧЕЦЕ А ВОРОІ ГОВІАД НАШЕХ. А ТАКО БІАШЕТ УБОРІЦА ТАІА А ДВАСТО ЛЯТОІ. А НАШЕ РОДИЦЕ ТЕЦІАШЕТИ ДО ЛІАШІ, ПРЕБЕНАЕНОІ СУТЕ, [А] ТАМО СІАДША.

ЗА СТОІ ЛЯТІ БІАЦІ ТАМО ГОДЕ ІЕРМЕНРЕХЕ А СЕ ЗЛОБІАЦОІ НА НОІ. А ТУ БІАЦА УБОРЦЕ ВІКА, А ГОДЕ БІА ПОТЦІНАНА А ОTRЦЕНА ДО ДОНЦЕ А ДОНЕ. А ІЕРМЕНРЕХ ПІАІ ВІНА ЛУБОІ БРАТРЕСТЕ ПО ЗЕ ВОІАВЕНДЕ НАШОІ, А ТАКО СЕ УТВОРЖЕШЕТИ СІА БІА ЖІВУТЕ НОВЕ.

Дощечка 6а (с. 191) (II 6а, с. 116)

...¹⁹ ОД ОРІЕ. ТО СЕ ОБІАЦІ НАШОІ ОЦЕ СО БОРУСОІ. [О]ДО РАІ РІЕЦЕ ДО НЕПРЕНОІ А ...²⁰ КАРПАНЕСКЕ ДРЖАВА ПО РОДІК ТОІ СЕ ПРАВИТІ ОДО РОДИЦЕ А ВЪЦА. А СВАК РОД НАІМЕНА СВЕ РОДИЦЕ,

КІЄ СΟΥТЕ ПРАВИЦІКІ. ОКУД ІДЕ ДО ГУРЕ, ТАКО А ТАМО ЄСЄ КОНІАЖЕ А ВОЄВЕНАЦЕ, ВУТЦЕ ЛІУДОІ ДА БРАНІТІ СЄ ДО СВА ВРЗІ ВО СЛАВУ ПЕРУНІУ.

А СІЦ ДАЖБОВА ПОМУГА НАВРТИ СЄ НА [Н]ОІ. ТАКО БІА ДОРЖАВА ТА РУСКА ОДО РУСОІ А БОРУСІЦЕ. ТУ БО БОРІА ВЕЛКА НЕПРСТАНА БІАШЕТЕ ВШАК ЦАС А МНОГА СЪЦА [А] СУБОІА, А БО ТО ВРЗЕМА НАЦТВЕНА, А НІЦЕ НЕ СКУЦЕНА ДО КОНЦЕ.

А ТАКО [ПРИАЦІЄ] РОМІЄ А ОДЕ. ТУ БО ЄРМЕНРЕХ ІДЕ ДО НЬ А НАЛЗЕ НА НЬ. І ТАКО ПОТЛАЦЕНОІ СМЕ БІАХОМЕ ОДО РОМЕ І НАСТЦЕНЕ А ОДО ГОДЕ, МЗЕ ДВА ОГНИЦА ТІАТЕ А СЄ ПАЛІТЕ. А ТУ БІА ВЕЛКА БІДА, А ЖНЕВА НАШОІ ПАЛЕНА А НІЦЕ СЕЛІЦЕНО, О НА НЕ НИЖЕ ДОІМЕ І ПОПЕЛІЦЕ.

ТУ БО ПРЕЛЕНТЕ ДО НОІ ПТИЦЕ БЖЕСКА А РЦЕ: «ОДОІТЕ ДО ПОЛУНОЦЕ А НАТІАТЕ СЄ НЕ²¹ НА НЕ, КОЛІЖДЕ ТОІ ІДІАХУТЕ ДО СЛЄОІ НАШОІ А ПАТЄБЕШТЕ».

А ТАКО УТВОРІАЦЕ, УДШЕ ДО ПОЛУНЕЦЕ А НАТЦЕМО СЕН НА НЕ, А РОСПРІАІА ТАІА. «ОВОІТЕЗЕТЕ НА НЕ. А ТАКО ІДІАЦЕТЕ ДО НЕ А СТАВІТЕ СЄ СТАУНАМА ПО ДАНАУ». РОМІ ДО НОІ СЄ ВРЗЕТЕ-ШАЦЕ, А БІАІ СЄ МНОГО. ТУ БОРЗО УТЦЕНЕ БІАЦА ПРОСТЕГЛАВІТІ НОІ. А ТАКО СМЕ ПРОСТІГЛАВІХОМ КІЄ, А ТО ТЕМА БІА ВОІ УПРОСТЕГЛАВЕНЕХ.

ВЕЛЦЕ СНЕЗЕ, ХЛАДОІ, ГЛАД МОУЦІША НАШОІ ЛІУДІ, ЄНО СТАВАІАІ ТРЦЕ А ЛІШАЦЕ СІА БЄЗО ВШЕ ОНА. ТОІ КРАТЕ ВЕЛЦЕ УСТРАДАЦЕ СІА, БО НЕЗАЛЕГЕСТІ ІМАІ А ТУ ТВРІАІ...²²

Доцечка 6Б (с. 192) (II 6Б, с. 118)

СЄ Б ТО ПО СТОІ ДВА ДЕНСЕНТЕ ЛІАТОІ БРАНЕ ГОДЕ НАПІРАЄМА ЗАДЪ [БІАЦА] ЄГУНШТІ А БРЕНДЕ [А] ШЕДША ДО ПОЛУНОЦЕ МЗЕ РА РІЄКА А ДІВУНА. А ТАМО ТО ПРЕПАДНЕ КЕРМАНРЕХ, А ГУЛАРЕХ ВЕД ІУ НА НОВЕ ЗЕМЛЕ. СЄ БО ЄГУНШТІ СЮ БРЕНДЕМА А ГОВІАДОІ СВАЄ СЄ СТА НА ТОІ КРАКІ. ТАМО БІА МНОГА КОМОНЕВА А ГОВІАДА, ТРАВА ЗЛАЦНА А ВОДА ЖІВА. ТУ БО ГУЛАРЕК ПРИВЕД НОВА СІОІА СВЕ А ОДРАЗІ ВШЕ ЄГУНШТЕ ЖЕ ЗАГЛАВЕ МНОГА, А ТЕЦЕ НА НОІ. ТУ БО РОДИЦЕВЕ СОУБРА СЄ НА КОМОНІАХ А ВРЗЕЦЕ СІА НА НЬ. ЗУРА СЪЦЕ БІАШЕТІ ТАМО ТРІЄ ДЕСЕНТЕ ДЕН. А РУСОІ ПОУСТША ГОДЕ ДЕ ЗЕМ СВА ІАКО ТОА ОБЕТОВА БОІТІ З НОІ.

ТЕЖЦЕ ВРЕМЕНОІ НАСТА. НАЛЗЕ НА НОІ РОМОВЕ ОД ДАНАЄ, ГРЬЦІ О ПОЛЕНДЕ А ГОДЕ О ПОЛНОЦЕ А ПОЛДЕНЕ. ТА БО ТО ВЕЛКА ЗЛА НЕ ДЪЛІАШЕ, А РОМОВЕ БІАШЕТІ ВО ГРДІЛЪХ ДАНАІСТЕХ НА НОІ ВЗГРДЦА, А ТАКО ЖДЕХ.. ТА ТО БОРІА БІАШЕТІ НАМО ВЕЛІЦЕ ТРВАВА А НІЦЕ ЖЕ УГОДНА ВЗЕМ А ЛІУДІЕМ.

СЄ БО ТО НЕ ИМІАХОМ ІНА ПРИБЕЗЕНЦЕ, ІАКО ОНА А ОБІРАХОМ КНЕЗЕ ОД ВУТЦЕ. ТОІ БО БІАШТЕ ОД ОБСЕНЕ ДО [О]ВСЕНЕ, КОЄМА ЖЕ ПЛАТХОМ ДАНЕ О ПОЛУДІА, А СТРАШАЦЕ СІА ВОДІАХКОМ СТАДОІ СТАДОІ²³ СВА А РОБІХОМ ЗЕМЕ, ЖІТВА НАША. І ІА ТАКО БІАХОМ СТА А ПЕНДЕСЕНТА ЛІАТОІ ТВОРІЦА ПРІУ ВЕЛКУ ВСЕІАКО ДЕН О ЄГУНШТЕ А О ГОДЕ, А НІЦО О БЕРЕНДЕ. ТЕ БО СТА ІМАІ КНЕЗА СІАХУ, А ТОІ ПРЕМОУДРА МІРА ГІАДАХ ОД РУСОІ А БІА НАШЕ ДРУГ. БРЕНДА ХОДІАІ ПОТІХУ. СЄ БО ЄГУНШТОІ СΟΥТЕ ВОРОВЕ, А БОРІА С НІМА БА ТЕНШКА. ТА БО ТВЕРГА СЄ СІА ЛІАТОІ, А ЄГУНШТІ ОСТАСЕША СІА НА ГАБЪСТЫ ЗЕМЕ...

Доцечка 38Б (с. 224) (II 38Б, с. 184)¹⁰⁷

ДАЖДЪБОГЪ НА СТРУЗЪ СВОЕМЪ БІАШЕТЕ ВЪ СВАРЗЪ ПРЕМОУДРЫ, ІАКОВА ЄСТЕ СІНІА, А СТРУГО ТОІІ СІАШЕТЕ, А СРІАЦЕ ТО, ІАКО ЗЛАТ[О] ОГНЕБОГОМ РОСПАКЕНЕСТЬ ... ТОГО ДОУХАНІЄ ЖІВОТЬ ЄСТЕ ВСКІА ТВАРЕ А ПРИБЪЖІЦІЄ... ВСК МУЖ БЛАГО ТЪГЪ ВІДЪТЕ МОЖАШЕ, ТО А НИЖЕ ЗЪЛОКІІ, [КІІ] БОГОМО НЕ ДОБА. ТОІІ ПРЕБУДЕ ІАКО СЪЛПО, ДА НЕ ІМЕШЕ СЪ НОІМІ ЦАСТЕ, ІАКОЖО ВСІАКО ДО ЗЛОІ ІДУЦО СЮ ОНОІ ДО КЪНЦЕ ПРЕБУДЕТЬ.¹⁰⁸

№ 1 ...[Н]АШЕ¹⁰⁹ ПРАЦЕ ШЕДШЕ ДО ЗЕМЕ СУХОВАСТЕ НАБ НАБ ДЕВІАЦЕНЬ І ТАКО СЕМЕХОМ ІНА А НЕ ІМІАШЕМ КРАЄ ТОГО НА ЗЕМЪ НАШЕ. І КРЕЦЕНА РУСЕ ЄСЪ ТАК О ДНЕ..

№ 2 ...ІАЦІХОМ І СТА ІЄГУН...ЖЕНЦЕ...

№ 3 ...ЄЖІАХОМЪ¹¹⁰ ОБ ОНА....

№ 4 ...РЪЕМ БО НЕ УБВА РЦАЛА Т СВА ТРЕПЕТЕ ОВО ВЕНЦОІ ЧУЖ..

№ 5 ..АКО БІАХОМ СТА ОС..

..МІАХОМ А ДЕКА...

..ЄХОМ ПРІА...

..ОДЪ..

№ 6 ..НЕПРІА. БО ПЛЕМЕНОІ СΟΥТЕ РУШТЕ...

..А КОСТОБЪЦЕ. РУСКОЛАНЕ ТЪВРІАІ

№ 7 ..ТАКО БЛ..

...БІАХОМ СТА О СЄ АБОІ ТЕ ХР..

....ІАМО А НІКО..БВ..

1. МОРМАРОІ НЕ СМОІ ЦАСТЕ ІМАТЕ ДА БІАЦЕМО ОТЦЕПЕНІ

2. ОД РАУ НШЕГО А БУДЕ ГО ГНУСЕТЕ ВСІМ БОРУСОМ...

Дополнения

1. ІДІ, ДА ІДІ ДО НАШЕІІ ЖАРІЗНОІ, ОТЧЕ, ЛІЦО КОЄГО СІАЕТ ІАКО СОЛНЦЕ, А ДО НЬ ВЗІРАУЦІ СІЕП БІАШЕТ, ТОМУ ЗЕРЦАМО ПОДУ, А ОЧІ НЕВЗДІВІГОША, ЗРІАМЕ СКУДУ ЄСЪМОІ А ОКУД ІДЕМО, А ТАКОЖДЕ ОДОІДЕХОМ.¹¹¹

2. АШЕ БУЪШІ РАБЪ БЪГОМ І ЧЛОВЕКОМ ОУТВЕРЖДЕНІЄ, МІМОІДЕШІ ЗЛАІА — А СЕРГІ ПРЕЧІСТОІА ДБАТЕЛОУ ОУЗРІШІ В ДЕН НАВЪ, ДІВА ДІВНАІ А І ВЛЕСА МУДРІА.

3. СЄЕ ТО [О] ВЛЕСУ ГАДАІАХОМЪ, І СЄ, БУДЕ ПО ТОМУ, ІАКОЖДЕ БЗІ ВІАДУТЬ СЛАВЕ НАШЕА. А НІЗОШЕ ВЕРЖЕНІА О ВСЕГДА, ПРІСНІЄ І БЕНДЕЦЕ.¹¹²

Доцечка 38a (с. 223) (III 38a, с. 28)

І ПАКІ БЪ ВЪЛІКО СТУДОВЕНІЕ. РОДИЦІ БО СЪ ПРАША О ВЛАДИЦІ. А МНОЗИ РЪКША: «НЕ ІДЕМО ДО РОДУ, ІАКО НЪСТЪ ОУСПОКОЕНІА ОГНИЦАНОМЪ, А БУДЕМЕ ЛЪПШЕ САМИ В ЛЪСІ, НЕБОЖЕ ГОРЪХЪ ТЪРЛОВАТИ». СЪ ТОИМИ СЛОВЕСОИ РОДИЦІ БЪША ОДЪТЪРФЕНА. А ВЕЛИЦЪ СЪРАТИ СІА А ЛУТОВАТИ ВОЛИША СЪ БГЪ СВАРЪГЪ. НАКАЗУЮЦІ, ВЕЛІКО СМІАТЪНІЕ ГОРЪМЪ УДАВА.

А І СЛОВЕНСТІИ В НОЦЪ ПРОБОУДИША ВЕЛИЦЪМ ГРОМОМ А ЗЕМЛЕ ДРЪЖАНИЕМЪ. А СЪ СЛОШІТИ КОМОНІЕ ГОРЪ ВОПИАШЕТИ, СТРАСЪМЪ ОБУЯТИ СІА А СЛЕКПШЕШЕ СІА А ІДОША ВОИ СЪКІЕ А ОБНОИ НЕХАША. А ВО УТРИЕ ВІДЕША ДОМОВІ РОЗТЪРФЕНА — ЄДЕНЪ ГОРЪ, ІН ЖЕ ДОЛУ, А ІН ВО ДІРЪ ВЪЛІКОИ ЗЕМЪСКОИ, А НІ СЪАДУ НЕХАТИ, ІНО НЕ БОІСТЪ. БОІША ТОИ СЛАВИЦІ ВЕЛИЦЪ СКУДНОИ А ЖІВОТОИ КЪРМИТИ НИЦЪМ НЕ ІМОША.

І РЪКША ІРЪИ ОТЦИ: «ВЕДИ НОИ ВОИ!» І РЕКЪ ІРЪИ: «СЪ АЗ ЄСМЪ НА ВОИ СЪ СІОНИ МОИ». РЕКОША ЄМУ: «ТАІА ПОДАКГЕНЕМО». А ІДОША СЪ КИ, ЦІЕКЪ І ХОРАВЪ, ТРИ СІОНИ ІРЪОВА, ІНУ ЗЕМЪ ГЛАДАТИ. А С ТОИГО ПОЧА РОД СЛАВЪНЪ АЖ ДО ДНЕСЪ.

ІАКОЖДЕ ВІДЪТИ НЕ ДА БГЪ ДАЖДЪ БУДОУЦІАІА СМРТНОИМ, ТАКЪ ДА ВЪЗХВАЛИМО ПРЕМОУДРОСТЕ НУ! А СТАРАІА ВЗПОМНОИМО, А ТА, О [ЦІТО] ВЪМОИ, РЕЧЕМО.

ПРЕДЪ БІА РОДЪ СЛАВЕНЪ У ГОРІХЪ ВЕЛИЦЪ ВОІСОЦХЪ, ТАМО ЗЕМЛЕ РАТИ А ДВА ОБНА І ОБЧА, ХРАНТИ [І] ПОАСІТИ В ТРЕВІХЪ. ЄДИНЪ СТА, ІЖЕ ЛУДИЕ ПРОБУДАТИ СІА, А КОМОНІЕ ПОД ОБЛАЦОИ СТРАХУ ВОПИАШЕТИ СЛОША, А ТОИ, СТРАХОМЪ ОБЪАТЛИ, УБРЕЖЕТИ СІА БО ІАШЕТИ НЕ МОЖАХУ СІА. БІА ПО СІА МОР А ГЛА ВЕЛІК. А ІЗШЕД ІЗЪ КРАІА ІНЪСКА, ПРЕД ОФИ ІДУЦІА КАМО ЗРІАЦІЕТИ, ШЕДША МИМО ЗЕМЕ ФАРСИСТИ, А ІДША ДАКЕЦЪ, ІАКО НЕ ДБАНА ОБЦЪМЪ ЗЕМЕЪ ТАІА.

ІДША ГОРЪМА І ВІДЪША КМЕНИЕ, А ТОІА ПРОСЪ НЕ СЪІАТЕ, ТАКОЖДЕ МИМО ІДША. А ЗРІАТИ СТУПИ КВЪТНА А ЗЛЕНАІА, ТАМО СТАША ЛЪТА ДВА, А ПО НИМЪ МИМО ІДША, ПОНЪІАКЪЖЕ ХІСНИЦОИ ПОКАША. МИМО ІДЪ КАНАЛЪ, ІДЕ ДУ НЪПРЪ, ІАКО ТОИ ВЪСЪБИ ПРЪ ГРАНИЦІТИ ІМА, А ВОРОЗИ ЗЛОІА ПРЕТКНОВЪНІЕ БІА НА ТОИ НЪПРЪ ІМАТИ.

ІМА УСЪДАТИ СІА РОДЪ СЛАВЕНЪ, А ТОИ БІА ОГНИЦАНИ, ІАКОЖЕ ІМА КИЖДОИ ДІРОУ ЗЕМНУ А ОГНИЦЕ СВАРОГУ СЛАВИТИ А ДАЖЪБГУ, КИ ЖЕ СУТЬ ВО СВРЪЗЪ ПРЪСТЪБИ; ПЕРУНУ А СТІВІГУ, ІАКОВОИ ГРОМОИ А БЛІСКОИ ПВЕЛЪВАІА. І СТІВІГЪ ВЪТРИЕ ІАРИТИ НА ЗЕМЪ СІА ІМЕ. І ТІОІМЪ, ЛАДО БГЪ ІЖЕ ПРАВИ, ЛАДОИ РОДОВСТІИ А БЛАГСТІ ВЪІАЦІЕСТІИ. І КУПАЛБГ, ІАКОВОИ ДО МОІТНИЦІ ПРАВИТИ ІМЪ А ВЪІАЦІЕСКАІА ОМОВЕНІА. А ІАРЪБГЪ, ІЖЕ ПРАВИ ІАРОИ КВЪТНА А РУСАІ, І ВОДНИЦІ, А ЛЪСІЦІ, А ДОМОВІЦІ. А І СВАРОГ ТОИМИ ПРАВИ. ВЪІАКЪ РЪДЪ ІМА ЦУРОИ А ПРАЦУРОИ, ІАКОВИИ СУТЬ ПРЕД ВЪЦОИ УМРЕТИ ІАША. ТОИМЪ БГЪМЪ ПОЧИТАНИА ІМЕМЕ ДАТИ, А ОДЪ НІ РАДОЦІ ІМІЕМЕ.

І ПОСТАВИ ПЕРВЪЕ РОДЪ СЛАВЕНЪ МЛІВІЦЕ ВО ГРАДУ ІНАІ КІВУ, ЄЖЕ РЕЦЕНЪ ЄСТЬ КІВ. А ВКОЛЪ ЄМУ СЪЛІТИ ІМЕ СІА.

А В ЛЪСЪХЪ ДУБЪВОІХЪ ЛЪСІЦІ ВО ВЪТВІЕХЪ КОЛІСАТИ СІА ЗАЧАША, А БРАДІЕ [ІЕ] ХМЕЛЕМЪ УТФНА І ВЛАСОИ ВЪ ТРАВИЕХЪ, ТОИ СУТЬ ЛІСТОИ ЗЕЛЕНА. А МОКОШАНОИ, ІАКОЖЕ ВЪ ПОДЪХЪ СПОИ, ТОГО ДО БРАДОИ ЗАТОУФЕНА.

Доцечка 6в (с. 192) (II 6в, с. 76)

Т[О] СЪ ЗА ІАВИ ЗАМЕРЖЕЦЕ А СТА ГРАДОИ ГРАДІАЦЕТЕ, ХОРОСУН А ІНА ВОЗДЕНІА. РУСКОЛАНЕ РАЗДЕРЕНА СМУТАМА СТА ТВОРІАЦЕТИ НА ПОЛУДЕН, А БОРУСЕ НА ПОЛНОЦЕ БІА МНОГА УТЕРПЪНИ. А ТО Б ТО ПОРОДИЦЕ НЕ ХТІАИ, АБОИ РУСЪКЕ РОДІА СЪЄДНА О РУСКОЛАНЕ.

ПРО ТО ЖЕ ДВА ВІЕТВА ТАІА ІМЕНОВАШЕ СЪ ВЕЛКА І МАЛА БОРУСЕ. НЕ СУРЕНЖЕ СЪ НАЗВА СУРЕНЖКА РУСА, А БОРУСЕ. ПРА БОРІА ТАКО БІА ТАМО НЕПРА БОРЕ. А ДОЛГА ВРЖДА МЕЗЕ РОДІА РОЗДІРАШЕТИ БОРУСЕНЕ НА ЦЕСТЕ. ТАКО БОРУСЕН ЖЕ НЕ МОГША СТАТИ ГРЪЦИОМ А СКУФИ НА СТУПЕНЕ — ТА ТО БІАШЕТИ ЖЛУТА. А РУСОИ БІАШЕТИ РУСОИ А МЕДРООЧИТЕ, СІОІНА. А НЕ У НАВНЕ ПРІА ОШЕД НЕПРСТАНЕ, А КОЛІЖЕ НА СУПРЕНЖЕНЕ НЕ²⁴ БІАСТЕ КНЕЖЕНЦЕ СІОІНА, АБО ГРЪЦЕ ДАВАІАІ — ВРАЗЪМ — ВІЦТФЕ, ІАКО ІНАМ?!

ОТ ОЦЕ ОРЕА А ДО ДІРУ БІАСТА ТІСІАИЦ ПАТ СЕНТО ІАТОИ. СЪ ЦЕ ПАРЦЕ НАШЕ ВІЕСТА МЕДВЕНА МЕЧЕ. ТАК УБО ТВАСТЕРЕ ІМА РЕЦЕ УДІКІАТИ ЖЕЛЕЗВЕНА А БРАТЕ КОМОНЕ, ІАКОВЖЕ ТЕЦІАША ОД БОЗЕ ДО НОИ.

ТАКО БІА РУСКОЛАНЕ СІОІНА А ТВРДА. ТО БО ТО ОТ ПЕРУНІА, ОДЕРЖАЦЕ НОИ, КОЛІ КРАТЕ ИЗВОЛОКША МЕЦЕ А ОДРЗАНА [БІАША] ВРЗИ, ОДТРИЦЕ ІА СВА ТЕРЕ. БО ВУТЦЕ ЗА ОРЕА РОДА СЛАВЕНА І СІІНА, ІАКОВІЖЕ О СУРІ БІАІ АІГЪПЕТА А СТАРЕ. НА ТІ ЖЕ ЦАСЕ НЕ ІМАМЕХОМ ЄДНАОТА, А БІАХОМ СТА ІАКО ВОЦА БЕЗО ВЛЕСА. ТОИ БО РЕКІО НОИ, ІАКО ІМЪМО ХОДІАТИ ПШІМО, НЕГДА ЖЕ КРІВА, А ТОГО НЕ СЛОУХАЩЕХОМ СІА.

ТО БО ТО ПАРЦЕ УБІРІАІ ВЕЛКУ ЦІАСТЕ РУСОИ, НАБСУРУ ПОТЦЕНА. НЕ СТРЕЖЕШЕНЦЕ СЪ БО ТАІА ОДО ВРАЗЕХ, А ТАКО НАЛЪЕ НА ОВА А ДО МОРУ ЗВЪ ТА, СІА ІДША КОЛІТИ, ГЛАВЕ СВА ПОДО ВРАЗКЕ БІЦЕ. ТА ТО СІОІНА ВРШТИ НАТЕЦЕ НА ОБОТРИЕ. А ТІ ТО ХОДІАЦЕ СЪ ГОВІАДЕ ДО ЗАХОДУ СУРЕ, А ТАМО СЪ СТРАТИ. НАШЕ ЖЕ ЛУДИЕ ІДІАЦЕ ДО ПОДАЕ НАБСУР САР. А ЗА ТЕМ ТО ІДІАЦЕ НА СУРЕ АГІПЪТЕСТЕ.

Доцечка 6г (с. 192) (II 6г, с. 78)

ДЛУГА БІАШЕ ТЕ ІАТОИ ОДЕРЕНЕ ТРВАТЕ СЪ. А ТАКО ПРШЕДЕ ДЕН, ІА РУСОИ ТЕЦЕША ОДО НАБСУРА САРУ — ПАРЦЕ БО НЕ ТЕКОЦА ЗА НЕ — А ТАКО ОІДІАІ ДО КРАІЕ НАШЕХ. А ТАМО БО СЛЕНША ПЪСНЕЦА НАША ДО ІНТРУ А ВОЛА, НА СЪ БОІХОМ СТАЛЕ ВЪРОВАЦЕ. БІАХОМ СТА СЪ БЪЕХ НАШЕХ, А ДО СВЕ БЪЕ НЕ НУТЕ НАШЕ. ОТ СЪ ЄДИНЕ СМЕХОМО І, ТА НОСІАЦЕ, ТЕ ІМІАХОМ, А НИКОЛЕ СМЕ НАЗОІВАТЕ ІАКОЖДЕ, ІАКО ЄЗЦЕ.

КОЛІ БО ОДЕРЕНЪ БАБЛУСКУ ТЕРПІАІ, А КНЪЕМ ІХ БІА ТУ НАБСУР САР, КИ БО ІХВА ПОДЪІНАШЕТИ. А ТЪ СВА ІУНА ДАІАІ ДО ВОЕ А ТІАГЕНДЛО. ДО ФУРСОИ А ФРЕСІ, НА ЛАНИТА УТЕРПЪНІЕ ІМАІ, А ТОИ БІА КІЕМ. І ТО ТЕРПІА НЕ МОГОСТЕХОМ ТАКО.

А НЕ МОЖАХОМ, А РЦЕМО ІМА, ЖЕ СТА НЕ ІМАМОИ ДО СРЕДЪЦІА НАША. ІАКО В ТЕІ ДЕНЪ, КОЛІ БІАШЕТИ ВЕЛКА ТРІАСЕВА А ЗЕМЕВРЕНЪ, А ОБРЪЕ СЪХ ОБОІСВА ДО СВРЪЕ, ТАМО КОМОНЪВЕ А ВОЛОИ МЕЦІАЦЕ СІА А ВРЦЕ. І ЗАБРЕХОМ СВЕ СТАДОИ А ВЕРЖЕХОМ СІА ДО ПОЛУНОЦЕ А УПАСЕХОМ ДУШОИ НАША.

А ТАКО БЪЕМА ХРАНЕНСТЕ БУДЕВА, А НИЖЕ С ПО ЦЕНО ТРАЦЕМО СІОІНИ СВА А СВЕ ДЦЕРЕ, А ТАКО ЖЕНОИ. А БУДЕХОМ ПРОСТЕ СВА УЖЕ І СВАСТЕХОМ. А НЕ БІАХОМ СМЕТЕНТОИ, ЄЖЕ ІДША НА ФЕЛЕ

РАТЕ А ОДЕРЕНЬ СЕ ДОТЬ ВЕ СВЕ, А ХОДЯХОМ БО НИЖЕ ПСИ. ПОТОМИЦЕ СМЕ СЛАВУНЕ, А ГРАДІ СМЕ БОІТІ МОЖАШЕМ, А НЕ БРЕЖЕХОМ ЄСТВА.

ТО БО МАГУРА СПЬВА ПЬСНЕ СВА ДО СЬЩЕ. А ТАНА ПТОЦНА ОД ІНІТРА ІДЕ, БО НІТРО БІА А ПРЕБЕНДЕ ДО ВЬК ІНТРА САМО, КІЕ ДА ПАРУНЕ ВСЕ БРАНЕ, АБОІСТЕ ТОК ДА ВРЖЕШЕТ И, ДА ПРІБДЕ ЯРОВЕ НАШЕ ДО ЛУНФЕ. А ЛЬПЕ ІМЕМО СЕН СОГМІЗЕТЕ, НИКОЛИ БО СВА БОІТІ ОДЕРЕНЬЦЕ А ЖІЯТІ БОЗЕМ ІХВА.

Дощечка 6д (с. 193) (II 6д, с. 136)

ТО БО ЖРЕЧИЕ О ВЬДЪ СЕН ГОВЗІАНШЕТИ РЕКОСТА, А ТУИ УКРАДЕ ОДО [О]НЕ, А НЕ ІМАХОМ НОІНІ. КОЛБО НЕ ІМАХОМ БРАНДОІ НАША А БОІАНИ, ТАК БЪХОМ СТЕ НЕВЪГЛАСІЕ ДО КОНЦЕ, І ОКУДУ СМЕ.

А ТО БОЛІАР ГОРДОІНА, КІЕ БІАІ ГОДЕ В ЛІАТА ДЕСЕТЕ СТА ТРШЕТИНАГО ОДО КАРПЕНСКЕ ІСХОДУ. А ТЕН, ЯКО ТРІЕДОРЕІ, ІДЕ БЕЗ СТРАХУ НА НЕ. І БОЛІАРЕ СЕГЕНІА, ІЖЕ УБІВ СОІНА ІЕРМЕНРЕХА А ОТРЕЦЕ ГУЛАРЕКА ОДЕ ВОРОНЕНЦЕ. ТАМО БІА ОСТАЛА РУСЕ БОРОУСКА А РУСКОЛАНЕ. ТАК ІЩЕ ІМАМО СТЕНДЕНТЕ СЕ ОД ВРАЗЕХ НАШЕХ СЛОВ! О, КОЛОІ ТАНА ІМАМОІ ВЪСТЕТЕ, А НЕ МОЖАХОМ ЄСЪМА ВІЕРІТЕ ДЕ СЕЦЬ ОГЛУБНЪ СВАКО СЛВО РЪЦЕНО ДО НОІ.

А ТО ЗОРІА СВЪТЕ ДО НЬ А УТРО ІДЕ ДО НЬ, А ТАКО ІМЕМО ВЪСТНЕСКА СКАКАВАВ СЕ СВРЗЕ. А РЦЕХОМ ХВАЛУ А СЛВУ БЗЕМ!

ТА БО СУРЕНЖ ОГРЕЦЕНА ІЕ А НЕ БУДЕ ДО СВЕ РАУСЬКА. А ТАМО БІА ГРЕЦЬКІІ СТУТЕ, А ТАМО СМЕ НЕ²⁵ ЯХОМ СКОРБЕНЬ НАШУ А ОДЕРЗЕМА ІНА ДА ВЛАЧЕ НОІ.

СОІН СВЪТЕН ІНТРУ ВОДЕ ТЪМЕ, А ІМАХОМ ВОІНЕГО ДОПОМЕНЦЕ НАШЕГО, А СТАРЕ ЦАСЕ СУТЕ НАШЕ БЛАГО! ДОСТАНОХОМ ОД ОНА ТВРОСТЕ А КРПСТЕ, АБОІ ВРАЗЕМ СМЕ ОДВЪДАЛИ, ЯКО ІСТЕТЬ!

Дощечка 6е (с. 193) (II 6е, с. 176)

ТІ ЦАСЕ СОУТЕ ВЕІМА ПРЧЕСТА, БО ТЕДЕН ЖЕ СМЕ ТАКОУ ІАНА.

А СУШНА БІА НА НОІ ЗУРІВА. ТАКО ЖЕТВА СЕ НЕ УРОДАДЕ, А ПРЕ ТО Ж ІАНАХОМ НА ЗЕМЕ ІНУ, А ТАМО СМЕ УДЕРЖЕХОМ.

ПОТЛЦЕНА БІА РУСЕ ОДЕ ГЪРЦЕ А РЕМЕ, А ТОІ ІАША ПО БРЕЗЕХ МОРЕНСТЕХ ДО СУРЕНЖЕ. А ТАМО УТВОРІ СУРЕНЖ КРАЕ, БО ТЕН ЄСЕ СУРЕН; ДАТЕ БО КОІКВУ. СЕ ТА УТВОРА НЕ ДОБІ СЕ, А ЗЕМЕ БО ПРТІАЦА БІАХО.

ТА ТУ БО ПЕРВЕ ВОРЕНЗЕ ПРІДША ДО РУСЕ. А АСКІД СЛІЛОУ ПОГРАМІІ КНЄЗЕ НАШЕМУ А ПОТЛЦЕ ТОГО... АСКІД, А ПОЗДЕ ДІР, УСЕДНЕСЕ СІА НА НЕ, ЯКО НЕПРОЦЕН КНЗ. А ТІ ТО КНЖІТЕ ПОЦІА НАД ОНА, ДО ІСТА БЕНДЦІЕТЕ ВУТЦЕ, А СЕМЕ ГО КОСТОІРЕ ХРАНІАЦІ ГО. ОГНЪГ А ДОМУ ТОМУ ОДЄВРАТЕ ЛІК СВЕН, ОД ОНА, ЯКО БІАСТА ОНА КНЗЕ ОД ГРЬЦЕХ КРЦЕНА. АСКІД ЄСЕ ТЕМЕН ВОЕН, А ТЕКО ДНЕСЕ ОД ГРЬЦЕХ ОСВЪЦЕН, ЖЕ НІКІЕХ РУСОІ НЕСТЕ, А СЕНТЕ ВРВОІ. А ТОМУ МОЖАХОМ СЕ СМАІАТЕ, ЯКО БІАСТА КІМОРЕ, ТАКОЖДЕ [О]ЦЕ НАХШЕ, А ТІ ТО РОМОІ ТРІАСІАІ А ГРЬЦЕ РОЗМЕТЦЕ, ЯКО ПРАСЕТЕ УСТРАШЕНОІ.

І ТУ ІАМРІ НОІ ПОДРЖАШУТЬ. І ТАКВЕ ІМІАХОМЪ ВЕНТЕЗСТВА О ВРЗЕ. СЕ БО ТОІЕ ДЕСЕНТЕ РЕХОІ ІМАІ І ТОІ ВЛІЦЕ БЕНЬДЕ ПРІАЩЕТ, ЛІ ЕІ¹⁰⁴ ВОЕ ХОРБЕРЕ О СЕ НА НЕ НАЛІЗЕ. ТЕ ПОЦІА СІ ХРІА ТВОРІАЕ, ІНЕ МОІ Є, БРАНИ ІНУ, ЯКОЖДЕ МЕЦЕ ХРІАЖДЕНЬСТЕ ОМЕНИЕНОІ ОД ОБНІ І ОБЦЕ, І ТА О ТВАСТЕРУ УТВРІК БО СВРЗІЕ САМО.

Дощечка 37а (с. 211) (I 3а, с. 122)

СЕ БІЕТЬ КРОІДЛЕМА МАТР СВА ПТОЦНА, ЯКОЖДЕ БРМАНОВІЕ ІДІАШУТЬ НА НЕ. І ТЕ РОЗЕДЕЦЕ ЛЬ ДА ІАШУТЬ І, ТАКВЕ ТЕЦОУТЦЕ, НЕЛІЗОУТЬ НА НЕ. А СЕ ТЕЦЕ ТУГА ВІКА О КРАКЕ НАШІЕ, ЯКО ДОІМОВЕ СТУПНІЕ ПОВЖАДЕНІАХУ ТЕ СЕ ДО СВРЗЕ.

ТАКОЖДЕ ЖАЛЕ ПЛАЩЕТЬ СЕ О НОІ, І КЛІЩЕТЬ МАТР СВА ДО ВШНІЕГО, ЯКОВЪЕ ДІАІА ЄСЕ ЄІЕ ОГЕНЬ ДО ОГНІЦОІ НАШІЕ, І ТЕІ ПРЕБЕНДЕТЬ О ПОМОЩЕ І СЕ МОЦЕ [СЕ] ВРЖЕЩЕТЬ НА ВРЗІЕ.

І СЕ ГЕМАТЬРЕХ УСТУПІ СЕ, А ГОДЕ СЕН УСІЕДЕЦЕ НА КАЛІЦІУ МАЛОУ І ТЕЦЕ ДО БРЕЗІ МРШТІ, І ТАКВЕ ЗЕМЕ ОДЕРЖАШАТЬ ДО ДОНЕ. І ПО ТОУ ДОНУ РІЕЦІЕ ІЕСЕ КАЛКА ВІКА, ІЕ КРОМЪ МЄЗЖДЕ НОІ І ПРЕНЦІАІА ПЛЕМОІ. І ТАМО ГОДЕ СЕ БІЕ ЧЕТВАРОІ СЕНТ ЛІАТОІ О СВЕ ВРЗЕХ.

І ТОМУ ЯХОМЪ СЕ МОІ ЗЕМЕ НАШУ І РАІАХОМЪ КЛОУДНЕ ЗЕМЕ, І¹⁰⁵ ЄЛАНШТЕМА ТРЗЕХОМ О МЕНОІ СКУТЕ, СКЕРІ І ТУЦЕ О СРБРЕНОІ І ЗЛАТВЕНОІ КОЛОІ І ПІВТОІ [І] ІАДЕ БЕСКЕРА. І ЖІВОДЬБА НАШІА БЕНДЕТЕ О ТЕ ПОРІЕ КЛУДАНА І МІРНІА. І СЕ ГОДЕ НАЛІЗЕ НА НОІ ЄЦЕ ЖЪЕ. І БІАСТЕ ПРІА ДЕСЕНТЕ ЛІЕТОІ. І СЕ УДРЖІЕХОМЪ ЗЕМЕ НАШІЕ. ТАКОЖДЕ ІМІАХОМЪ БРАНТЕ СЕ ОД ВРЗЕХ.

ЯКЪ ІДІАШУТЬ ОТРЕ¹⁰⁶ КОНЧЕ СВІАТОІ, О КУДЕ СВІАТОІ ІДОУТЬ ДО НОІ. І ТОІ [СУТЕ] СВІАТО ПЕРВЕНО КОЛІАДЪ, І ДРУЗЕ ІАРЬ, І КРАСНІА ГУРЕ, І ОБСІЕНА ВІКА І МАЛА. ІДІАШУТЬ ТІЕ СВІАТОІ, ЯКОЖДЕ МУЖЪ ІДІАШЕТЬ О ГРАДОУ ДО СЕЛОІ ОГНЕЦЕНСЪТІ І КІЕМ ЗЕМЕ МІРЕ. ГРЕНДЕТЬ ОД НОІ ДО ІНІА І ОД ІНІА ДО НОІ.

Дощечка 37б (с. 211) (I 3б, с. 124)

ТЕЦЕТЕ, БРАТІЕ НАШІЕ, ПЛЕМЕНО О ПЛЕМЕНО, РОДІ О РОДІ, І БОІЕТЕ СЕ О СЕБІЕ НА ЗЕМІЕ НАШІЕ, ЯКВА НАКЕЖДЕ НОІ І НИКОЛІЖДЕ ІНАМО. СЕ БО СЪМЕ РУСІЦЕ — СЛАВЕЦЕ БЗЕ НАШІА! СПІКЕВОІ НАШІЕ І ПЛЕНСОІ І ГРАЦІА А ПОЗОРИШТІА — О СЛВОУ ІЕХ!

СЕ БО СЕХОМЪ НА ЗЕМІЕ І ЯХОМЪ ПРСТЕ ДО РАНЕ СВОА А ТЛЦЕМ ДО НЪЕ, АБОІХОМЪ ПО СМРТЕ СЕМЪ СТАХ ПРЕДОІ МАРМОРИА, І РІЕКЛА: «БІАХ НЕ ІМАМЪ ВЕНЕТЕ ТОЕГУ, ЯКО ІЕСЕ ПЛІКЕН ЗЕМІЕ І НЕ МОГОЦУ ІЕГО ОДІЕТЕ ОДЕ НІЕ».

І БЗЕ, БІАЦІ ТАМО, ДА РІЕЦУТЬ О ТЕ: «СОІ ЄСЕ РУСІШТЬ. А ПРЕБОУДЕШИ ТОЕМЪ, ЯКО ІАЛ ЄСЕ ЗЕМІЕ ДО РАНЕ СВА І НЕСЕЦІЕШЕ И ДО НАВІА».

О ТЕ ЦАСЕ ПОКОІА КНІЕЗЕ ІЗБРАЦІУТЦЕ МНОГІА ВУТЦЕ, І КНЄЗІА О СЕБІЕ. І ВСЪІАКО ІЕ ЯКОВЕ ТОІЕ ПОКНЄЗЖДЕНІЕ У ВЕЦЕ РЕЦЕНІ ПРСТІ МУЖІ. І ТАКО СТАІАЩЕ. ЗЕМЕ РАІАШУТЕ. І СЕ БЪ ТО КНЄЗІЕ БЕНДЕТЕ ОРЦЕНОІ ДБАТЕ ЛУДЪЕ, А ХІАБІ ОДРЖЕТЕ І ІАДЪ, І ВСЕНКУ ПОЖІТЕ ОДО ЛУДЕ СВА.

ДНЕСЕ ІМІАХОМЪ ІНІА. І КНЄЗІЕ ПОЛУДЕ БРІАЦУТЬ І О СОІНІ ВЛАДЬБУ ДІАШУТЬ, ОД ОЦЕ ДО СОІНЕ, А АЖЪДЕ ДО ПРАВНУЧА.

Доцечка 36а (с. 210) (I 2а, с. 70)

ПРЕДРЕЦЕНО ЕСТЬ ОД СТАРЬ ЦАСЕ, ЯКОЖДЕ ИМАХОМЪ СОСПОЛЕТЕ СО ИНА, ТВОРИАЩЕ ДЕРЖЕВЬ ВЕЛКОУ ОД РОДЕ ТЕ. ИМАХОМЪ РУСКЕНЬ НАШУ О ГОЛУНИК, А ТРИ СЕНТЕ ГРАДИК І СЕЛІА ОГНИЦ ДУБНІХ ДОИМЬ. ЕСТЬ ТАМО І ПЕРОУНЫК НАШЬ І ЗЕМІК.

СЕ БО ПТОИЦА Я МАТР СВА СПИЕВАШЕТЬ О ДНЕ ТОІК. І ЖДЕХОМЪ ОНА НА ЦАСЕ СОІК, ЯКОВЕ ВРЦАТЕ СЕ ИМАТЬ КОЛОІ СВРАЖЬЕ ДО НОІ. І ЦАСЕ ТОІК ЗА СВЕ ІДОШУТЬ ДО НОІ.

РЦЕХОМЪ МАТР СВЕ, ЯКОЖДЕ БЕНДЕХОМЪ БРАНТЕТЕ ЗЕМЬ НАШУ ЛЕПІК ВЕНДОІ, ЯКВЕ ІДЬША ДО ЗАПАДЬ СУРЕ І ТАМО ПРЕДЕ ВРЗЕ ЗЕМЕ РАІАЩУТЬ І ХОІБЕНІУ ВІРУ ІМУТЬ, ОДЕРЖЕТЕ СЕ НА НІК.

БОРОВОИИЬ БО РЕЦЕ ЯКО ЕСТЬ СОІКЕНЬ, А ЛУДЬ ТА ВІРУ ІМАЩЕТЬ О СЛОВЕСОІ ТОІ. А І НЕ СМЪОІ ГЛУПЕНЕ ИЗУМІЕНІ А ВІЕРЕ ТЕ НЕ ІМОХМЪ ДО ТЕ. УЗРЕТЕ ЕЩЫК.

ВЕНДЕ, ВРЕНТЕТЕ СЕ ДО ЗЕМЬ НАШІК О СТУПОІ ДРЕВІК А ГЛЕНДЕТЕ ЕЩЫК ПОЦАРЕ ІНІ, ЯКО ВЕ ДНЕ О ХОДУ ОДО ПЕНТОІКІЦЕЦЕ І СЕМЕРІКІЦЕ, КІЛБОВА О ДЕСУНЬ ОТЦЕЦЕНА ОД НОІ.

І ТА СЪВЕ ПТОИЦА РЕЦЕШЕТЬ, ЯКО ОГЕНЬ СМАРЬ ПОНЕСЦІЦЕ ДО НОІ І ГЪЛОУ ПОРУЦЕШЕТЬ, ДА ТОІК ГОРЕНЬБЕНЬЕ: «А БОЗЕ, КОУПАЛІТЕ А ДАЖДЕ ДАЖДИТЕ!». СЕ БО ТЕ ЗЕМЕ БЕДЬЕ РОЗВРЗЕНОІ І КОМОИ ПОГЛИЦЕНА, ЯКО ИЗВІАЩУТЬ СОІНОВЕ ТОІК КОМОИ ПРО ТЦЕ БОЗЕМ, І ТО БОЗІ О СТУПЕ ОВЕ І ДАСУНИК ДАІАЩУТЬ, О СЕ НЬ ДВЕ ІКХ.

СЕ ИМАХОМЪ СОУЦЕ ТЕ, А НЕ ЗА ЦАС АНТЕВЬ. І ТОІ АНТОІКІ, ОДЕРЗЕЦЬ МЕЦЕМ МНОГА, ЛЕЖЕДЬ ПОГЕБЕЦЬ ДОМЬ ТВЕІ, ЯКОЖДЕ ДОМОВЕ В ЦУЖАКІ НЕ СТРОІАЩУТЬ [І] ІНІ.

СЕ БО ОРЕ ОТЕЦЬ ІДЕ ПРЕНД НОІ, А КІК ВЕНДЕ ЗА РУЦЬ, І ЦЕКО ВЕНДЕ ПЛЕМОІ СВЕ, А ХОРЕВЬ ХОРВОІ СВЕ. А І ЗЕМЬ БО ГРАДЕНЦЬ НА ТОА, ЯКВЕ СЕМОІ ВНУЦАТІК БГВЕ.

Доцечка 36б (с. 211) (I 2б, с. 50)

ОДЕІДЕ ХОРЕВЬ І ЦЕХ ОДО ІНЕ, А СЕХОМЪ ДО КАРПАНЬСТЕ ГОРІА. І ТАМО БІАХОМЪ ІНІ ГРАДЕ ТВО- РІАКАМ, ІНУ ІМАХОМЪ, СОПЛЕМЕНОІ ІНІ, А І БОГЕНТСВЕ ИМАХОМЪ ВЕЛКО.

СЕ БО ВРЗІ НЕЛЕЗЕЦЕ НА НОІ, І ТО ТЕЦАХОМЪ ДО КІК ГРАДО А ДО ГОЛУНЕ, І ТАХОМЪ ОДЕЛЕЦЕТЕ СЕ, ОГНЕ СВЕА ПАЛУЦЕ ДО СВРЗЕ А ЖЪРТВОІ ТВРІАЦЕ БЛАГОДАРФЕТЕ ВЗЕМЬ І ТАКОВЕ О НОІ.

І СЕ КОІК УМЕРЕ ЗА ТРИ ДЕСЕНТЕ ЛІАТОІ ВЛАДОІЦЕТЕ НОІ. І ПО СЕМЕ БІАЩЬ СОІН ЛЕБЕДІАНЬ, ІЖЬ СЕ РЕЦЕ СЛАВЕРЕ, І ТОІК ЖІВЕ ДВА ДЕНСЕТЕ ЛІАТОІ. А ПО ТЕ БІАСТЬ ВЕРЕН ЗЪ ВІКОГРАДИК, ТЕКОЖДЕ ДВА ДЕСЕНТЕ. І [ПО] ТОМУ СЕРЕЖЕНЬ ДЕСЕНТЕ.

І ОС ТЕ ЛЕ ОДЕРЖІАХУ ОНЕ ВІТЕНЗЕСТВОІ О ВРЗІКХ, І ТЪМОІ ЛІХОІ НІЕСТЦА О СОІНЬ, І СЕ ГРЕНДЕЦЕТЬ НА НЕ І НА МОІ.

І ТО ГОДЕ ПРІКЕДЬЦА ДО СТУПЕН НАШІК ЗЛОІ ТВРІАІ. І СЕ ДОБЛЕ ДЕНБУ ІМАТЬ ПРАОЦЕ НАШІА ПРІАТІ СЕ О ЖІДЬБОУ. СЕ БО СЕХОМЪ СЛВНЕ, ЯКОЖДЕ СЛВІХОМЪ БОЗЕ. І СЕМОІ О БЗЕХ ВНУЦЕ, ІЗЪВРА НАШІК А ДАЖБО. І ТАКОЖЕ ТРПІЕХОМЪ О ЗЛЕ, А ПОЕДЖАКІ СОІМУ ІМАХОМЪ ВІКУ О ТЕ[І] І БРА- НЬЕХОМЪ СЕ ВІЦЕ ОДЕ НАТЕНЦЕНЕ ГОДИК БЪРЗІК ОДЪБ ШЕНСЕТЬ ЛІАТЕ.

Доцечка 6э (с. 193) (II 6э, с. 178)

ТОІ ВУТЦЕ ПРЕДЪІАШЕТ КАЖДУ НА ПОТРЕБЕ. А ТУ БІАЦЕТ ІНЬ. СОУТЕ А ІНДА ТВРГА. А ТОІ АСКІА ПОЖЕРЕ БОГОМ ФІУЖЕМ, НЕБОТЕ НАШІЕМ — ТАКОЕ БЕНДЕ ОЦОВЕ НАШЕ, А НЕ СЪМОІ БОІТЕ ІНЕ.

А ГРЬЦЕ ХТІАК НАСО КРЦАШЕТЕ, АВОІСМЕ ЗАВІХОМ СТА БОЗЕ НАШЕ А ТКО СЕН ОБРАТІХОМ СІА ДО НЬ, ЯКО СТЕ ОДЕРЕНЬ БОІТЕ. ПІСТРЖЕХОМ СЕ ТОІГО, ЯКО ПРАСТОІРЕ, АЖЕ ПРАСТРЕЩЕША СКУФІА СВА А НЕ ДАШЕ ВІЦЬМ ХСНІФІТЕ ОБ АГНЦЪХ, КОІ БО СУТЕ ДІАТІА ОД СУРЕ. ТОМУ ТРВА ЗІЕНА ЕСЕ ЗНАК БОЖЬСКИ. А ІМЕМЬ ТУ БЕРІАТЕ ДО ГЛЕКУВ УСУРІАТІ И, НА СОНМА НАШЕ ДАВОІ ПІАТЕ О БЗЪХ ВО СВРЗЪ МОДЕРЬ А ОЦІА НАША ДАЖБА ЖРІАТВУ ТВОРИАЩЕ, А ТА БО НА НЕБІ ТАК УЖЕ СВЕЩЕНА ЕСЕ О ТОІ КРАТЕ.

Доцечка 7а (с. 194) (II 7а, с. 102)

СІВА БЗЕМ НАШЕМ!

ІМЕМО ІСТУ ВІРУ, ЯКОВА НЕ ПОТРЕБУЕ ФІЛОВЕНЕНСКА ЖЕРТВА. А ТАІА СЕ ДЪБЕ О ВОРІАЗЕ, КІІ УБО ВЪЖДОІ ЖРІАІ И, ІМЕНОВАШЕ ПЕРУНА ПАРКУНА, А ТОМУ ЖРІАША.

МОІ ЖЕ СМЕХОМ ПОЛНА ЖЕРТВА ДАІАТЕ, А ОДО ТРУДОІ НАШЕ ПРОСО, МІЕКА А ТУЦ. ТО БО ПОКРПІШЕМО [О] КОЛІАДІ ЯГНФЕМ, А О РУСАЛІКХ В ДЕНЬ ЯРОВ ТАКОЖДЕ, А КРАСНА ГУРА. ТУ БО ТО ДІАЕХОМО ВО СПОМІНЬ ГУРЕ КАРПЕНСТЕ. А ТОН ЦАС СЕ ІМЕНОВА РОД НАШЕ КАРПЕНЕ. ЯКОЖЕ СТАХОМ СМЕ БІАЩЕ ВО ЛЪСЪХ, ТО ІМЪМО НАЗОВ ДРЕВІЦЕ, А НА ПОЛІ СМЕ БІАШЕХОМ — ІМЕНО ІМАХОМ ПОЛЕНОІ.

ТАКО ВІАКАКО, ЕЖЕ ЕСЕ ГРЬЦЕ УЦЕ КАШЕТИ НА НЕ, ІЖЕ СМЕ ФІЛОВЕНКОЖРАВЦОВЕ, А ТО ЛУЖЕВА РЪНЬЦЬ ЕСТЬ, ЯКО НЪСТЕ БО ТАКО ВО ІСТА, А ІМЕНАХОМ ІНА ПОВОІКЕН. А ТОТЬ, КІ ЖЕ ХОЦАШЕТЬ УВРАНЖІАТЕ ІНА, РЕЦЕ ЗІАІА. А ТОМУ ГЛОУПЕН НЕ СЕ БОРЕ, А ТАКО ЕСТЬ, А ІНА РЪКОСТА ТАКОЖДЕ.

ДОЛЗЕ СЕ ПРАВІХОМ РОДЪМОІ, А СТАРОЦОВЕ ВЕНСКА РОДА ІДША СОУДІАТІ РОДІЦЕ О ПЕРУНЬ ДРЕВОІ. А ТАКОЖДЕ ІМІАІ ТОН ДЕН ІГРІШТІА ПРЕНД ОФЕСОІ СТАРЦЕ, А СІЛОУ ІНУ УКАЗЕНШЕ ІНАЦЕ, ХО- ДІАІ БОРЗЕ, СПЪВАІАІ І ПІАСВАІА. ОТО І ТОН ДЕН ОГНИЦАНОІ ІДІАШЕТЕ О МІСЛЕВУ А ПРНАШЕЦА ДІЩЕНУ СТРОЦЕМ, КІІ ДІКІАЦЕ ТУИ О ПРЕНФЕ ЛУДОІ. І ВОЛСВІ ЖРІАТВУ ДЪІАІ БОЗЕМ, ХВАЛЕНІЦЕ. А СІВУ РЪКСТА.

О ЦАСЕ ЖЕ ГОДЕ А ОІАВЕНЕ ВОРІАГУ ИЗБІАЦЕТЕ СЕН КНЕЗЕ ВУТЦОВЕ. А ТОІІ ІНАЦЕ ВЕДЕНША ДО СЪЦЕ ЗУРЕ.

ТО БО РОМІК НОІ ПОГЛЕНДАЦЕ А ЗАМОІСТАЦЕТЕ ЗІАІА НА НЬ. І ПРШЕДША СО ВОЗЕ СВЕ А ЖЕІЗВНА БРОНЕ, А УТЦЕ НА НОІ. А ТОМУ БРАНИХОМ СЕ ДОЛЗЕ О НЕХ А ОТРЦАХОМ

Доцечка 7б (с. 194) (II 7б, с. 104)

СМЕ ТАІА ОД ЗЕМЕ НАШЕ, А РОМІК ВЕНДЕ, ЯКО ДРЗІСМЕ ЖІВОТЕ НАШЕМ, А ПОНЕХЪША НОІ НА ТО. ТАКО ГРЬЦЕ ХОТІАІ ОДЕРЕНЕТЕ НОІ О ХОРСУНЕ, А ПРІАЦЕХМ СЕ ЗУРЕ ПРОТІ БОРСТВА НАШІЕГО, А БІА БОРІА А ПРІА ВЕЛКА ТРАДЕСЕНТЕ ЛІАТОІ, А ТА ПОНЕХЪШІА СЕН О НОІ.

ТЕМ БО ГРЬЦЕ ІДША О ТРЖІЦА НАШЕ А РЕКОСТА НАМО ОМЪНЕТЕ КРАВЕ НАШЕ НА МАСТЬ А СРЪЛО, ТО БО ПОТРЕБУЦЕ НА ЖЕНОІ А ДЕТЕ. А ТАКО СМЕ МЪНЕХОМ СЕ СКОРО Д[О] ОДНЕ СНЕДОІ.

ПОСЛЕД[Е] ЕЩЕ ГРЬЦЕ ИСКАЩЕТЕ ДА ОСЛАБИ НОИ, А ТО ИСКАЩАШЕ ОДЕРЕНЬ ВЗЕНТЕ. А ТОМУ НЕ ОСЛАВИХОМ СЕ А НЕ ДАХОМ СМЕ ЗЕМЛЕ НАШЕ, ЯКО ЗМЕ ТРОИАНУ СМЕ НЕ ДАХОМ СЕН РОМИЕМА. А ДА НЕ ВСТАНЕ ОБИДЕНОСЦЕ ДАЖБОВЕМ ВНУЦЕМ, КИЕ ЖЕ ВО АРУЗЕХ ВРАЗИ ДБАША.

А ТАКО ДНЕСЬ НЕ ПОХУЛЕСЕМО ТАКОЖДЕ ОЦЕ НЕАШЕ. СЕ БО У СИНЕ МОРЕ СТИЯТША ДО БЕРЗЕ ГОДЬ ТУУ А ОДЕРЖАЩА НА НЬ ПОВЕДЕНУ.

ПИСНЕ ХВАЛОИ А МАТОИРИА СПЪВАЩЕ, ТОИЯ КРАСНА ПТОИЦИА, ЯКВА НЕСЕ ПРАЩУРЕМ НАШЕМ ОГНЬ ДО ДОМОИ Я. А ТАКОЖДЕ ЯГНИЦЕ ПРЕЗДРЕМО ДО ТОДЬ, АБОЛОСТЕ НА НОИ ОДЕРЖЕЩА СОЛУ, А ИМАХОМ ВРИЗИ РОСТЯТЕЩЕТЕ, А ГОНЬБУ ПСИУ ИМА НЕХАТЕ.

ТО ГЛЕНДЬ, НАРОДЕ МОЕ, ЯКОВ ЕСЕ ОБЕЗПЕЦЕНА НАРДЕВ! А ТОГО НЕ ОШИБЕЦЕ СЕ ОД РАНОИ ТВОИЯ! А НЕ ВРЖЕЦЕ СЕ ДО РИДЬ, АБОСТЕ СМЕ ВРАЗЕМА ПОГОНЕЖ, А БИДУ СЕН ПОЗБАВИЦЕ, А ЖИТНЕ ИНАКО ИМАТЕ. БО СМЕ БИЦЕХОМ СТА ГРАА А НЕ ОДЕЛЕГЛА ОД Е. А ТЯГФУАЕ ПОРАЗЕ БЕНДЕ ПО НОИ. А СМЕ ПО ТЕМ ТОИСЕНЦИ ПЕНТЕ СЕТ ЛЯТОИ — ЯКО СМЕСЕХОМ МНОГАИА БОРИА А ПРИА ИМАХОМ — А ТАКОЖДЕ СМЕ ЖИВЕ, ДИКЕ ЖРЕТВЕ ИУНАЦЕИА А ВЕВОНЦЕ.

Доцечка 7В (с. 196) (II 7в, с. 138)

ТОГДАШЕ НЕ БИА ИНАКОСТЕ, А ДНЕСЕ ПРЕ БЕНДЕ ДОСТИАИ НОИ. А МЕЖАХОМ СМЕ СЕ ОДРАЗИТЕ СЕН ОД ВРАЗЕХ. А ДЕНЬМО ТАКО ОДРАЗЕНЬМЕ И ЯХОМ СВЕ СЕВА А ОВА. ПЕРВЪ ЗОВЕНХОМ ДО СТЕНГЕ ВУТЦЕ НАШЕ, ЯКОВЕ НЕ СУТЬ ЦЕ ЗБАВНЕНА, А ГРАЕ. ПРИХОЖДАХОМ СЕ ВО ИСТЪ НА СТОГНА СВЕ А РЕЦЕМО, ЖЕ ИНЪ НЕ БУДЕ ТО, А СМЕ ИМАМЕ ИТИ НА ГРЬЦЕ, ЯКОВА СТА БЕНШЕ.

МЪЛВИХОМ БО ЯСНЕ, А ИНТРА ИДЕ ЗА НЕ, ЯКО ШЕА ЗА ОТЦЕ НАША НА РОМИЕ ДО ТРОИАНЕ ЗЕМЕ. А СУТЬ НЕМО БЕНДЕ, КОЛИБВА ВАРЕНЗЕ ВЕДЖЕ НАШЕ ВОЕ НА ТО, ЯКО САМЕ СМЕ МОЖАХОМ ВДЕНТЕ.

ТЕНСЕЦЕ ЛЯТЕ СМЕХОМ БИИ ОД РОМЕ И ГОДЕ, А СУРИАНТА, ЯКОВА БЕНДЕ СО НОИ. НИЖЕ НЕ ОПОМЕ- НЕМО, ЯКО ГОДЬ ЗОЕДНЕСЕШЕ СО ЕГУНШТЕ НА НОИ. А ГАЛАРЕКЕ СЕ ВЕРЗЕ ОД ПОЛИШЕ, А ЕГУНШТЕ О ПОЛАНЕ. А ТУ ПЛАКАЛА РУСКОЛАНЕ [А] БОРУСИА, ЕЛИЦЕ ЖЕ ЕГУНШТЕ ОБРОИЩЕША ГОДЬ. ТУ РУСЪ СЕ ВЕНЗАВЕГЛА СВА СОИА А ЕГУНШТИК ОРАЗИША, УТВОРИА КРАЕ ОНТОВ А СКУФЪ КОКЕВУ.

А ДНЕСЕ ЗА СЕЩЕ СРЕДЬЦЕ НАШЕ СЕ КРВИ ОД ИТРА ДО ВФЕРЖЕ. ХОДАСТЕХОМО А ИЗРОИАШЕХОМО СЛОИ О СУДОВЕ НАШЕИА ЖИВОТА. ТИ СЕ НЪМОИ В ФА[С] СТОКЕ, А ТАКО ВЪХОМ СТА, ИЖЕ ЦАС ПРИДЕ, ЯКО ПО ЗА СЕНШЕ СМЕ ХОДАШЕТЕ ИМАХОМ НА ВРЗИ — АЦИ БО ТУ ГРЬЦИ, ЦИ БО ЕГУНШТИ. А НОИ ТЕ Б ТО ИМАХОМ ХОМОИТАТЕ А СТРНЪЖЕТЕ, АБОНЬ НЕ СТА НАМО ВРЗА, Я ЯКО МРЗЕНСТЬ ПРЕНА ОЩЕСОИ НАШИА.

ГАЛАРЕК БО ЗАПЛАТИ ЗА ТЬ, А ИМАМЕ ПРОНУДЕНТЕ ХОРСУНЕ ЗАПЛАТЕНТЕ ЗА СЛОИ ДЦРЕ НАШИА УТОФЕНА А СОИНОИ, ОДРЕНИА ВЗИАТО. ПЛАТЬ БО ТА НЕ [Е] СРВРНА А НИ ЗЛАТА, ПОНЕНЖЕ ОДСЕНТЬ ГЛАВЕ I — А НА ЦЕПОТУ СТРЕЦЕМО.

Доцечка 7Г (с. 195) (II 7г, с. 166)

А ТАКО БЕНДЕМО РАДОИ О ТА. БО БРЕЦЕ ПСИЦЫА ГРЬЕЦКАИА А ЛИС ХИТРОЩЕМА ОДВРНЕ НАСО ОД ТРВОИ НАШЕИА, А ТО ИМАХОМ ЯСЦЕТЕ, ЯКОЦЕ СУНЕ ВРАИЯТЕ. ТО БЕ НАШЕ МЕТА ОУЦЕЩЕШЕТЕ СИА, А НЕ ЗБРТЕСЕМА ТУ.

ИМА О ЦАС ИХЕВЪ. СЕ БО ТЬ ОЦЕ НАШИА РЕЦИА ОВЛАДЕНТЕ ЗЕМЕ ТОУ И ЖДЕНТЕ ГРЕЦЬКОЛАНЕ ТОИЯ ДО МОРИА. И СТАНЦИУ ПРИНЕСЦЕ ГРУДИМОИ ПРОТЪВА ИМА И ОУРАЗИХОМЪ О ПРЕДЪ И ДИАХОМ ПРИУ ВЕЛКУ. И ГРЕЦЬКОЛАНЪ МРЪНА ПРОСЕАЕ А КОНЦЕТЕ ВАЛИЦУ НАШУ. И ТАКОХОМ ДОСТА ЗЕЛЕНИЦУ О ЗИМИ А КРМИХОМ СКОТИА СВА И РИЦЕХОМ СЛВУ ВЗЕМ.¹⁰³

Доцечка 35а (с. 210) (I 1а, с. 42)

СЕ ОУБО СОБЪСТВО НАШЕ ПРЕЦИНОУ БИА, ЯКОВЕ СВА ИМАХОМ СЛОВЕСОИ ОБЛИЦЕНА ДЪИЯЕ. А И ТАМО РЪЦЪХОМ ВО ИСТИНУ БЛГАИ О РАДЕМ НАШЕМ, ДА НЕ ЖДЕХОМО.

ТОИЯ ИСТОВУ РЦЪХОМ. ОИЯ О ПРВЕ БАНЕ НАШЕ ПОВИЯЖДЕХОМО А КНЕЗИ ИЗЪБРИАОИЕ И МЕННАТЕН.

БО КИСЬКА ТОЕ ОИТЕ И ВЕНДЕ РОДИЦЕ О СТУПИЕХ СО СКУТИА СВА ДО ПОЛУДЕНЕ И ТАМО, ИДЕЖЕ СУРЕ СЛАЩЕШЕТЕ, ПРЕБОИ. И ПРИШЕДЪ О НЕ ОЦО ЕРЕИ И ТО ДО НЕ РЦЕ: «ОБАСВОИ ИМАХОМ ДЕЦКОИ И МЕЖЕ, И ЖЕНА, А СТАРЦЕ [I] ИМАХОМ [I] БОРЪНИТЕ ОД ВРАЗЕМ. И ТАКВО РЕЩЕХОМ, ИЖЪ ПЛЕМЕНИО ЕИДАХОМЪ, ОБНА СВА А СКУТИА, ДО НЬ, И БУДАХОМЪ ПЛЕМЕНО ИЕДИНО. СЕ, БОЗЕ НАТЦУТЬ НАМЪ. И ЗРИХОМЪ ДОБЛИА ДОНДЕЖЪ ВЕЦОИ О ВЕЦОИХ».

ОКО ЛИЦЕИХУТЬ ПОЦА, БО ТЕИ РЕЦАШЕТЕ, ХОИВО ИЕДИНЕ, ТАКОЖЪЕ И ИНО РЕЦЕТЬ. И ТО ОЦ ОРЕИ ОДВЕЖДЕ СТИАДОИ СВА И ЛУДОИ ОД ОНЕ А ВЕНДЕ ОВОИА ПОДАЛЕЖЪ. И РЦЕ: «ТАМО УЗДОБИЕХОМ ГРАДЬ. И ТОЕ ГОЛОИИЕ БЕНДЕШЕТЬ, ЯКВА ИЕ ГЛОА СТУПА И ЛЕСОИ».

И КИСЬКО ИДЕ ПРОЦЕ. И СЕ БО ТЬ ВЕНДЕ ЛУДЪ СВА ДО ИНИ, А ДА НЕ СМЕШАЕТЕ СО ЛУДЪВА ОЦ ОРЕ. А СЕ ТЕИ ИЕСЪ СТАРЦУФЕ. И ТАКО СОТЪВРИАЩЪ О ЗЕМЕ ТОИЕ ГРАДИЕ И ОСЕЛИА.

И ТАКО КОИСЬКА ОДЕШЕДЪ СО ЛУДЪ А УТВОРИА ЗЕМЕ ИНОУ. И ТАМО СЪДЕШЕТЬ СИА. И ТАКВО ОД ЦЕЛИЕ ОДОМЗЕСЕШЕТЬ О ТЕ ОБАВЕ, И ТАКО РИХОМЪ БЕНДЕЦЕ ЦИЖЕ ОНЪ ИИУ. ВШЕ ТЕ ЖОИТЬВА И СОИЛОИ ИМАЕ НЕ ПРЦЕ ОНЪ ДРУЗЕ. А И БИАШЪ КОИСЬКО ТЕИ СЛВЕНЬ И ЛУДЪВА ОРЕ ОЦЕ СЛВНА, ЯКОЖДЕ СЛВА ПРЕТЕЦЕ ИХЪМА, А ПОЛЕ ЗНАШЕ ИХЪВА, ЯКО СТРИЕЛЕ А МЕЦЕ ЗНАИЕТЪ.

Доцечка 35б (с. 210) (I 1б, с. 44)

СОБЪ ТЕ ПРЕИДЕ ИЗВЕ ДО КРАИЯ ИЕГО И ПОЦА СКУТИА ОБЕРЕЩЕТЕ. И СЕ КОИСЬКО НАЛИЕЗЕ НА НЕ. О ПРВЕ ОЖДЕНЕ, И О ДВА БИАШЪ ОЖДЕНЕНЬ САМОИ ЛУДЪВА [ГО]. БИАШЕТЬ ГРИХОМЪ ПОКРЪМЕ СТА. ТЕИ ЯДЪЦА МНОЗИА ОЦЕСОИ А ЛУДЪВЕ ПОВРЗЕТЕ ОД МЕЦЕ. И СЕ ГЛАГОЛИАЩЪ ОРЕ ОЦЕ, ЯКО МРТВЕ УЦЕРНИЕНА ГРИХОМА, И ТОИЕ ПОГРИАХОУТЬ РАДОЩЕМА СВЕМА И ЯДЪ ПДЕРЗЕ ЕИ.

СЕ БЪ ТО ОМЕРЗЕЦЕ СЕ СЕРЬЦЕ ОРЕОВО А РИЦЕ РОДИЦЕМА: «ПОДЕРЖЕТЕ КОИСЬКА И ЛУДЪ ИЕУ». И ТА КОМОНИА СЕДЬЛАЩЕТЕ ВЗИА. [А] СЕ ВРЗЕЦЕ НА ИЕЗЕ И БИАША ПО НЕИ, ЯКОЖЪ РАСТРШЕНИ СОУТЕ. И ТОМ ЯХОМЪ ВЕДЕТЕ, ДО ИСЪВА ИМАХОМЪ СОИЛОУ; ДО КОУПИА НЕ ИНЪ НЕ МОЖАЦЕТЕ ОДЕРЗЕТЕ НОИ. ТО И БО ТО ИСТЕНПЕ, НЕ ОДЕВЗИАЦЕХОМЪ ОБ ОВА, ЯКОЖДЕ РУШТЕ СОУТЕ — А СЕБЕ СЛВУ ИМАХОМО ИЗРЦЕНОУ ОД ВРЗЕ, ЯКОВЕ ГЪРЛИАШОУТЬ ДО НОИ. А ВИДИКЪ ЖИДЪБО НАШЕ, ИСКУСЦЕ ИМИУТЬ ДО БРАТЕНЬ НАШЕИХ, О СРВРЕ НА МЕЦЕ НОИ О ОДЪ ГОНЬЦАРСТИ ГОРЬЦКЕ УЕДАНО ПРО СОИНОИ ОБИЕ НОИ. ЖОИДЪБО НАШЕ О СУПИЕХ ЕСЕ ДО КОНЦЕ НАШЕ. А УЖДЪБЕНОИ ДО СВЕ И ТАМЪ НЕ ИМАШУТЬ НАМО РЕЦЕШЕТЕ О ИНЪ ЖИВОТЬ.

СЕ БО СЛОВИЕСОИ НАШИА ИСТЪВЕ СОУТЕ И ИХОВА ЛЕЖДЕНА. СЕ БО ЛУЗЪ РЕЦЕШУТЬ И НЕИА ИМУТЬ.

- (V) РАДЕЦЕ СЕ О ТОИ . . .
 (VI) . . . АКЪ БО СВЕНТО . . .
 (VII) . . . ИМАХОМЪ О ВОИ НА . . .
 (VIII) СПАТЕ НАШЕ. НЕ ИМАХОМ
 (XI) БЪ РАТЕТЕ СЕ . . .
 (X) СЕ Б УЗДЕ . . .

¹⁰¹О СЕ ГНОИ. . . ОДИТЕ І СЕ СТРАВЕ¹⁰² ІАДЬМЕ О ТЕХ ЖЕ Н ІРІА . . . ХОРЪПИ ВИЗВОЛІАЦЕ РУСОІ . . . І СЕ ФРІАЦЕ ІДУТЬ О ПРЕД. . . ІСТРГНЕ МЕЦЕ СВЕ НА ВІСІ . . . І ТЪ ПРІА ПРБУДЕ ДО КОНЦЕ ДЕНЬ НАШЕХ . . .

Доцечка 34 (с. 222) (III 34, с. 54)

СЕ БО КИЗЕВЕ КОУ ДО УМЪ СПАДЕ ХОДІАЦЕТЕ НА БЛГАРЕ. А ТУ РАТЕ ПОЖДЕНЕ ДО ПОЛУНОЦЕ А АЖДЕ НА ВОРОНЕНЦЕ ІДЕ, С ТАМО ОЖЕ СІА, І ТАКО БІА СВА ВОІА ПОЖЕНІА ОБРАЦЕТЕ ІМА. А СЕ БО ГЛУДЕ ІСЪВА БЕРЕ, А ТАКО ГОЛОИНЕ, ГРАДЪ РУСЕК, ОДБРЕЦІА ОБЕ ТЕСВА О ДОНКІА ЗЕМЕ. ТАКО СЪ ТЕ ОВА КРАЕ ОДЕБРА І РУ- СІТЦЕ НАСЪДЕІВА. ЖЕДЕНЬ БО СЪДЕТЕ У ГРАДЕ КОКВА О ГОРЕНЬ, АКОЖДЕ ІВРАЗЕНА УМЕМ А ПРАВЕТЕ ОДЕ ХРІАНА. СЕ БЪ ТО ТРЗЕЦЕ ІАНЬСКО А ОРАБЕ ПРАВЕТЕ УЗДРЕ ІАКО ФІНЬ МАТЕТЪ. І СЕ КОІЕ ОДВЕНДЕ ПІКА СВА ОД ВРЗЕ І КАМО БЛГАРЕ НЕ ПРЕНЕЦЕ СЕ ОДЪ ОБІЕ ЗЕМЕ ІМАТЕ РОДЕВА ДІАІЦЕ. СЕ БО СІВА ХОДІАЦІА УСОІ ОБЪСВА, А ТАМО ПОЦІАШЕ О ГОДЕ ПРАТЕЦЕ СЕ, І СІОІА ІУДЬВА А ТУ ЖДЕНЕ О ПРЦЕ.

І ТАКО СЕ ЗЕМЕ НАШІА ОСТЕЗЕ СЕ О КРАЕ ДО КРАЕ ІАКО РУСКОЛАНЕ. О БОІТЬВА СЕ БО ДІАІАНУ ВЗЕМ ОПРЕЦЕХОМ ОДЕ ВРЗЕ, І ТАКО ТУ ДРЖЕЦЕХОМ. СЕ БЕ А ГОЛОИНЬ ГРАД, БІАСТА ВІК І БОГАТЬВЕНО. І СЕ БО ВРЗІ ІДЬША ДО НЪ А РОЗГОЖЬДЕ ТОІЕ. І СТЕНА ІЗЖЕГЕЦЕ, І СЕМ ІАХОМ БРАНЕТЕ ТУІУ КРЕПЕ НАШІУ, ІДО РУСЕНЦЕ ОДРЖЕЦЕТЕ.

СЕ БО ЗЕМЕ ВІЗЕЦІЕ А РА РЪЦЕ ОБАПОЛА СЕНТЕ. ТО БІА СВА ОНА ЗЕМЕ ОЦЕ НАШЕ. І ТУ ІМАХОМ ЗА ЦІ ЈЕТЕ ОНА СВА А УБРЕЖЕХОМО. ІВА ТАМО БО ПРЕЗЕМЕХОМ СТЕ. РУДУ КРЕВЬ УЛОІЕМЪ ДО НЪ, ІАКО ТА БУДЕ О НАС А ВОІВОДЕ НАШІА, О РАНЕ СЕРОЦЕ. І КРЕВЬ ІСОТЕЦЕ НА ЗЕМЕ, І ТО РУСЪКА КРЕВЬ — А ЗЕМЕ, ЄЖЕМ ІАЦЕСЕХОМ. ТОМУ А ЗРЕНХОМ ТАКУ ПОУКАЗІЦОУ ВО ДНЕ НАШІА, А ІМЕМО ГРІАСЪТЕ ДО СТОУПІЕ ІЕ, СЕ БО ДА НЕ ГОНЗЕХОМ СЕ ЗЕМЕ НАШЕА А БЕНДЕХОМ ПО ВЕЦІОІ РУСЕ. І СТРЖЕ НАМО ПЕРОУНЬ СТРА СВА, АБОІХОМЪ СІОІОУ ІГО НА ВЗЕНІЕ ІАХОМЪ А ВРЗЕ ОДТРЦЕТЕ. І БІАЦЪ ТАКО ВІЕК ЦЕЛО. ТА СЕ БО ПРЕ НЕ ОУСТІАВАЕ, А ТАКО БОРІА ІМЕ. ОПОНАХОМЪ СЕ НА ОНА СІОІОУ СВОУ.

А ІДЕХОМЪ ДО ГОЛОУНЕ А ДО СУРЕНЦЕ ЗЕМЕ. О ТА ЄЦЕ МОРІА ДУЛЫКЕВСТА, А О ІКЕВА ГОДЕ. І ПРІАМА О ПОЛУДНЕ БІАСТА ІАНЬШТЕ. СО БО С НІЕМА ТРЗЕ ТВОРІАЦЕ І ЖДЕХОМ СЕ ЖІВОТЬ НАШЪ. І ОПРЕЦЕХОМ СІОІОІ СВА ДО КОУПІА.

СЕ БЪ ТО РЦЕХОМ ГРОМЪЦЕ СІВАУ ВЗЕМ. І ТАМО ОУДІАХОМ СЕ СУРЕ І ПОІМО ОВУ О СІАВОУ БЖЪСКОУ А РІАХОМ ДБРА ЄСЕ. І ТУ ОДІКІХОМЪ СТОУПЕ ТУІУ НА О РОДЕ СВА І ОБРІАХОМЪ СКУФІУ ВІКУ, ОБНА І КРАВІА, ІАКОВА СТА НАШІУ СІОІОУ, ЖІТЕ СТРЖДЕ ТРАВІА І ТУ ВОДЕТЕ, УБРЕЖЕХОМЪ ДВА ВІКЦІОІ.

ДНЕСЕ ІМАХОМЪ СТУДНІУ ЗІМЕ І НЕ ІМАХОМ СІА. А ДО СЕНТЕ НОІ ІДІАЦЕТЕ ДО ПОЛУДНІА НА ЗЕЛЕНІЦІУ А НА КРМЕ ЗЛАЦІНЕ ОД ЄЛЕНЕМ. І ТОІЕ ОТРЦЕ НОІ СІОІОУ ДО ЗЕМЕ СТУДНІА, АБЕХОМ О ГЕВЕЛОІ І НЕ СМІХОМ ЛОІШАТЕ СЕ О ЗЕЛЕНІЦІУ МІМО ВРАЖДОУ ЄЛАНЪСТІУ. І ТОІА ЗЕЛЕНІЦОУ НЕ БЕРОЦЕ І ПРІАМІ ЗК СЕНТЕ, А НЕ ХТІАЦІЕ О ПОМОЦЕ НАШІУ. А ТО РЦЕХОМ ОМЪСТЕТЕ ЗА ТОІА ДІАНА, А ОПЛАТЕ ТЕ О ТВА

БО ЗА ТЕНСЕНЦ ТРІЕ СТОІ ЛЪТОІ ОД ІСХЪДУ КАРПЕНЪСТЕ АСКОЛА ЗЛОІ ПРЕНДЕ НА НОІ. ТУ ЗЕГНЕН СЕ, НАРОДЕ МОІЕ, ОД ЛАДА А ТВРІАЦЕ ІУБВОІ ІДЪ ДО СТИГЕ НАША. А ЗАХЦЕНЪ ТО ТА ОД ВРАЗЕХ НА РУСЕ МОГУТЬЕН СВРГ НАШ, А НІ БЗЕ ІНЕ. А ПРОСТЕ СВРГА НЕ ІМАХОМ НІЦЕ КРОМІЕ СМРТЕ, А ТА ТО НЕ СТРШНЕВА ЄСЪ, КОЛІЖЕ ЦЕХОМ СЕН РЪЦІЕНІ. СЕ БО СВРГА ЗОВЕ НОІ А ІДЕХОМ ДО НЪ.

ТО БО ТО ІДЕХОМ, ІАКО МАТОІРІА СВА СПЪВА ПІСЕНЬ РАТЬНУ, А ІМАХОМ СТА ПОСІЛЕХНУТЕ ДО НЪ, АБОІСВА НЕ ІАСТЕ ТРАВОІ, А СКУФЕ НАШЕ ГРЪЦІОМ ДІАІАЦЕТЕ, А ТОІЕ НАМО — КАМЕНІЕ ВО ЄЖЕ ГРЕНЗЕЦІЕ ІА, А ТО БО ТО ЗЕНВОІ ІМУЦЕ ТВЕРДА А ОСТРА! ТІ ТО НАМ РЪКЦЕ, ЖЕ СЪМОІ ЗВРЖЕНЦОІ А РОІКАХОМ В НОЦЕ СТРХ НА ІУДІ — ІЖЕ СУТЬ ГРЪЦІ.

ВОПРОЦІАШУТ НАСЪ НАРОДОІ, ЦТО ЄСЪМОІ, А ЄСВА ОДПОВЕНДОМ, ЖЕ СМОІ ІУДЕ, НЕ УМУЦА КРАЕ, А ПРАВІАХУТЬ НІАМО ГРЪЦІ А ВРІАЗІ. ТО І ЦЦТО ОПОВЕДЕНМО ДЕТЕМ НАШЕМ, ІАКОВЕ НАМО БУДЕ РЕКНУТЬ ПІКНОВЕНІЕМ ІА ДО ОФІТА — І СТА ІМУТЬ?

СЕ БО ДРУЖОІНА СОВІРХОМ СТА ДО СТЕНГА НАШІА, А РЦЕМО ВСІАКО, НЕ ІМАМОІ ІАСТВОІ А ЖІТВА СЕН БЕНДЕХОМЪ НА ПОЛІ БРАТЕ. А ІНА ОБЕРЕХОМ ОД ГРЪЦЕ, ІАДЕХОМ, І НЕ ОБЕРЕХОМ — А НІ ІАДОІМО. БО МАТОІРЪ СВА СПЪВА НАДО НОІ, А ІМЕМО СТЕНГЕ НАШЕ ДАТІ ВІАТРОМ ТРЕПАТЕ А КОМОНЪСТВА СТУПОІ СКАКАЦЕТЕ, ДА ПРАХ ПОДОІМО ВОЕНЬ ЗА НОІ А ВРАЗЕМ ДАХОМ ДОІХЕНТЬ Є.

ТОИ ТО ДЕН ПЕРВА БІТВА ЄСЪ ОД НОІ, А ІМЕХОМ ДВА СТОІ УБІЕНА ЗА РУСЪ. ВЕЦНА СІВА ІМА ЄСТА! А ІДЕ ДО НОІ НАРОДЪ, А НЕ ІМАХОМОІ БОІАРІ ДА ПРІДЕТЬ ДО НОІ,

Доцечка 7д (с. 196) (II 7д, с. 168)

А ДА СПРАВЕХОМ ТРІЗНУ СІАВНУ ПО ВРЗЕХ. А НАЈЕТМО СКОЛОІ НА ХОРСУНЕ, ДА БЕРЕХОМ ІАДЪ А ДОБРА, А СКОТІА, НІЖЕ ПОЛОНІАХОМ ГРЪЦІ. ТІ БО ТО НАС ВЪДІАІ ІАКО ЗЛОІХ, А СЕМА ДОБРІ — НА РУСЪ. А ТЪМА НЕ БЕНДЕ С НОІ — НО О ТОІ, КІЕ, ФІУЖЕ БЕРІАЦЕ, РЕКУТЬ ЖЕ ДОБРО ДІАІУТЬ. А НЕ БУДЕХОМ, ІАКО ОНА; ЄДІН ЄСЪ ВОВЕНДЕ НАШО ІАСУНЬ, А ТОМУ ПТЦЕХОМ СІА НА ТРУД НАШ, А ПОБЪДІАТЕ ВРІА ДО ЄДІНА. ІАКО СОКОЛОВЕ НАПАДЪНЕМО НА ОНА А ВРЖЕХОМ СІА ДО БОРІА СІОІАНА.

ТО БО МАТОІРЕ СВА СПЪВАШЕТЕ ВЕ СВРЗІЕ О ПОДВІГОІ РАТНОІ. А ОДЕІМО ОД ДОМОІ СВА А ТЕЦЕХОМ ДО ВРЗІ, АБЕХОМ ВЪДІАШЕТЕ ІМО РУСЪК МЕФА. СЕЩЕНЕ ІАСНУНЕ РЕЦЕ, ЖЕ НЕ [І]МАХОМ СТА ІНА ДЪІАТЕ, ІАКО ІТЕ ДО ПЕРА. А "НАСПЕТЪ" НЕ ІМАХОМ РЦЕТЕ, ІАКО НЕ ІМАХОМ СПЕТЕ НЕБОТЬ ПЕ- РЕДОІ СВА. А БОРЗО ІДЕХОМ, А КІЕ БОРЗО ІДЕ, БОРЗЕ ІМА СІАВУ, А КОІЕ ПОТІА ІДЕ, ТО СЕ ВРАНІЕ НА НЕ КРІАЦУТЬ А КУРОВЕ КІЕНФУТЬ. НЕ СЪМА ГОВІАДОІ, НЕБОТЬ СМЕ РУСІ ЦІСТА.

А ТО Є ІНОІМ НАУЦЕНЕ, АВОСТА ЗНАТЕ, АКІ ПРАВЪ ЄСЪ СОЗ НОІ, А НАВЕ СЕ НЕ БОІАХОМ СТА, ІАКО НАВЪ НЕ ІМА СІОІОІ ПРОТЕ НОІ. ТОМУ БО ІМЕХОМ МОЛІТЕ БОЗЕ О ПОМОЦЕ В ТРУДЕХ РАТНЕХ НАШЕХ А ТЦАТЕ СЕ.

ТО Б ТО МАОІРЪ СВА БІАЦЕТЕ КРОІДІЕМА О ТРУДОІ РАТНЕ А СІАВЕ ВОІОМ, ІАКОВЕ ІСПІАХІА ВОДЕ ЖІВЕ ОД ПЕРУНЦЕ В СЕЩЕ УКРУТНІЕ. А ТАІА ПЕРНІЦА ЈЕТЕ ДО НОІ, А ТАІА РОУГ ДВАШЕТЕ, ПІНЕН ВОДЕ ЖІВЕ О ЖІВОТ ВЪЦЕНЬ ГОРДІНЕ НАШЕМУ, ІЖЕ МЕФА ВРІАНА ОДОСТА А ГІАВУ СТРЕЦЕНУ УТРА- ТЕ. ТАКО СМРТЕ НЕ ІМАХОМО ДО ОВА, НІЖЕ БО ЖІВОТ ВЪЦЕН, А ВОЖДОІ БРАТРЕ О БРАТРЕ ТРУ- ДІАЕ СІА.

Доцечка 7е (с. 196) (II 7е, с. 12)

а умре, а до луце свргова иде, а тамо перуница рѣше: «тои є во никіє ин, ниже рус гордин, а ни грѣць а ни вриг, анмо славен роду славна. а тон иде по спѣвѣх матоиревѣха, матоире сва нѣцѣх до луце твѣх, сварже влике!»

а рѣше му сварг: «иде, соине моје, до те красе вѣцни, а тамо зрѣцѣше тва дѣнде а бабе. а ти то о радощѣх і весѣлах те зрѣцѣте! плакста зѣла до днѣсе, а тѣдо има бѣшѣть возрѣдовасте сѣа о животѣ твѣм вѣцнѣм до конца конѣц». а вокрацѣ сѣа тама не вѣмѣе.

ѣко воє ѣсунѣ имѣхом ина мета, ниже грѣци, а имѣхом славу ину. а такожде дозрѣдемо до раіє наше а узрѣхом квѣнте красне а дрѣва, а луци. а имѣмо вѣану вѣаните одо поль тѣх, житву трудити а ѣшѣнь пѣлотѣ, а пшѣно прозово збирѣшѣте до закуте сврожѣа. то бо т богощѣства ина! — ѣко зѣмна вѣ праховѣ а болашѣтвѣ, а страднѣх, — і да бѣнде мирна дѣне го вѣцна.

а сме стахом на мѣсть го а прѣхом ста зурѣ, а бѣнде паднѣмо зѣ славою; тамо идѣме, ѣко ов.

то бо матоире сва бѣшѣть кроидѣма о боце сва обапол, ѣкова возгѣна сѣащѣ свѣнтѣм до ноі. а вѣѣако пѣро инѣ, красне: фѣрменѣ, сине, мондрѣ, жолутѣ а стрѣрнѣ, златѣ а бѣлѣ. а та бо сѣащѣть ѣко сунѣ сар умѣ, а воколои иде па сунѣ. та б то свѣтѣшѣть о сѣдѣма красѣ, иже завѣщѣ о бозѣх ста наше. а перунѣ иу зрѣцѣ грѣмѣть в нѣби ѣснѣ. та бо то наше щѣства, а сѣць имѣхом ста сва соіа дѣте, да узрѣмо такожде а одѣнѣцѣхом стар живот наш од нова, ѣкова єсѣ сѣщѣна в рубѣ дрѣва доми огнищан простѣ.

матѣре слава бѣ кроидѣма о пѣлоі, а идѣмо до стѣги нашѣнѣтвѣ, а тѣ бо стѣнги ѣсунѣ.

Доцечка 7э (с. 196) (II 7э, с. 66)

тамо перунѣ иде а главу златѣ трѣцѣ, молюнѣ посѣвахѣть до сврѣ сѣнѣа, а та тврѣе сѣ одо тоіє. а матоире слава спѣвахѣть о трудѣх свѣахѣх рѣтнѣх. а мамѣхом ста посѣнхѣте а хотѣцѣти бранѣ зурѣвѣ за русѣ наше а прѣсвѣнтоце наша. матоирѣ слава сѣащѣть до облѣва ѣко сунѣ а вѣцѣшѣть ноі побѣдоі а згѣнѣлѣ. а ни сѣ боѣахом ста, ѣко то єсѣ живот зѣмен а виць єсѣ живот вѣцѣн. а тому имѣхом ста доіватѣ вѣцѣ, ѣко зѣмно прѣть же ницѣ. сме на зѣмѣ ѣко зпѣ, а то зѣгмѣзѣхом ву тѣмѣ, ѣко не бѣахом ста істѣ никѣа на ни.

тако слава наше отѣце до матоирѣ славе а прѣбѣнде в онѣ до конца конѣць зѣмѣстѣх а инѣх житѣвѣ. то бѣ сва со стѣ н боѣцѣти сѣн смрѣте, ѣко смехом потѣмицѣ славнѣ, а дѣжбо нас родѣвѣ крѣнѣ краву замунѣ. а то бѣдѣхѣмо кравенѣцѣ — а скуфѣ, антѣвѣ, русѣ, борусѣнѣ а сурѣнѣнѣцѣоі. тако сме стахом дѣдѣ русѣвѣ а с пѣнде бѣ идѣем а до сѣ до нѣби, сварѣе соінѣа.

[а] за стар щѣс роібѣа ноі оста сѣ, не хотѣцѣ идѣшѣте до зѣмѣ нашѣа, а рѣцѣша, же «бо стѣ имѣа доіа». а тако ста, ізпѣоста сва а не дпѣлощѣте сѣн з ноі, а змрѣе ѣко неплѣдѣва, нѣщѣо одѣ нѣ зѣнде. а не вѣхом стѣ облѣ о тѣх, коствѣцѣва сѣть она. онѣ жѣа помѣце од нѣби самѣва, не стахва сѣ тренѣте сѣ, а такожде сѣ ина стащѣа, од мѣроумѣ

соіу вѣку воѣдѣць дѣн. а стѣкѣнѣ щѣс оцѣ наше годѣща сѣа на она. і бѣ по обрѣх. такожде днѣсе имѣахом стѣте до смрѣте а прѣте сѣ о зѣмѣ до конѣца. нѣбожде грѣц[і] иде намо⁸⁶ а соіоу грѣмѣ? нѣбѣте перуно на но⁸⁷ єсѣ вѣтѣцѣ, а зѣ тоѣ грѣе роствѣцѣмо. зрѣте камо вран жѣтѣшѣть? а тамо будѣе смрѣте. а жѣтѣшѣть тоіє до грѣ. і то боудѣ.

Доцечка 33 (с. 182) (III 33, с. 112)⁸⁸

(1–11)⁸⁹ онѣ стѣгнѣте . . . і сѣ борѣцѣ не будѣте тако . . . сѣ бо бозѣ имѣть . . . воє же. идѣмо істѣу стѣгоу . . .

⁹⁰внѣдемо . . . сѣ . . . і сѣ . . .

за инѣ . . . обол . . . дону ѣте
луци

. . . сѣ гонѣщѣ прѣтѣщѣ і тоіи рѣцѣ сѣ вѣржѣте дѣнаѣви і тамо волохи бѣти і сѣ роствѣкѣни ноіне . . .

сѣ б то на дрѣвлѣ щѣс мнозе род зѣбрѣщѣу вѣтѣцѣ. овѣ же имѣахѣ старѣе і вѣцѣ. ині бо имѣащѣ кѣнѣзѣ, иже зѣбрѣащѣ по сѣмѣдеме колѣ од колѣаде до колѣадоі. і сѣ вѣсѣк род прѣви сѣ. коудѣснѣцѣ жѣртѣ творѣа, і свѣакѣ род имѣащѣ стара коудѣснѣко, иже инѣм радѣощѣ дѣаѣ і сѣ прѣвѣ има на щѣлѣ дѣжбо, по нѣм же творѣ.

(12–15)⁹¹ . . . вѣлозе воі идѣшѣте на ноі . . . ни можащѣ . . . ⁹²стаѣте сѣ потѣво.⁹³
доу . . .

. . . крѣвѣ от . . . кровѣт . . . отѣрѣ⁹⁴

(16–19)⁹⁵ сѣ, трѣабо нѣащѣа о сѣ дѣне имѣахомѣ, ѣко оцѣ нашѣа. о по нѣстѣем брѣзі і оу роствѣ градѣ имѣащѣ бѣшѣт. і сѣ рушѣти идѣща от бѣлоі вѣаже і од роствѣ о нѣпрѣ зѣмѣ і тамо коіє ытворѣ градѣ кѣв. і сѣ соуколіцѣ поляноі, дрѣвлѣаноі, крѣвицѣ і лѣахѣвѣ на кушѣу русѣку і ста русѣці.

⁹⁶сѣ бо от мѣ(ч) глаѣе. рѣцѣхом ѣко ста ов одѣснѣоі нашѣа, а будѣ сѣ начѣти і по коі овѣ стащѣ, а тому сѣ радѣахом о сва бѣа оцѣаже і поіимѣ сѣ сѣре онѣа. сѣ бо тѣ бо огрѣнде, сѣ ѣко ноі, сѣ бо соіу істрѣцѣ а моудрѣстѣу овѣцѣ і сѣ ѣахѣ [і] инѣа во моішѣнѣх [і] идѣхѣ на врѣе оцѣ нашѣх і разѣкѣмо і . . .

⁹⁷. . . не пощѣамѣ. . . , иже сѣ сромѣнѣхом маухѣ ѣкѣ слаѣне до кушѣе дѣвѣ і дѣнѣства зѣмѣ ыдѣа ащѣ бо в разумѣе ходѣшѣтѣ, да имѣть сѣ , же сѣ радѣтѣ, а поздѣ идѣтѣ поутѣ сви нѣкѣи бо соутѣ о дѣцѣ⁹⁸ овѣ . . . бзѣ наше соутѣ вѣтѣцѣ родѣщѣ. спѣ-мѣнѣмо щѣсѣ махѣ, єже бѣа єдѣн, і моі такожде єдѣні бѣахомѣ вѣлох бо єстѣ вѣк. і сѣго радѣ идѣем, ѣко братѣскѣ вѣна пѣахом. сѣ бо не сѣмѣте назѣадо глѣндешѣте, тощѣу о прѣд. і сѣ идѣщѣте дѣнаѣ ромѣім же хѣдо єсѣ . . . а хѣлабѣтѣ бл. . . і сѣ воє ромѣстѣе сѣтѣ [тѣ]жѣхѣлоі. . . одѣржѣцѣ славу на полі, і сѣ ромѣом одѣім цѣно за зло іх.

⁹⁹(I) і сѣ крѣвѣ пѣащѣте¹⁰⁰ о свѣнѣе брѣщѣе до смрѣте. нѣбожѣ посѣщѣнѣте . . .

(II) вѣлѣ оѣѣ бо нашѣ.

(III) і сѣмѣ іє . . .

(IV) отѣв. . .

а так зєме го⁷⁷ арєцко, приѡша од зєме арстїи до країа ил҃ьска. а тл҃уцємєхом до при дїати да раї трвнїа скот злї злїцєнїа. тамо всєлїк влїко нас обоїаша.

а тамо рѣцє отєц гл҃с арїув трї соїна дѣлїати на трї родїа [ї іа] іаа до полуднє а то за-паданїу сїонцєвѣ. а т бїаствє кїи, цїк а хрїв. а так пдѣлїав кт іаша ил҃ь трї рѣдїа. та сїаа всѣк до гмть сву, а кїи бо рѣцє става градо⁷⁸, а томо⁷⁹ іме дано єс кїєв. тамо зїму жїва-хом а тєцєм овсѣнє сїц до пїднє, а там скт псємо до првалѣта.

⁸⁰аж фє бѣ кы вїдїаї тоїа нє ізсєсїл хвалу бозѣм, трїкїлїат будє. слава в⁸¹ парунї, бг҃у нашїєму, іл҃ь бо нїи хранилїцѣ, а такѣ бѣжѣ здравїу датєлѣ, блїгї зѣмнїи поданїцѣ. тому бѣ палїм огнѣ вѣцкєнѣ в градї новѣ на вл҃ховї, а на горѣ у лѣсов, а тѣ дубровѣ, божѣ брєзої, нєбѣ дубїа, понї-валїл҃ь бп нашє соутѣ в тому, іако дажє єсѣ данїї просїацїм, а то тѣ, бѣжѣ, хвалїхом.

Доцєчка 32 (с. 182) (III 32(с. 128)⁸²)

ї сє бїаствє поврждєна рузколанє одо годє ієрмєнрєху. а тої хтє жєну од родє нашє і ту по-врєнждє. сє вуцєвє нашє тєцїашут на нє. ієрмєнрєх розбїєтє і і поврнєдєтє русє. бо жє бусє і сєдєл дєсєнт ил҃є кроїл҃єнцїє. і ту смута влїка бїаєтє на русєх. і ста мїадєнѣ вєндєславє і сѣрє русє а вєдє иу на нє. і тої кратѣ рострѣцє годѣ. і нє да жалє нїкїїа тєцїєтє. [тєцїє] она до полноцє. і тамо зѣмѣ вєнц сє лад. і сє карєнє, сє радолїє, сє і дїадѣ нашє дажѣ сє всїм ото гордєнѣствє, іако одѣржєцїє оцє нашє⁸³ мнѡзство намѡ, нєботѣ а двѡи мнѡга. і такождє зємє годѣствїа оста русѣка, а до концє [такова] прєбоудєтє.

а матїрєдє рѣцїєшє русє, іако ова можїашєтє сєїаєтє сє околѡї сѣа. і колѣбѣа онїа згодѣцїа, тоїє грцє вєндє иу до прє а о друсє, і бєзо концє. і тамо русє стратѣцє сє до цєсє, і мнѡзє воє падѣцїа. і ідє русє прєнцї одо грцє і сєднє дону а донцє, а поздє ідѣцїа нєпрє і донє, і тамо мїрнє жївє.

і тє кратѡ врзє обрє налѣцїа на нє, іацїєж нє одєржєхом, о добрє зѡїтє намѡ, іакождє отро-воу, а до концє і дїєїацїє на нє. і то тєцєхом бранєтє русє а зѡлєтє іє, сє б то сѣмє зпїнєхом.

сє старє родїцє рєцїахутє і рїахутє клєнтѣу о вїстнѡцїє і држїацїєтє іє аж до смртє. і сємє імїахомє умєртє, а русє зѡлєтє. рєцїєх, іл҃ь коїє нє волєтє тєцїє до прє а тєцїє домоу сѣвє, уїмє-хомє удє го а дахомє імїах єго будєхом до грцє, іако вола работатє, кара го будєтє тїажкїа, а род єго ізврзєтє, і жалєвє опїацїєтє єго, [ї] імєно єго забѡуднєсєтє і сємє [забѡуднєхом].

воїтєнзє прєсїавїєнє боудѡутє од род до род нашїєх. сѣмє тоїє моїтрєда подронїашєхомѣ і сѣмє рузколунє нє бржєхомѣ. і ту наглє вїдїахомѣ прєд нїи ієгунштє тоїє, іақвїцє ходїашєтє в ноцїє, отрокієх хїцнєх. і то сѣмє пєрєцїєхомѣ об онїи і розтрїєхом іє і сє утрпїєхомѣ мнѡга злїа.

⁸⁴ї сє по ієгунштєх налєзє на нїи влѣка бїдїа. сє б то обрє, іако пїсок морстєї, іақовє рѣцїєцє датє одєрєнє русє цєлоу. і тємо обрємо ставїхомѣ сє а ста пєрєхомѣ. а нє бої о тє ладу во русє, і сє то обрє одєрєжєствє сїлоу вїтєзєнствєа на нїи. і сє вуцє ду сє прємоуцїєнѣ бїа од обрє, датє воє сѣвє а грєндєцїєтє на грцє, і сїа вєхомѣ а нє імїахомѣ іна, а тако о вєцїє удєїахомѣ, подїє вуцє і⁸⁵ воїє ідїаху до донїау а дажє і отудѣ сїа нє повртє. о тої цїає воїнїа рѣкїїа о єднѡцє нашїє, і, рд од рду, догоднє сє. і одєржєхомѣ

поглїєна стїахѣа. ту бо рѣцєхом, вшїако єствє право, жє нє дєсєн стїатє од обє тєїа, а тако ілїровє ста поглїєна од нїи, а нє імахом тодє нїкїх.

тако дѣлѣбова стїахѣа одо нїи поврєнцєна на борусѣ. малѡ зѡїцїашє ієрув, а нєботѣ рє-цїєнїи ілїмєрстїє, а тє сє бо сєднєшє вєндїє ієзєра. а ту вєдєштїи усєшєдїаа далѣ, а ілїмєствє оствїє сєн тамо. і тако [їхѣа] зѣнєдє малѡ.

а [сє] рєцїє сѣа полє ншє. і бїацїа бїє то кроїдїєма матїорѣ сѣа і сїпєвацїєт пєсєн до сєцїє. а та птоїцїа сунє сѣрє нє єсѣ, а таїа єсѣ од она ова ста бїацїа.

Доцєчка 7ж (с. 197) (II 7ж, с. 98)

а тѣхом вєдѣтє імахом да сєн збїрїає род русѣк до дєсѣнцє, а дєсѣнцє до стїи, а да таїа нападїашєтє о врзєх, а пїмєтѣ є главєва одтрѣцєа. а тамо злїа полєншєтѣ, да зѣжє хїснї-цїи, та іацїа, сѡздєнхнѡутѣ.

тєцїашутѣ рїєцє вєїкє на русѣ, а мнѡга водає журшєствє сїпѣва старѡдавнїа о тої болїарї, іақвої нє сєн боїацїа, до поль годє іашїа а лїаїтѡ мнѡга сєн прїацїа о волнєствє русѣку. тї то сїавнє нїцѡ бєрѣгшїа, а нї жївѡтѡї сѣа.

тако рцє о нѣ бєрєгѡнїа, а бїєтѣ кроїдїєма матїорѣ сѣа сїаа а жєшєтѣ о тоїє потѡмїцѣ, іақвє нї грѣцїом, нї врїанзєм нє пода. жєцїєтѣ таїа птоїцїа о грдїонїєх борусєнѣштєх, іақвє од ромїє падѣа колѡї данїєвє вєндїє трѡїанѣ валу.

а тоє прѡствє трзнѡї лєгѣшїа, а стрїбѣвє ієнѣ пїаєацїутѣ, об онє пїаєацїє сїаа за овсѣнє, а во зїмїє стїадїєнѣ гурлѡїашєтѣ обѡ нѣ жє рєв стїупєнѣ. а голѡмѣ дївѡнка а тацє жєко-цїутѣ, іако погїбѣшїа тоїє о сїавїє, а нї оствє зємє сѣвє врзѣма. нєбо сѣма сїонѡвє — та-кождє потѡмїцє — а нї лєнцїєнѡм сїмє тако зємє нашє варєнзєм, нї грѣцїєм!

ту зорїа краснїа ідє до нѣ іако жєна блїгѣа а мїєка даїашєтѣ нїи, в сїлоу нашїу а крєн-посцѣ двужїла. та бо зарѡнїє сунє вѣстїа. а такождє сїєнхшємоєнѡм вїєствєцє ко-монѣска сїаєцїєтє до закату сунє, авѡствє управєнствє бїацїи го фїлї злат ку нѡцїи. а бїацїѣ бѣх воуз сѡ влѡєма сїмїрнїама влєкуцїєцїа по стїупє сїонїє, а тамо бо лєгнѣ сунє сїпатє во нєцїѣ. а то ж колїбѣа дєн пшїшєд, ста до вєцїєжѣ, а другє сїаєацїєцѣ уїавє пршєдѣ вє-цїєрє, а тако рцє сунє, жє воуз а влѡї єсѣ тамо а ждє го на мїєцнє стєзѣ, ацїє зорїа про-лїцїа во стїупѣ, позѣана матє, авѡїсѣа посїпѣшєнїа.

Доцєчка 7з (с. 197) (II 7з, с. 52)

тако рѣцїємо, сїмє жє імахом краснїа вѣнцє вїрє нашє, а нє імахом цїоїа дѡбїратє сє.

ту кнєз нашє рєцїє, жє імахом ітє до ієсунє болїарѡїє, авєхом сїмє то ухранїаїтѡ одо врзє повєнствє. ранѡ а поздѣнѣ цїає, будє окѡнцїа поздѣ, і да імєхом сїоїа нашїа по стїупѣ.

МАТОИРЬ СУНЕСВА СТРОЕНИА А КРОИДЛЕВА ОБАПОЛЕ РОЗЕРЦЕНА. І ТЪЛА ВЕ СРЕДЬЦИ А ГЛАВА ІАСУНКЕ НА РАМЕНА ГО, ВОВЕНАЦЕ СЛАВНЕ, ІАКОВЕ НЕ ЖЕНЦІШУТЬ В СЕНЦІИ ГЛАВЕ СВОІА ІАСУНКЕ, А УБРЕГОТЬ ІУ ДО ОВА ДНЕ.

КОЛИБО І ЦЕХУ ІДЕ ДО ЗАКАТУ СУНЕ СО ВОЕ СВА, А ХРВАТЬ БЕРІАІ СВЕ ВОІА ТОДЬ ІНА ЦЕСТЬ. І ЦЕХУ СЕЛЕНЦЕ З РУСЕВА. А ТАКО З НЕ ОДЪЛЕНЦІ ІА ЗЕМЕ А С НИХМА УТВОРЕ РУСКОЛАНЕ. КИІ БО УСЕНДЕ СЕ О КОІВЕ. А ТОМУ СМЕХОМ ПОДЛЕГЦЕ, А З НИМ ДО ЦЕЛЕ СЕН РУСЕ СТІАЦЕМ СЕН. А ТАКО, БУДЬ ВА НОІ ІНА СІЛА. НЕ ІДЕХОМ О НІ, А СО РУСЬ, ПОНЕЖДЕ ТАІА ЕСЬ МАТЬ НАШЕ, А ТАКО СМЕ ДЪЦШТИ ЕІЕ, А БЕДЕХОМ ДО КОНЬЦІ О НІУ.

Доцечка 8 (с. 199) (8, с. 130)

А ТАКО СТА МЕРЗЕ РУСОІ РАСПРЕ А ОУСОБИЦА. А ЖАК СТА МЕЖЕ ОНОІ А ПОЦАШЕ ПЛАКАТЕ А ВОІРІКАТЕ ІМА, ДА НЕ ГРІАДНЕМО ЗА ОНОІ, ІАКО ТАМО СТА БЕНДЕ ПОГЕНБЕЛЬ НАШЕ, А ДЕПЦЕХОМ СІА ДО ТА ПОРІА, ІАКОЖДА НЕ ЗБУДЕ ОД НОІ НИЦО. ОСПОМОІНЬМО О ТЪ, ІАКО ОБ ОЦЕ ОРЕІ [БІА] ЄДИН РОД СЛАВЕНЕ. А П[О] ОЦЕ О[РІЕ] ТРІЕ СІОНОВЕ ГО РОЗДІКЕНЦЕ СІА НА ТРИЦУ. А ТАКО СТА О РУСКОЛАНІЕ А ВІЕНЬЦІЕ, ЄЖЕ СЕН РОЗДІКЕНЦЕ СЕ НА ДВОІ.

ТА БО ТВА ОБ БОРОСІЕХ, ІАКВЕ БІАЦЕТЕ РОСТРЖДЕНА НА ДВІЕ — А ТОГДАК ІМАХОМЪ СКОРО ДЕСЕНТЬ. А ПОЦО ГРІАДИ ГРІАДАЦЕТЕ А ГРЕНДЕЕ ОУСТРОІАЦІЕТЕ, КОЛИБВА ІМАХОМЪ СЕН ДІКІАШЕТЕ СЕ ДО БЕЗКОНЦІА?

ТА БО РУСЬ ЄДИНА МОЖАЦЕТЬ, А НЕ ДЕСЕНЦЕ, А ТО РОДЦЕ А РОДИЦІ СЕН ДІКІАЦЕ СЕА ПОТЦАШЕ.

А ТО КРАТО ВРГ НАЛЗЕ НА НОІ, ІМАМОІ БРАНІТЕ СЕ О РЦЕНЬ, А НЕ ЖЕЦЕТЕ, ІАКОВА ОЦЕ ІМАТЕ. АЦЕ БО ІМАТЕ ДЕСЕНТЬ КРАВЕ, А ЗГІНЕЦІШІ ОД ВРАГ МАЛА, ОУЦЬЧ ТА. ІЕСЬ А ПРЕБОДЕШІ В РОДІЕ ДО КОНЦІА ТВА. ДЕСЕНЦЬ ІМА ОУТВОРІАЦІЕТИ ТОІСЕНЦЕ.

ОНЪГДОІ ТОІЕ ОГІЕНДА КРАВЕ ВОДАІА ПО СТУПІЕХ, А ТОІ КРАТО РЦЕ СЛОВЕСОІ МНОГАІА О РОДЦІЕХ СВЕХ А ПОЧТИЕ СЕ СІАМ ОД СЕБЕ ВОІЦІЕ ПРАЦУРЕ А ОРЕ ОЦЕ. ТО ТО, ВРАНАІА ТВРІАЦЕ НЕ БУДЕХОМЪ СМЕ, ІМА НАСТЕНЖЕТЕ, СІЦЕ БО СІАДА СВЕ НЕ ІДЕМО.

ПО ГАЛАРРЕХІЕ ЗБЕНДЕ ГОДЕ ДО ПОЛУНОЦІЕ А ТАМО ІСЪЗНІЕ²⁶ І ДТЕРЕХ ВЕДЕ ІУ І ПОСЛЕ О НИХЖЕ НЕ ВІХОМЪ НІСЪО.

А БЕРЕДІЕ ІДЬША ДО НОІ А РІЕКСТА НАМО, ІАКО ВЕЛЬМЕ ВЕЛЬКА УТЪІЕНІА ІМАІ ОД ІАГЕ, ІАКВЕ ПОСТА НА СІАЕ ІЕГУНШТИ.

А ТАКО БОЛОІАРЬ ІЕМА РЦІЕ ПОЖДАТЕ А ПРЕШЕДЕ ДО НЬ, А ХОДІЕ С ПЕНТОІ ТЪМОІ ДО НЬ НЕОЖДАНИЕ А БІАІ ІАГІЕ, КІЕ БО РОСТРЦЕ НА ВЪСШЕ СТРАНОІ, ІАКО ВІАЖЕНІЕ Є. А БЕРЕ КРАВОІ ЕІЕ І ГОВІАДА, А ДЦЕРОІ, ІУНАЦЕ А СТАРЬЦЕ ПОВІЕ НАСКРСЬ.

МОІ СЪМІЕ РУСІЦІЕ. ІМІАХОМЪ ГРАІТЕ СЕ ПОХОДИУ НАШІУ А, ДРЖАЦЕ СЕ ЄДИН ОДНА, ПРИАТЕ СЕ ДО СМЕРТИЕ ПРАВИЕ.

НА ТО ЄЦЕ ПОМОІНЬМО ДОРІЕ, ПАРЦИЦЬ ТЕГО, ІЖЕ НА НОІ ОУТОЦЕ СЕ А ПОВІЕ НОІ ЗА НАШІЕ РОЗДІКІАНОІ І ОУСОБИЦЬ. ТО²⁷ ТО БО ВРІАЗІЕ ЄРЕК А АСЪК ОУСІЕСТА СЕ НА КРЕНКЕ НАША А МРІАЦЕТЕ НАМО ДО КРОМІЕТОІ.

СЕ ВІЕНОУ ОДЕВЕРЖЕХОМЪ ДО НІЕ. І РЕЦЕХОМЪ, ІАКО ВЕРГУНІЕЦЬ ОНДЕРЕ ОУПАДНЕТЬ ДО НОІ ІА Є РАСЦЕ ВІЕНА І ЗЛАЦЕ ТІА. І СЕ ІМІАХОМЪ ІСЦЕ ІАДЕТЕ ХЛЕБОІ СІА.

СЕ БО СЕ ВЕРЗЖДЕХОМЪ [О] ОНІЕ ДРОУ І ТО ДІКІАХОМЪ БРВНЕ ОПРОСЦЕ. І РІКЦЕХОМЪ ІАКО ІЕ ІЗДІЕ, А ПО ТІЕМ ЗАЖДІЕХОМЪ ОГЕНОІ СІОЛЬНОІА І ВЕРЖДІЕХОМЪ ДО НЕ БРВЕНЕ ТОЕ, ІАКОЖДЕ АГЕНЬ БОІЕТЬ ДО НЕБЕСОІ, І ТАМО ІАЗЕНЬ ІЕ СЕ ТРЗЕЦІЕТЬ І СЕ ДВОІА І ТРІЕ СЕН ДІКІОТЕ. І ТЕ ІЕС ЗНАЦЕ ОД БОЗЕ, ІАКО ЛУБІСЦЕ ЖЕРЪТВА ТЕА ОНІЕМ І ХОТІАЦІУТЬ ОНОУ.

АЦЕ БОТЬ ІЕ БЛОУДЕНЬ ІНЬ, ІАКОВЕ ОЛЕЦАШЕТЬ БОЗЕ ТОІА, ОДІКІАЦЕВЕ О СВРГОІ, ІЗВЕРЗЖДЕНЬ БУДЕ ІЗ РАОІ, ІАКО НЕ⁶⁹ НІЕ МІАХОМЪ БОЗІА, РАЗВІЕ ВОІШЕНЬ. І СВРГ І ІНОІ СІОУТЕ МНОЖЕСТВОІ, ІАКО БГ ІЕ ІЕДИНЬ І МНЪЖЕСТВЕНЬ. ДА СЕН НЕ РАЗДІАЦІЕТЬ НІКІЕ ТОА МНОЖЕСТВА І НЕ РЕЦАШЕТЬ, ІАКОЖДЕ ІМІАХОМЪ БОГОІ МНОГОА.

СЕ БО СВЕНТ О ІРЕ ІДЕ ДО НОІ, І ДА БОУДІЕМЪ ДОСТІЦЕНОІ ОБІА.

Доцечка 31⁷⁰ (с. 222) (III 31, с. 180)

ПОЖЕЦЕМО ТІ, БЪЖЕ, ІАКО СЕ НАМО ДЕНАЦЕШІ СУРУ ПІТІ СМЪРТНУ А НА ВРЗІ ГРЕНДЕШЕШІ, А ТОІА БІАШЕШІ МЕЦІЕМ ТВОЕМ. МОВ ЖЕ НО МЪГОУ А СВЪНТЕМ МРЦІШІ ОЦЕСОІ. А АНЪЦІ НА НЕ НАТЕНЦАШЕ, АБОІ СІАН ЗНЕЦІЕНТИ ТО, ОУБО ПЕРОУНУ; А ТО МОВЛЕНХОМ СЕН, ІАКО НЬ С НЕ ЗБАВІТХОМ СЕ ВРЗІ ГРІАБЪ, І ДА ІНАЕ ТОІ ДЕН, ІАКО ХЦІШІ. ТО І АЗО БОІХ ІМО УПРЕНЗВЕНЦЕШІ А ГРЪМІТІ НА НОІ.

А ТО БОІСТЕ СІА ТВА НА НЬ ПОІА ОПОДНІАЦІ А ГРЪМ, І ДЕЖДЕ ЛІАШЕТИ СЕ НА ОНЬ І ТЪМУ СЕМОІ БІАЗІ, ІАКО ІДЕХОМ ПО ВЪЛІ ТВОЕІ...

АЗЪ БО УТРЕНІА СІА ТІ РЕНЦЕНА ІМАХ. А ТАКО РЦЕМО, ІАКО БІАГ ЕСЬ А ПОДАШІ БІАГ НАШІХ... УПРЪЦЕНАІА ОНОІ СІУТЕ [І] ІАК[О] ОВЦІА УТЕЦАШУТ... ДА ІМЕШІ НОІ ВЕ ВСІ ДНІ. А ДА БУДЕХОМ ТІ ВІРНІ І ДО КОНЦЕ СІАВОІ ТВОЕІА .. ОТЦЕ, БО НАШ ЕСЕН ДА ВОЖДЕ, А ДА БЕНАЦІА ТАКО[В] ВО СІ ДНІ .. ЖЪРТВУ ТІ ПРВІХОМ, ОВЦІАНЕ БРАШНО. А ТАКО ПОЕМ СІАВУ А ВЕЛІКОЦА ТВОІА...⁷¹

СІАВІХОМ ДАББО⁷². А БУДЕ ТОІ НАШЪ ПЪКРВІТЕІ А ЗАСТОУПІШІ ОД КОІАДОІ ДО КОІАДОІ. А ПЛОДІ НА ПОЛЕХА ДАІАШЕТ, ТРВОІ НА СКОТІА, А ДА НАМО ВО СВЕ ДНІЕ ГЪВІАДА ОУМНОЖІТИ СЕ, А ЗЪРНА ЖІТНІА МНОЖЕСТЬ, АБОІХОМ МЕДЪВІЦІА ЗАТВРЖЕТИ А ПЕЦІ, БГА СВТА СІАВІТІ, СІОУРОНЖЕ БОСТЬ ОДРЕЦЕН, ОДО ЗІМОІ А ТЕЦІ НА ЛЬТО. ТОМУ БО ПОЕМО СІАВУ, ІАКО ОЦІ, ВО ПОЛЕХ...

СІАВІХОМ ОГНЕБГА СЕМЫРЪГІА, ДРЕВО ГРОІЗУЦА А СІАМУ А ОГНЕКУДЕ ЛІЦЕ РОЗВІАШТІА ВО УТІЕ, В ДЕН А ВЪЕРІ. А ТОМУ БОІХОМ ДІАЦІ ЗА СІОУТВОРЕНЕ БРАШНО А ПІТІА, ІАКО ЕСЬ ЄДИНЕ ХРАНИМ ВО ПОПЕЛІ. А ТОГО ВЪДОІМО А ГОРІТИ...⁷³ ЗЕМЕ НАЦЕ. УЛЕЖЕ СІА ОД СУНА [А] ДО СУНА [А] СВЕН РОЖІА, А ВІКІ СІУТЕ ТАМО БО ХОРОСІ ЛУЦІ, А ТАМО ВЕДОІМО ГОВІАДОІ, А ПРОПОДІТИ СЕ ІМО ВОІІУ ДАЖЪБУ, ЄГО ЖЕ СІАВІХОМ...⁷⁴

Доцечка 316 (с. 182) (III 37 (27-42) (с. 36)⁷⁵

ІДА ДОМІ СВА, АНАА МІ СІУШТИ. ДА СВАТІТА СІА ІМЕНО ГО — ІНАРА. АК БО ТО НЕС НАС БГА МЕШЕ, БГІ А ВЕДІ ЗНАШТИ. ТАК ОСПІЕМ БІАХОМ І ОШТЕ ГО. А ІМАМОІ СТАДІ СКОТІА, ІЖ БРЕЖЕХОМ ОТ ЗЛОГОВІА ВІСІ, А⁷⁶ ТА СТАДОІ УБРЖЕН БІАШЕТ.

І СЕ ТРОІАНЬ БЄЩІ ЗА ПЕНТЕ СТОІ ЛІАТОІ ДО ГОДІЄ. І ТАКОЖЬДЄ ДНЄСЄ РЦІЄХОМЬ, ІАКОЖДЄ ВОЛКА НАШІА НЄ ПРЄСТАНІЄ ДО КОНЦІЄ ЖІТЬБОУ НАШІЄА. І СЕ ДОСТОІХОМЬ ПРАТЄ СЄ О ЖІТЬБОУ НАШІУ МЄЦІЄМА. СЄ РІЄЦІЄТЬ ВАМО ХОРОУГОІНЬ — СЄН ОД ОЦЄ ХОРОІГЄ.

І СЕ ЄСЄ ПРОСІЦЬ ВАШЬ О БЗЄХЬ, ІАКОЖДЄ ДАІАЦІУТЬ ОНОІ ВАМО СОІЛУ І ВЛАДНЄСЦЬ НА ЗЄМЄ ВАШІУ. ОКОЛІЕНОІ СЬМЄ О ВРАЗІЄХ І ПРІАЦІЄХОМЬ СЄ. БІАЦІА ВРОНЗЕНЄЦ РІЄКА І ГРАДЬБА. І ТАМО ОЦЄ НАШІЄ РОЗТРЦІАШХОУ ГОДЄ. І ТАКО СЬМЄ РОЗТРЦІАШЄХОМЬ ВРЗЄ ОВОІ. СЄ СРЄБЄНЬСТВОІ СВЕ ОДІАХОМЬ І РЦІЄХОМЬ, ІАКОЖДЄ БЄНДЄ ІНЬ ЦАСЬ НА НЄ.

І ТАМО МАТРЬ СВА СЛАВА ПШЄДЬ НАМ ІДЄТЬ, ІАКОЖДЄ ОГЕНЬ ДАШЄТЬ ПРАЦУРОМ НАШІЄМ. І СЄ ЦІУРЄ НАШІЄ ВЄ СВАРЗІЄ РІАІАЦІУТЬ СЄ О НОІ. СЄ БО ПОІТЕРЄ ДІАІЄ МОЛІ О НОІ. І СЄ ОРЄ ЗРІАЦІЄТЬ НА СВЕ ЛІУДЬ. І СЄ НЄ МОЖІАЄХОМЬ ВРНЄТЄТЬ ТОІЛОІ СВА ВРЗІЄМ. СЄ БІАЦІ В ЦАСЬ ОНЬ ДІРОСЬ. І СЄ БІАЦЬ ГЬРЄКОЛАНЄЦЬ, І ТОІ ПОСЦІЄЗНЄ. І ПРІДЄ НА НЄ АСКІА І ЄРЄК. І ТО МОЛІХЬ БЗЄ ПОЗБАВНТЄ РУСЄ О ЗЛОІ ТАІА.

Доцечка 30 (с. 221) (II 30, с. 186)

СЄ БО ХРНІАЦІЄХОМЬ ПОІТАРЄ ДІАІЄ, ІАКОЖДЄ ТОІЄ ОСОБЄНЬІЄ СТАЦІЄТЬ О МАТРІ ПРОТІЄВЄ.

СЄ БО ТЄ БЄНЬЦІЄ О СРЄСТЄНПЛІЄНІА ДО КРОІНЬ, І ТА ІДІАШЄТЬ РЄНЦЄМОІ ВЗДІА ДО ХЛЄНБЬ. І СЄ ДАЦІЄТЬ ДАЖЄ, ІАКОЖДЄ ІДЄ І НАСІЦЄ ТЬ. І ТО ІМІАХОМЬ ЖОІТЄНЬ НАШІУ І ЖНІУ ВІЄНХОМЬ О СЛАВЕ ІЄ. СЄ БО ПРОТІЄВЄ ІЄ ЗЄМЄ НАШІА, І ТУ ХРАНІХОМЬ, ІАКОЖДЄ ОЦОІ НАШІЄ.

І СЄ ПОВІЄНЦІЄХОМЬ СВАРЗЄ І ЗЄМІЄ. І ПРАВІХОМЬ СВАДІЄБЬ О ТОІ, ІАКО ЖДЄХОМЬ. СЄ ТВАРІЦЬ ІЄ СВАРЄЖЬ І ПРОТІЄВЄ ІЄ ЖЄНА ІЄ. І СЄ ПРАЗДЄНСТВОІ ІМІАХОМЬ ДІЄІАТЄ, ІАКОЖДЄ О МУЖЄ І ЖЄНІЄ. І СЬМЄ ДІЦЄ ІЄ. І ТАКО РЕЦІЄХОМЬ: «БЄНДЄЦІЄТЄ ТЄ ЗДРАВІЄ БОІТЄ ІА ЦІСТЄНЄ І ІМАТЄ ДЄТОІ МНОГА. І СЄ БО УХВАЛІЦЄ ТЄ СЄ!»

І ТАКО ЗРІА ТЄ ДО ВОД, БОУДЄ ВЄЛЄПЛОДЬНІА І СЄ ДАІАЦІЄ ТЄ МЄНЖЄО СВЕ ПІТАРЄ. І ДА ОБЄНЦІЄТЄ ТВІЄМ, БУДІЄШЄ ПІНІА ПІДІЄ І ОВОЦЬ І ЗРНОІ. І СЄ РАДІЄХОМЬ О ТОІ, І ОГУРАЗДЬ ІАЦІЄТЬ ТІЄ, І ТО БІАЦІЄТЄ ТАКО ДО КОНЄЦІЄНЬ ДЄН. СЄ БО ВІЄРНОІ ТВІЄ ОМОЛІАЦІУТЬ О БЛАЗІЄХ І ДОБІЄХ, ДА БЄНДЄЦІЄТЄ ІХМА ЖОІВОТЬ УСНЦЄНЬ О ПТРІЄБНОІ, І ОЖРІАТЄ СЄ ТІЄ О ТОМУ І ДРЗЄЦІЄТЄ СЄН О ВОЛАДНОСЦІЄ ТВІА.

ВІЄРГУНЬ БО МОЖАЦІЄТЬ О ХЛІАБЄ ДАІАЦІЄТЄ СЄ ІМІАХОМЬ НУЖЄ НАШІЄ. І МОЛІХОМЬ О ТЄ. СЄ БО ОНДЄРЄ ІМІАХОМЬ, ІАКЄВЬ ІЄ ІНЬ ПАРУНЄЦЬ. І СЄ ВЄРЖДЄ ВРЗЄ НА ХРБЄТЄЦІЄ І ТАКОЖДЄ ОТРЦІЄ ГЛАВОІ ІЄ, І ЖЄЦІЄТЬ О НЄБОУ, І КІДЬ НІЄ О МОРІА І ПУЦІЄ.

І СЄ СУШЄ НАТЄЦЄ БРЗІЄ О КРАІЄ ЦУЖДЄ. І ТАМО ІЄ ДО ЦАСОІ, АЖЬДЄ ПОІТАРЄ ІЄ ОДОВЄНДЄ, МОЖДЄ НОСЦІЄ, ІДІАШЄТЄ ОСПІЄТЄ І ВЄРЖДЄ СЄ ТЄ НА НЄІ, ТЛЄНЦІЄТЄ ІЄ.

А ТО СЄН МОЛІАХУ БЗЄМО, ТА ЖАЛІЄ І ГОРУНІЄ ТОІЄ, І СІЦЄ СТА БОЗЄ О МЄЖЄ ТОІ ПЄРНДЄ СВАРЄГЬ. І ТОІ ОДЄВТЦІЄ РУЦЄ СВОІА ОДЄ БРАДЄ І ПОВЄЛІАЦІЄТЬ ДАЖЬДЄ ТЄЦАЦІЄТЄ СЄН ДО ГОМОІТЄ ТОІА. І СЄ ПЄРСТ УСХІА НАСІЦІЄТЄ СЄН МОЖАЦІЄТЬ О ВОЛІЄ БОЖДЄСЬТЄ, І ЗЛАЦІЄ СЄН МОЖАЦІУТЄ СЄ ТРЦАТЄ ДО ТВАР ДЄЄ.

І СЄН ЗРІАЦІЄТЄ СУРЄ; О СЄ БО, СУРЄ ЖІВІАЦІЄТЄ О НЬБОУ І ПЛІНІАЦІЄТЄ СОІЛОУ ЗЄЛЄНЄХ КРІА І ЗЛАЦІЄ. І СЄ С ЄЄ РЄНЬЦЄ ОЖІЄТЬ І ЗЄЛЄНЄСЄТЬ, І ТА ВІЄНОІ РАЦІЄ, І ОБЄРЄХОМЬ ОБІА ДО ЖІТЄНЄЦЬ НАШІЄХ. І

СЬМЄ ПОТОМІЦОІ РОДОУ СЛВУНЄ, КІ ПРІДЄ ДО ІМАРІЦІЄ А ОУСІЄДНЄЦІЄ СЄ ДО ГОДІА. І ТУ БУДІЄ ТОІСЬНЦЄ ЛІАТОІ.

ПОТЦІАШЄ НА НОІ КЪЛТОВЄ СЄ ЖЄЛІАЗВА СВЕА ПОТКІАЦІА НОІ. ПОВРАТЬЦІЄ СЄ ДО ЗАХОДОУ СУНІЄ, ІАКВА ЄСЬ ВА ТВРАДІЄ РОУКА ДРЖІАЦІА НОІ. І ТОГО ОД РІЄЛА ДО ВМЦІЄНІА А СТРАХОІ МУ НАВЄНДІЄ НА ЧРІАСЛОІ ГО, ОДТРЦІЄ ОД ЗЄМІЄ НАШІЄА.

А ІМОРШТІ, НА ТО ГЛЄНДІЄШІА, НЄ СЄН БРАНІША СІА ДОЦЫЄЛА А ЗАГОІНІЄ. НІЦО СМЄ НА МОГОЦІА ТО ОУВОРТІАТЄ ІНА, ІАКО ІМЄ НЄ ХОЦІАЦІЄТЄ ЖЄЛІАЗВА БРАТЄ ДО РЄНКОІ СВА А НІ СЄН БРАНЄТЄ ОД ВРЗЬХ. ТАКОВА РОДІ ІЗСХНЄЦІЄ ІМІАШОУТЬ, АБО ІА ІНОІ НАСЛІЄНДЬЛОІ.

ГРМ ГРМОІЦАЄТЬ В СВАРЗІЄ СРІНІА, А ІМІАХОМЬ ЛІЄТЄТЄ НА ВРЗІ ІАКО ЛАСТІЦЄ БОРЗІ А ГРЬМАВІЄ, А ТА БЄНСТРЦЬ ІЄСЄ МЄЦІА НОВАА РОУСЬКА. А МЄТА ІМАХОМЬ ДНЄСЄ ІНІА — АВОІСТА СТОУПА СКОУ-ФОНІА БОЛА ЗА НОІ. А ВШІАКА БРОДЦІЄ В ОНІЄ ЗАЦІЄ ЗЛІЄ СТА А ЄНМЄ [НАШЄ КРАВЕ]. НАШЄ КРАВЕ ТАМО ХОДЦІЄТЄ ІМОУТЬ, А НАШІЄ РОДІЦІЄ ЖІТЄ ІМОУТЬ, ІБО КОЛОТВЄ ВЧЄРЄНЦІЄК СΟΥТЄ ДНЄСЄ ВАРЄНЗЄ І ГРЬЦІЄ, ІЖЄ РІЄКОМА ЄЛАНЄ ЄСЬ. А ТОІЄ, КО[І] НЄ ДОМОІСЛІЄВА СЄН ДО ТО, СΟΥТЄ ІХЬВА БУАНСЦЄ ОТРОКВА І ДЄРЄНЦІЄ. БРАНІ СЄ ЗЄМІЄ РУСЄ А БРАНЬ СЄБІЄ, А ТО Б ІНА НЄ БЄНДІА НА ТОІІ КРЧЄ, А ТО Б ТО ВРАЗІЄМА НЄ НЄДІА СЄН ОХОМОІТАНА А ДО ВОЗА ПРАВІАЖДЄНА І АВОІ ТЄНГІА ТЄІ ДО КАМО ХОЦЬАШЄТЬ ЦУЖЄІ ВЛАДЬ, А НЄ БО ТО ТОІ ХОШЧАЦІЄШЬ ІТЄ. САМА ЖАКЄ ВЄЛКА С КА-РІНОУ ТОМУ, КІЄ НЄ ДОРОЗУМІЄШЄТЬ СЛОВЄСОІ ТАЄ А ГРМ ІЄМУ НЄБЄСТЄНЬ, АВОІ ПВБРГ СЄН ДОЛІЄ.

А НЄ ВОСТАВІЦЬ ВЛАДЬ НАШЄ ЄДІНЄ ЄСЄ ХОРС — А ПЄРУНЬ, ІАРО, КУПАЛВА, ЛАД А ДАЖБО. І КО-ЛІЖДЄ КУПАЛВА ПРІДЄ ВЄ ВІЄНЧІЄ, КІЄ ЖЄ ВЗЛЄЖІ НА ГЛАВІЄ ГО, СЄТЦІЄНА ОД ВІЄТВІА ЗЛЄНА А ЦВЄТІЄ, А ПІДОІ, ТЄН ЦАС ІМІЄХОМЬ ДАЛЄЦІЄ О НІЄПРІЄ А ДО РУСЄ СКАКАЦІЄТЄ. О СМРТЄ НАШІЄ НЄ МОІСЛІХОМЬ СТА, А ЖІВОТ НАШЄ НА ПОЛІ ЄСЬ КРАСЄНЬ.

БІЄ КРОІДІЄМА МАТОІРЄ СВА СЛВА А ЖЄШЄТЬ НАМО ІТЄ ДО СІЄЦІЄ. А [І]МАХОМЬ ІТЄ, І НАМ НІ ДО НІ ДО²⁸ ІАДВА-БРІАЦІНА, ТУКОІ СМАЦІЄНА, НЄБОТЬ ІМІАХОМЬ СПАТЄ НА СРІРІЄ ЗЄМІЄ А ІАСТЄ ТРВУ ЗЄЛЄНОУ, ДОКУДІЄ НЄ БЄНДЄ РУСЄ ВОЛНА І СРІАНА.

ЗА ТЄЄ ЦАСЄ КОЛІБВА ГОДЬ ІДЄ ОД ПОЛУНОЦІЄ, ІЄРМЄНРЕХ, СЄ — О ТОЄ ЖЄ ІЄГУНШТЄ, А ТАКО СЄ ПДОРЖЄ О ОНА. А СМЄ ІМІАХОМЬ ДВА ВРАЗИ НА ДВА КОНЦІА ЗЄМІЄ НАШОІІА. А ТА БОЛОРЕВ ПРЄДО ТРУДОІ ВЄЛКЄ А УСУМНЄ СЄ. ОТО ТУ МАТОІРЬ ЛЄТШІА РЕЦІЄ МО, ІАКО СМІЄІА ПАДНУТЄ НА ІЄГУН-ШТІА А ПЄРВІКІЄ А РОСТРЦІАТЄ ІУ, А СЄН ПОВРАТАТІТЄ СЄ НА ГОДЬ. А ТОІІ ТАКО ДІЄІАЦІЄ РОЗБІЄ ІЄ-ГУНШТОІ А СЄ ПОВІЄРТЄ НА ГОДЄ, ТАМО БО УВРЖЄ СРІНЄ ІЄРМЄНРЕХЄ А ЗМРТВЄ.

Доцечка 8 (1-28²⁹) (с. 219) (III 8/1, с. 174, 112)

ІАКО СТА ГЛУТВЄ А ТЄДО ВІАХОМ СІРІ А НОІЦІЄ. І БОТЬ ІНА ЖЄЛЬЗВА НАТЦІУТЬ А НАШЄН ІНТРА ІЗ-ВЄРГНУТЬ ОД ТА СВА.

СЄ БО АСКОІ А ЄРКЄ ПО НЬПРОІ ХОДІАШЄТ О ЛІУДЄ НАШЄ ЗВЄНЦІЄ ДО БОРІА. А ТО, ІАКО ДОРЄ ІМЄ ПРО СЄБЄНЬ, ТАКО НЄ ІМАХОМ СМЄ ІТЄ ДО НЬ.

ОТО ТВА ДА БЄНДЄ В ОУЦІЄНІЄ, А РАЗУМІАХОМ СТА НАШЄ ОШОБІЦЄ А ІМЄМО ІНУ СТАТЄ ОД ВРЄ НЬ. СЄ БО АСК ІМІАІ ВОІА СВА, ПОСАДНЄ ІА НА ЛОДЬХ А ІДЄ ЗАГРЄНБЄНТЄ ІНА, А С ТЄ ДА ІДЄ НА ГРЬЦЬ, ДА НІЦІЄ ІХО ГРАДОІ А ДА ЖЄРЄ БОЗМ В ЗЄМЄ ЄІЄХ. НА ТОДЄ НЄ ІСТА ТАКОВА, ІАКО АСК НЬСТЄ РУ-

СИЦІ, НЕБОТВО ВАРЕНЪЗЪ, А ІМА ІНА МІТА; ТО ГМОТЬ РУСКУ ПОПИРАІ НАМА А, ЗЛЄ ДІІЦЕ, ПОГЕНБЕ ІМЕ ЄН. І ЄРКЕ НЪСТЕ РУСИЦ, А ТО Б ТО ЛІС ІДЄ ХІТРІАЩЕТЕ ДО СТУПЄ А ВІЄ ГОСТЕ ІНА, КОІЄ БО ТОМУ ДОВЕРЕНСЦІА СЕН.

НА СТАРЕ ПОГРЕБЕНЦЕ ХОДІВА СМЕ СТА А ТАМО ПОМЕСНІХОМ, ІАКВО ДЕНШАЩЕТЬ ПРАЩУРОВЕ НАШТЕ ПОДЄ ТРАВЕ ЗЕЛЕНА, А ТАМО ВЪДЪХОМ СТА, ІАКВА БОІТЕ А ЗА ОЦЮ ІТЕ.

І ТУ СВА РОДЦІ БІАЩЕ ДЪЛЕНТЕ СЕ А КОМУ СТАРЦІ ПШЕНБОТЕ, КІІ БО СЕН З НЕ ДА ДО ОЦЕ А ПРАОЦЕ МАРИЦЕНЪЗКА, КІІ ОДО НЪ ІДЄ, А КІІ ЗБЕНДЄ ПРОСТЕЦЬ. А ТА ВЕЛКЪКА СВРА ОДОЛІЦА РУСОІ, ІАКВЕ ПРЕНІАЩЕЩЕ СЕН ДО РОСТРЖЕЩЕНІ І РОСТРГНЪНІ. ТАКО ГРЬЦЕВО ОДО СВА ЗЕМЕ ЖЕНЕ ІА, НЕБОТЪВА НЕ ІМІАІ СЮІЛУ, СЦІПНЕНІ ДО КРУГУ А ДО КРОІДЪЛ. ВШІАК СВА СТА [а] ПОГЛЕНДА НА СЮСЪДІЦЕ СВОЄ, А ОД СЕ ВІРОІ НЕ ІМА, ІАКВА МЄЖЕ ВРЖЕ ДО СЪЦІЄ. ТАКО ПРОІІДОША ВОСПІАНТЕ А ПОЧЕНЦІА СВАРЕТЕ СЕ СТА НА ПОХОДЪНУ, КІІ ОБОДЪ ЛЪПЪЄ, А КІІ ШЕФЕРН. О ДРЕВЛЪ БОЛА ІНА РЪЦІЄ, О ВІТІАСТВЪ. А ТЄДЪО НАСПЪТЕ О ПОХОДІ ОТО ОЦЕ СВА.

ТАКО БО РУСКОЛАНЪЕ ПАДЪМА ДО НІЦЪ ОД ГОДЪ А ІЄГУНШТА ЗВЪЖСТВА. А ТОДЪ КІІСКА РУСЕ ТВОРІАЩЕ СЕ А ОНТУВА, А ГОДЪ СЕ УСТРАЦІАЩЕ СІА, ІДЄ О ТА ВОН ДО СВЕРЕНЗЕ. ІАК БО ВЪХОМ, СВЕРЕНЗЕ СУТЕ ДВЪ. ЄДИНА ВЕНДЕСТА, А ДРУГА ГОДІА. А ТУ ТО ГОДЪ ПРІБЕНДЄ ДО НЪ. А ГОДІА СЕН УСИІСІАЩЕ ТАМОТВА. А ВЕНДЕСТІА ОСЛАБИЦЕСІА СЕН ТАКО ТЪЄ ДО ТЪВА. О СЕ БО ЖЕМЕНДЄ БІАЦІА ОКОЛОІ ТОІА, А ТА БІА ЛІТАВОА І СЕ НАЗОВЕЩЕ СІА ІАМО, ОДО НОІ ІЖЕ РЕЦЕНОІ ІАМРОІ.

Дощечка 8 (2) (с. 213) (III 8/2, с. 16, 110, 102)

СЕ ПШЕЛЕТЛА ДО НОІ ІА СЪДІЄ СІА НА ДРЕВО А СЪПЪВА ПТЬЦІА, І ВШІАКО ПЕРО Є ІНЕ А СІАЩЕ ЦВЪТА РУЗНА. СТА І В НОЦЕ ІАКО В ДЕН, А СЪПЪВА ПЪСНЕ ДО БОРІА А ДО ПРЄ.

ТО БІАХОМ СМЕ ПРІАЩЕХОМ О ВРАЗІ. ОСЪПОМОИНЪМО О ТО, ІАКВЕ ІЄ ОЦЕВЕ НАША ДНЕС ВО СВАРЗЕ СЮІНЕ А ГЛЕНДЄ ДО НОІ, А СЕ ЛЪПЄ УСМАВА СЕ ДО СЕХ. І ТАКО СМЪЄ СЮ ОЦЕ НАША, НЕ ЄДИНЕ СМЕ. А МОІСІАХОМ О ПОМОЗЕ ПРЄУНІ, А ТО ВІДЪХОМ, ІАК СКАКЩЕТЬ В СВРЗЪ ВЪСНЕК НА КОМОНІ БІЛЪ. А ТОН МЄФА СДВІНЕ ДО НЕБЕСЕ, ІА РОСТРЖАЩЕТЬ ОБІЦЕ, А ГРОМІ, А ТЕЦЕ ВОДА ЖІВА НА НОІ. А ПІІМО ТУНУ, БО ТА ВШІАКО ОД СВРОГА ДО НОІ ЖІЗНЕВЕ ТЕЦЕ. А ТУ ПІІМО ІАКО ІСТЦІНЕЦЕ ЖІВОТА БОЗКА НА ЗЕМЪ.

ТУ БО ТО КРАВА ЗЕМУНЪ ІДЄ ДО ПОЛІА СЮІНІА ІА ПОЦЕНА ІАДСТЕ ТРАВУ ТУ, А МІЄКО ДАВА. І ТЕЦЕ ТО МІЄКО ДО ХІАБЪХ А СВЪТЕ В НОЦЕ ЗГВЪНЗДАМА НАД НОІ. А ТУ МІЄКО ВІДЄІМО, СІАЩЕТЕ НАМО. ТА БО *(неразборчиво – О.Т.)*³⁰ ПУТЕНЪ ПРАВА, А ІНАХ НЕ ІМІАХОМ ІМАТЕ.

ТУ ЧУВВЕІ, ПОТОМІЦЕ, СІВА ТАІА, А ДРЖІ СРЕДЪЦЕ СВЕ О РУСЕ, ІАКВА ІЄ А ПШЕБЕНДЄ НАШЕ ЗЕМЕ. А ТУНУ ІМЄМОХ БРАНІТЕ ОТ ВРЗІ А УМРЕТЕ ЗА НЪ, ІАКО ДЕН УМІРА БЄЗ СУНЕ СУРА — НЕ ПО ТО, ІЖЪ ІЄ ТЕМЕНЪ, ІА ІМІАІМЕ ВЕЦЕРЪ. А УМІРА ВЕЦЕРЪ, А ІЄ НОЦЪ.

В НОЦЕ ВЛЄС ІДЄ ВЕ СВРЗЪ ПО МІЄКУ НЕБЕСТВЕНУ, А ІДЄ ДО ЧЕРТОЗЕ СВА, А В ЗОРІЄ СЕ ДАВА ДО ВРАТ. ТАМО ЖАДЕХОМ СВЕ СЪПЪВА ЗАЦАТЕ А ВЛЄСА СЛВІТЕ ОД ВЪК ДО ВЕК, І ХРМІНУ ІУ, ІАКВА БЛЄСТЦЕ ОГНЕМА МНОГА А СТВА ІАГНІЦЕ ЧСТА.

ТО ВЛЄС УЦІАЩЕ ПРАОЦЕ НАШЕ ЗЕМЕ РАІАТЕ А ЗЛАКЕ СЪІАТЕ А ЖНІАТЕ, ВЪНА ВЪНЪЦІА О ПОЛЕХ СТРАНЕХ, А СТАВЕТЕ СНОПА ДО ОГНІЦІА А ЦТЕТЪ ГО ІАКО ОЦЕ БОЖСКА.

СЕ Б ТО МАРЪ ІДЄ НА НЕ І МОР. СЕ ДВІЄ ТОІ ОЕМЦУТЬ СЮІЛОІ ІЄХ І ОМЄЦУТЬ ІЄ ПОД МЄЦЕ НАШЕ. І СЕ МОЦІ МЄЦЕ ОМЄЖДЕТЬ ІУ. СЕ, МЄЖДА ДІЄІАЩЕТЬ НОІ. І МЄЖДА ТА ІЄСЕ ПЛІНІА КРВЕ, І ТО ПРЕНШТЕНПЕТЕ НЕ ДОСТОІТЕ О ІЄХ, КОЛІЖДО НОІ.

І ТАКЪВЕ І СЕ БОРОВЛЕНЪ РЕЦЕ, ІАКОЖДЕ СЪМІЄХОМЪ ХОДІАЩЕТЕ ДО НЕ. І ТО ЗНАМЕ НАМО РЕЦЕТЬ, ІАКОЖДЕ ВЕНТЕЗЕТЕ ІМІАХОМЪ, ІАКО СЪМЕ ВЕНДЄ. І СЕ ВЕНДЄ ОУСІЄДЕЩУТЬ НА ЗЕМІЄ, ІДІЄЖДЕ СУНЕ — СУРЪ СЪІАЩЕТЕ В НОЦЕ НА ЗЛАТІЄМ ЛОЖІЄ ІМАТЬ. І ТАМО ІЄХ ЗЕМЕ ЄСЕ. СЕ СВРОГ ОЦЕ РЕЦЕЩЕТЬ О ТОІА, І ТАКОЖДЕ БРАТАРІЄ НАШІЄ СЮУТЕ О ТОІЄ КРАЄ, І РІЄЦІЄХОМЪ О ОНОІ, ІАКОЖДЕ ПРІТЄЦІАЩУТЬ ДО НОІ ЗА ЦІАС ЗОІМЕНЪ І ПОДРЖІУТЬ НОІ. І СЕ СЮІЛА БОЗЪКА ПРЕНДЄ ДО НОІ І ТА НОІ УДЕРЖІАЩЕТЬ ДО КОНЦЕ. А СЕ ВЕНДЄ — І ДО НЪ ІДІАХОМЪ ПОМОЦЕЦІЄ МОЛІТЕ — І НЕ ІМІЄТЕ, ІАКОЖДЕ ВСАК ЛУД ДОСТІТЬ СЕН ХРАНЕТЕ САМО.

Дощечка 29 (с. 220) (III 29, с. 170)

СЕ Б ТО Т⁶⁸ РЦІЄХОМЪ ОБ ОНІЄ ОІЄГДОІ, І ДА ІДЄ СІАВО НАШІЄ О ПРАВДІЄ, І ТАКВО *(неразборчиво – О.Т.)* ОБРІЄЦІЄХОМЪ ПРВАУ. І СЕ РЦІЄХОМЪ ОД СТАРІЄ СЛОВЕСЮІ, ІАКОВОІ ІСТЄЦІА ОД ОЦЕ НАШІЄ, ІЖЪБО БІАЩЕ СЮІНЄ. І ТО ІМІАХОМЪ ВРЖЕЩЕТЕ СЕ ДО БРАЗДОІ ІЄХ І ТАКО ПОТРАЦІЄТЕ ДО ОНЄ.

СЕ БО АСКІА ІДЄ СЮ ВРІАЗЕ СВЕ ДЄ НОІ. І СЕ АСКІА ІЄ ВРГ НАШО. СЕ РЦЕ НАМО, ІАКО ІДЄ О ЗАХЦЪ НАШІЄ І ЖЕ, ІАКОЖДЕ ІЄСЕ ВРГ ДО СЕТЕ, ІАКО ГРЪЕК. І СЕ АСКІА ІЄСЕ ВРІАГ, ОРУЖДЕНЪ ПРО ГОСТІЄ ІЄЛАНСТІЄ ХРІАНЕТЕ, ІДЄЖДЕ ІДІАЦІІ СУТЕ ДО НЕПРІА РІЄЦЕ. І СЕ АСКІА ПРІАЦЕ ДО НОІ СЮ КНУДІЄМ О ДВА СЕТ ЛІАТОІ ПО АЛДОРІЄХУ І ХОЩЕЩЕТЬ ПРВЕТЕ НОІ. І СЕ ДІРОС ЄЛАНЕСТЪ ОРЦЕ СМІЄРЕ О СЪВА І СЕ НАС ТІЄ СЕ ПРЄЖДІЄ ОВЕ. І СЕ АСКІА ОБРАЖДЕ ТЕ ДІРОСА І ІЄСЕ ОНЪ ІЄДЕНЪ НА МІСТО ТО. І ТАКОЖДЕ Є ВРГ НАШЪ, І НЕ ХОЦІАЄХОМЪ ІЄ ІАКОЖДЕ ВРГА.

СТАРЕ РЕЦЕНЄ ПОВІАДОУТЬ НОІ, ІАКОЖДЕ ПРІДЪЦІА НА РУСІЄ ІНЪ АСКІА, І ІАКО БЕНДЪЦІЄ ТРІЄ АСКІАІ ВРЗІ. І ТОІЄ ВРІАЗІ СЕБЕ ЖРІАХОУТЬ І НЕ СЮУТЕ НАШІЄ, НІЖДЕ ЦІЗОІ КНЗІЄ, ІАКОВОІ НЕ СЮУТЕ КНЗЕ, НІЖДЕ ВОЄ ПРОСТІЄ І СЮІЛОУ ПОХОІЦЕ ВЛАДСТВЕ ОБ ОВОІА.

І СЕ ЄРЕК ІДЪЄ.

І СЪПОМОИНЪЕМО, ІАКОЖДЕ РОМЄСТЕ ОРІІ *(неразборчиво – О.Т.)* ПОРАЖДІЄНЕ БІАЦЕ ОД ДІЄДОІ НАШІЄ НА УСТНУ ДАНАІКВОУ. І СЕ ТРІАНЪ НАЛІЄЗЕ НА ДУЖЕНБЕ. І СЕ ДІЄДОВЕ НАШІА ІДОЦІА НА ЛІЄГОІ ОНІЄ І РОЗТРЦІЄЦІА ІЄХ. І ТО БЕНЪЦІЄ О ТРІЄ СТА ЖЕТЕ ДО НАШІЄ ДОБА, І СІЄ ІМІАХОМЪ ДРЖЕТЕ О ПАМЄНТЕ.

І СЕ НЕ ДАІАХОМЪ СЕ ДО ЄРЕКУ, ІАКО СЪМЕ НЕ ДАХОМЪ І ПРЄЖДОІ ІНІЄМ. ІМІАХОМЪ КНЄЗОІ СВЕ А РУГУ ІЄМ ДАХОМЪ А ДАЦІЄХОМЪ ДО КОНЦІЄ. НІ РОМЄ, НІ ЄЛАНШТІЄ НЕ ВЛАДНЕЦІЄТЕ НОІ. І ТАКОЖДЕ ПРЄБЕНДІЄХОМЪ.

І СЕ ДУЖЕНБІЄ РІЄЦІАЩУТЕ О НОІ, ІАКОЖДЕ СЕМЕ БРАТАРІЄ О ОВЕ. І ТО ІЄСЕ ІСТЪЦІА ПРАВДА, ІАКОЖДЕ ТЄЦІАЩУТЬ ОНОІ ОДО ІЄДІНА КОРЕНЦЕ, ІАКОЖДЕ І СЪМЕ. І СЕ ВЪПОМОИНЪЕМО, ІАКОЖДЕ ТРОІАНЪ БІА ОДО ДІЄДОІ НАШІЄ РОСТРЦІЕНЪ, І ЛЄГОІ ІЄ ОДЄРЕНЕ БРІАТЕ БІАЦЕ ДО ПОЛЬ НАШІЄХ І ТАМО ТРУЖДЕЦІЄ СЕ ПРО НОІ ДЕСЕНТЕ ЛІАТОІ І ОПУЦІЕНЕ ЄСЕ ОД НОІ.

І СЕ РОМІЄ РЕКОЩУТЬ, ІАКО СЪМЕ ВРВОІ. І СЕ ГРЬЦІЄ РІЄКОТА ОБАПОЛОІ, ІАКО СЪМЕ ВРВОІ. І ТО ІМІАЩУТЬ ОДВА ХІСЕНТЬ І ОБАДВІЄ ЖАДІАЩУТЬ СЕ НА ЗЕМОІ НАШІА. І СЕ ЗЕМЪ ІЄ, ІАКОЖДЕ ВЗЕМУ ІЄ МЄЧЕМ І КРВЕ І ТА ІЄ СЕ ЗЕМЪ.

Дощечка 28 (с. 220) (III 28, с. 148)

СЕ ВРАНЕ НАШІЕ ОТЕ ИНОМО ІАХОМЪ. ОВРАТЕЦЕ ОЗАДЕ І СЕ ВРЪЩЕТЬ. І СЕ ГРАДЕ НАШІЕ О ТЯГОТЕ СВЕ О СЕЩЕ СЕ. І СЕ РІЕКОЦЫМО КОНЕНЪ БРАВЕЛЕНЪ ОДЕРЖАТЕ СЕ О ПОМОЩФЕ ГРА ГРАВИЕ І ДЕРЖЕШЕТЕ ВОЕ СВОЕ, ДА СЕ ХРАНИШУТЬ ОНОІ СОІЛУ РУСЕ О ІЕДИНІУ ГРЗУ ВРЗІЕМ.

І ТАКВЕ І СЕ.

І СЕ Б ТО ЖМОІДИЕ РІЕКЦА НАМО О ГОДИЕ, ІАКА ІМАЕ ДЕТЕРЕХА А ІДЕ ДО ПОЛУНОЦЕ, І ТАМО У ЖМОІДИЕ ОВРАТЕ СЕ ДО ПОЛУДЕНІЕ. І СЕ ІДЕТЬ НА РОМЕ І ТАМО СЕ ПЕРІАЩЕТЬ ЛЕГОІ І ВОЕ ІНОІ, І БЕРЕ РУГУ ВЛКУ ОДЕ ОНОІ. І СЕ ВТРЪЖЕТЬ ДО ЗЕМЕ ОНОІА. І СЕ ДЕТЕРЕХ УБИЕНЪ БІАЦЪ ОДО КРЕХИМОУ. СЕ БО ГОДЕ ТАІА ВЗЕМ ПРОТІВЕНІА І ТОІ СЕНЪ ІЗПЛЕВАЩУТЬ ІЕ.

СЕ ГРАІЕ НАШІЕ СОУТЕ СІРЕ, І СТАРШЕ РОДЦЕ НАШІЕ НЕ ІЗБРІАЩУТЬ ІНІА О СЕБЕ, АБОІ ТЕ ІХЕВА ПРАВИТЕ. СЕ, ІАІАХОМЪ І ДО НЕ, І ДОСТОІТЬ ІЕМА РІЕКЦЕШЕТЕ О ТОІА І ПОТРЦЕТЕ НА ВНЕЗАПО[У] УТРУЖДОУ. І СЕ ТРУЖДАЩЕХОМЪ О ТОІА І СІКЗЕ ЛІУОТА.

БІЕ КРОІДЕМА МАТР СВА СІВА І ВРЕЩЕТЬ НАМО О ТРУДНІЕМ ЦАСУ СУШЬНОІ І МОРУ ГОВІАД. І СЕ ВІЕХОМЪ, ІАКОЖДЕ РЦЕНА ЕСЕ ОД ПРАОЦЕ, ІАКО КІЕЛЦОІ ПОМОЖІА ІМА, І СЕ БО ІДОЦІА ДО НЕ. І ТАКО БОІШІА СТА ЛІЕТОІ ОУПОМОЖАЕНОІ ОТ ІЕХ, І ТАКОЖДЕ О ОІЛМОІ, СЕ БОТЬ ІЕРОУ, І СЪМЕ РОДЦЕ. І СЕ РОДЪ РОЗАНИЦЪ ІМІЕ НОІ ДО СРЕДЬЦЕ ОТЦЕ І ОХРАНИЕ НОІ ОДЕ ВРЗЕ.

СЕ БЪ ТО ВРГОХОМЪ НОІНІЕ. І СЕ [АЗЪ] МОЛІХЪ ВЗЕ О ЗАСТУПНЕНЕ НАШІЕ. І ТО БЕНДЕШЕТЬ ТАКО, ІАСНА БО ІЕ ПРО НОІ. І СЕ ВЕНДЕШЕТЬ ОЦЕ НАШІЕ СЪТРЕЗЪ ГОРОІ І СТЕНПЕ, МІМО ГОДИЕ. І СЕ ДОНОУ ПІАЩЕ. ІМІАХОМЪ ТУ РІЕКОУ НАШІУ, ІАКОЖДЕ ВРЗЕХОМЪ КРВЕ НАШІУ ДО ЗЕМЕ. І ТА ІЕ РУСЪКА ЗЕМЕ, І БУДЕ РУСЪКА.

СЕ БО РУСЦІЕ, [МОІ] ІМІАХОМЪ ПОТРГУ СВРЖЕЦЕСЪКОУ О НОІ. І СЕ ТВРІАХОМЪ ТРУД НАШЪ О ЖОІАББІЕ. І СЕ ЖМОІДЪ РЕЩЕТЬ НАМО, ІАКО ПШЕДЕ О ДОМОЦІЕ НАШІЕ І ПОДРЖЕ НОІ ПРОТІ ВЕРЗІЕМ НАШІЕМ. КОРЕНСТЕ БО НЕ ІМІАХЪ НІКОІА. ТО РЕЦІЕШЕТЕ НА ВОІ. І ТО АЗ РІЕХ: «ПОМОЖАШЕТЕ О БОРБУ РУСЪКОУ СОУПРОТВІЕ ВРЗІЕМ МОЕМ А ВАШІЕМ».

І СЕ ЗА ТРОУДЕНЪ ЦАС НАШЪ НЕ БРЖІЕХОМЪ О НОІ, А ІДЕМО ОУМАРАТЕ ЗА РОДЪ НАШЪ. І СЕ ОГЪ ДЕН ІАМА ЖЕРЕТЬ ОУБИЕНЕ. І СЕ ВРАНИЕ ІАДЪЩУТЬ ОЩЕСОІ ІЕХ. І СЕ ТРВА РАСТНЕТЪ СКРЕЗЪ ЦЕЛЕНПЕНЪ ІУ. І ТО ЗРІАТЕ НЕ МОЖАХОМЪ, ІАКО ОТРАТІЕХОМЪ ДОГРОІ І ЗЕМОІ І СОІЛОУ НАШІУ, І НЕБОЖДЕ БЕНДІЕХОМЪ ОДЕРЕНЪ ВЗЕНТЕ ДО РАЛОІ ІЕ, ІАКОЖДЕ КОМОНИЕ ТЕНГНЕТЕ О ОРІУ ІЕХ І ЖНОУ ІЕХ ВІЕНЕТЕ, ДА ІАДУТЬ ХЛБ НАШЪ І ІАДЪМО ЗЕМЕ.

І ТО НЕ МОЖАЩЕТЬ СЕН ІЕВЕТЕ ДО МОІСЕЛЪ НАШІЕ. І КРКЦІЕ НАШІЕ НЕ ІМІАХОМ ДОЛІТІ ДО КМЕТЕ. І СЕ БЗЕ НАШІЕ ДОЛІАЩУТЬ ВРЗЕ НАШІЕ І СЛОМЕТЕ ХРБТОІ ІЕХ, ІАКО ДЗЕРЗЕТЪНЕ ІМОУТЬ НАС ВЗЕЦЕ НАШІЕ І ВЛАЦЕТЕ ЖЕНОІ І ДІЕТЕ НАШІЕ ДО ТРЗІЦЕ І ТАМО ЛЕНШЕТЕ ЕЛАНІЕ І ГРЦІЕМ ЗА ОБРАЖЕ СРБРНІЕ А ЗЛАТІЕ.

СЕ ВРЗІЕМ РІЕКЦЕХОМЪ: «ОЗМЕНАЖЕТЕ СЕН, ІАКОЖДЕ ТМА ПО СУРІЕ. І СЕ ПАРУНЕ ОУТЦЕ НА ВОІ І РОЗТРЦЕЩЕТЬ ВОІ ІАКО ОВЧОІ. І КРАТО ТОІ ОТРЕМТЕЩУТЬ І [ВАШЕ] ВОІЕ СВРЪГОІ ОУБОІАЩУТЬ СЕ». І СЕ Б ТО ІЕСЕ ЗНАМЕ, ІАКОЖДЕ У НІЕПРОІ ПРОКВЕНТЕ ЛОЗІЦЕ В ЗІМІЕ. І СЕ КОУПАЛ[О] ОУКАЖІАЩЕТЬ ПРО НОІ ЗНАМЕ О ВЕНТЕЗЕ НА ВРЗІЕ, І ТО ІМІАХОМЪ ТВАРЕТЕ.

ОЦЕМ НАШЕМ А МАТЕРЕМ СІВА, ІАКОВЕ НАС ОУЦІАЦЕ ДО БОЗЕ НАШЕ А ВОДІАЦА ПО РЕНЦЕ ДО СТЕЗЕ ПРАВЪ. ТАКО ІДЕХОМ СТЕ А НЕ БУДЕХОМ СТА ЕНВА ХЛЪБОЖРАВЦЕ, НІЖЕ СЛАВУНЕ РУСЕ, ІАКОВЕ ВЗЕМ СЛАВУ СІПЪВАЩУТ, А ТАКО СУТЬ СЛАВУНЕ О ТО.

ОД МОРСТЕ БРЕЗЕ ГОДЪСКА МОРЕ ІАІАХОМ ДО НЪПРОІ, А ІНДЪ НЕ ЗРІАХОМ СМЕ ІНА БРОДЕЦЕ ІАКО РУС. А ТІ ТО ІЕГУНШТЕ А ІАГОІ СУТЬ ОТРЩЕНОІ. ТАК БО ІМАХОМ СМЕ БОІАРЕНА ОГЛЕНДЕ, ІАКІІ НАМІ ПОГРДІ СІА А НАС ДЕРЕ ДО ЦІАСТЕ.

ОД ІІТРА ДО ІІТРА ВІАІАХОМ ІНА ЗІАІА СЕН ДЕНТЕ НА РУСЕ І ЖДЕХОМ, ІЖЪ БЕНДЕ ДО ДОБРІА, А ТО НЕ ПРІБОДЕ ІНАКВО, НІЖЕ СОІА СВА НЕ ЗПЛОЦОІМО, А ВЗЕМО МЕТУ ЕДНУ ДО МОІСІА НАША. ТО БО ГЛАГОЛЕШТЬ ВАМО ГЛАС ПРАОЦЕВ. А ТОМУ ВЕНМЕТЕ, ІАКО ІНА НЪСТЪ ДЪІАТЕ! ІДЕІМО ДО СТУПОІ НАШІА А БОРЕІМО СІА ЗА ЖІВУ НАШУ ІАКО ГРАІНОВЕ, НІЖЕ СКОТОІ БЕСЛОВЕСТНЕ, ІАКВЕ НЕ ВЪДІАЩУТЬ.

ТУ БО КРАСНА ЗОРІА ІДЕ А КАМЕНІА НІЖЕТЬ НА УБРАНСТВОІ СВА. А ТУІУ ВЪТІАЩЕХОМ ОДО СРЕДЬЦІА ІАКО РУСЦІЕ, НІХЕ ГРЬЦІ, ІАКОВЕ НЕ ВЪСТНУТЬ О ВЗЕХ НАШІЕХ А РЕКОЦУТЬ ЗІАІА, НЕВЪГЛАСІА.

ТО БО СЕН СМЕХОМ ІМЪНО СІВОІ, А СІВУ ОДЕУКАЖДЕХОМ ІХВА НА ЖЕЛЪЗВА ІХВА; ІДЕХОМ СТА А НА МЕСЪ.

ТУ БО ВЕДМЕДЕВА ОСТАЦЕ СІА, СІЕНХАШЕТЕ СІВУ ТУІУ, А ЕЛАНЪЕ СКАКАЩУЩЕ ОСТАЕНЕ СЕ А РЦЕ ІНЪМА О РУСОІ — ТІЪ ТО НЕ УБИУТЬ ЕІЕ О НІЦЕ, НЕБОТЬВА ПО НУЗЕ. ГРЬЦІ БО ВРАЖАЕНОВАІА НА ПОХЕНТЬ СВА. ТІ БО ТО РУСОВЪ ГРАІЕ СУТЬ, А ПОХІЛЪБЪ ДІАЩУТЬ НІЖЕ ГРЬЦЪ, ІАКЕВ БЕРЕ — А СЕН ЗЛОБІ НА ДАТЦЦЕ.

ТУ БО СІВУ ОРІЕ КЛЕКАЩУТЬ НА ОВА І СЕВА, ІАКО РУСЦІІ СУТЬ ВОІНЕ А СОІІНЕ ПО СТУПЪ.

Дощечка 8 (3) (с. 213) (III 8/3, с. 92)

КОІБВА НАШЕ ПРАЩУРІ САРУНЖЕ СЕН ТВОРІАЩЕТЕ, ПОЦІНЦА ГРЕЦІ ІАКВЕ ПРІДЕ ГОСТЬЕМА ДО ТРЖЕЦІ НАШЕІХ. ПРІБОІТВА ГІАДІАІ І; ЗРІАЦА ЗЕМЕ НАШЕ, ОСОІАІАІ ДО НОІ МНОЖЪСТВА ІУНЕЦЪСТВА А ДОМОВА БУДІАВІАІ А ГРАДОІ ПРО МЕНОІ І ТРЖІЦА.

А О ІЕДНА ВІДЪХОМ ВОІА ІХВА ОМЕЩЕНА І СБРОЕНА, А СКОРО НАШЕ ЗЕМЕ ПШЕБІРАЦІА ДО РЕНЕК СВЕ А УТВОРІА ІГРІЦЬТІА ІНАКА ІАКО СМЕ. І ТУ ЗРІАЦЕМО — ГРЬЦІОВЕ СУТЬ ПРІАЗНАЕ, А СЛАВУНІ СЕН ОТРОЦІША НА НЕ. А ТАКО НАШЕ ЗЕМЕ, ІЖЪ ЧЕТВАРОІ ВЪЦЕ БІАША НАШЕ, СТА ГРЬЦЪКА. І СМЕ ТАМО ІАКО ПСІ, ДА ЖЕНУТЬ НОІ СКОРО КАМЕНЪЕМА ВОН ОУДУ. І ТАІА ЗЕМЕ ОГРЬЩЕНА ІЕ. ТАКО АНЕСЕ ІМІАХОМ СТА СМЕ ДОСТАТІ ІУ А КРВЕ НАШЕУ ПОЛЪІАТЕ, АБОІСТА БОЛА РОДІВА А ЖРНА.

ЛЪТЬ В СВРЗЪ ПЕРУНОЦЬІА А НЕСЕ РОУГ СІВЕ, НАОЖ ІСПОІМО ГО ДО КУТА. А КМЪТО НАШЕ ІМІАХОМ СТА ОДЪСТІАТЕ ОД ВРГ НАШЕХ. А ТА ПЕРУНОЦЬІА ЖЕЩЕ: «А ІАКВЕ, РУСІЩЕШТІЕ, ПРОСПАВЪІА ОРІУ СВЕ? БОРІАЕНЕСТЕ СЕН ДІЖНОІ У ТОИ ДЕН!»

А ТО БО ТЪ СУРІА ЖЕЩЕ: «А ІАБЪЕСТЕ, РУСОВІШТЕ, А ЦЕ ДЪІАЩЕТЕ О ТОІА?! А КАМО БЕНДЕТЕ ІТЕ ОД КРАЕ СВЕ?» ТО БО СМЪЕ УДАРІХОМ СЕ О СТЕНА ТА А УТВОРЖЕХОМ СТЕ ДІРУ ПРО НОІ А ПРО НАШЕ, А БЕНДЕМО СМЕ У СЕБЕ ОДНЕ.

СЕ, А КОМУ ОСУДЪ ПЕРУНЪ, ТОІЕ БОДЪ В РАІ ІАСТЕ ІАДВА ВЪЦІНА О СВРЗЪ ОДЕСТАНА. НЕБОТЬЕ ЗАГЕНБЕНЕ СМЕ АНЕСЕ А НЕ ІМІАХОМ ІНА ВРАТЕ, АБОІХОМ СМЕ ХОДІВІАІ О ЖІВЪ? ЛЪПЕ БО МРТВЕМА

БІАШЕТЕ, ІАКО ЖІВА ОТРОЦІТЕ НА ЦУЖЬІА. А ТО НІКОДЬ ЖІВЕ ОТРОК ЛЬПЕ ДЬБЪСПОТУ, ЖЕ І Є ПОТРКАВА. ІМІАХОМ НАШЕ КНЕЗЬ СЛУХАТЕ СЕН А СТА ВОІТЕ ЗЕМЕ НАШЬУ, ІАКО ТОІЄ ЖЕЩУТЬ НАМО.

І ТА ІНТРА ПІДІЄ ДО НОІ, АБО СЕН ХРАНИАЄ СМЕ СОІМУ ДО ТРВЪЬ А СТАІХОМ ТВРЗО О КМЕНТОІ СВА. ОБОДІАЩЕТЬ БО СОІА БОЗКА НАШЕУ, А БОДЪМА НЕВОІТЪЗНЪЬ О ПОЛЬЪ СТАТЕ.

ПОЖЕРЕХОМ БЗЕ СВОІ НА РУЦЪ ІЄХ А ЗРУЦІХОМ І ТАІА, ІАКВЕ ЄШТЬЕ СТА КОБЪМ, А ДІЖНА БІАЩЕТЕ ДОЛЪ ВРЖЕНА ДО ПРАХУ ВЕ КРВЪ ІХО.

КОІ БОХОМ КЕЛЪЦЕ БІТЕ ОСМЕЛЪ, ТАКО ГРЪЦІЄ ПОІ УСТАВЕ СЕ ЗА ТОІЄ, ІАКО НЕ ІМІАЩУТЕ СОІМУ ТУ А СОУТЬ ОБАБЕНЦІЄ, А ТАКВЕ МЕЧА ІМІАІ ТЕНКА А СЪ ЦІТЕ ЛЕГЪКА, О БЪРЗО СЕ ОНА ВОІЦЕ СЕ І ЗЕМЕ КОІДАІ ТУ О СЛАБОЦІЄ СВЕ. БО НЪСТЕ ІХМА ПОМОЦІЄ ОД ВАСІЛІСЕХ, А ДІЖНЕВА САМО СТАТЕ НА ЗАХІЦІЄ СВЕ.

ТУ СУРЕНЖЕ НАШЕ БОДЪ; ІНА, А БОДЪ НАШЕ, А НІКВА НЕ ІМІАХОМ СЛЕНХАЩЕТЕ ІХВА.

ЖЕЦІЄ ОНА, БО УСТАВЕ НА НОІ ПОІСЪМЕНО СВЕ, АБОІ ІАХОМ ОНО А ТРАЩЕХОМ СВЕ. ОСПОМОІНЪЕ ТУ БО ТЪ ТЕН ІАРЕ, ІЖЪ ХОЩІАШЕТЬ УЦЕТЕ ДЪТЬ НАШЕ, [а] ДОЛЖЕН СТА ХОВАТЕ СЕН ВО ДОМЪБЪХ ОВЪХ, А БІАХОМ ГО НЕ ЗНА; УЦІЄЩА НА НАШЪ ПОІСЪМА, А НАШЪМ БЗЪМ ПРАВИТЕ ТРЕБІЦЬІА.

А ТО ПОВЪБЪХ ВАМО ЖЪЕ. ПОПРЦІЄТЕ СТЕ ТА ГЪРЦЕВА, ІАКО ВЪХ, БО СЕН ІАСЪНЪ О ТО А ВІДІАХ КІ ОЦЕ НАШЪЕ, А ТОН ЖЕКЪЦІЄ МІ, ЖЕ І НЪЦІЄХОМ СТЕ ОНА, А ЗНІЦЕХОМ СТА ХОРСОІНЪ А ОМАСТ-РОІДЪІА МРЗЕСЦІНУ, А БОДЪХОМ СТА ВЕІКА ДРЪЖІАВІА СО КНЪЖЕ НАШЕ, ГРАДЕ ВЕІКЕ, А НЕСЦІТЕНА ЖЕЛЪЗВА, А БОДЪ НЕСЦІТНА ПОТОМІЦЪЬ НАШЬІА. А ГРЪЦІЄ СОЗЪМЪНЦІУТЬ СЕН А БОУДУТЬ НА МІНОУЛОСЦІЄ СВА ДІВАТЕ СЕ А ПОКІВАДЪВА ГІВАМА.

ДЪБІАЩЕТЕ ТАКО, БО БОДЪ НА НОІ МНОГА ГРЗА А ГРМОІ ГРМЪНТЕЦІЄ, А І ДВА ІЄДНАІА СЕН СТАВЪЕ СЕ ДРУГА ПОЩЕНА. А ТАКО СМЕХОМ ЗВЕНТЕЗЪМА ДО КОНЪЦЕ, УТРВІАЩЕХОМ СЕН ДО ВЪБЪК МНО-ЖЕСКЪХ ДЪБЪКА БОЗЪМ, І НІЦО НОІ НЕ ЗНІЦІЄТЬ.

СТАТЕ ІАКО ЛВІЄ, ЄДІН ЗА ОДЪНЪ, А ДРЖІТЕ СЕН СТА КНЪБЪЗЕ СВЕ! І ПЕРУНЪЕ БОДЪ ОКОЛО ВОІ А ПОВЪБЪДОІ ДАСЪ НА ВОІ.

СІВА БОЗЪМ НАШОІЄМ ДО КОНЕЦЪ КОНЪЦЕ ВЪБЪКОІ ЗЕМЕ ТОІА, А ДО БЛАГ ВШЪІАКЕХ РУСЕ, ОЦЕВСКІА ЗЕМЕ НАШЪЕ! А ТАКО БОДЪ, БО ТА СЛОВЕСОІ ІМІАХОМ ОД БОЗЪ.

Дощечка 9а (с. 200) (I 9а, с. 20)

О ТОІ ЦІАЄ БІА БОГУМІР, МУЖ СІВОІ, А ІМІА ТРІЄ ДЦІЕРЪ А ДВІЄ СОІНІ. ТОІЄ БО ВІЄДІАЦІА СКУФЕ ДО СТЕНПОІ А ТАМО ЖІВІАІ О ТРАВЪХ П[О] ОЦЕВЪ ЦІАСІА. І БОІ АНІ БОЗЕ СЛУШЪНОІ А РАЗУМОІ ВХІЦНЕ. І ТАКО А ТУ МАТЕ ІЄХ, ІЖЕ РЪЦІНА СІАВУНІ, ПРО ОВА ТВРІАЦІІ ПОТРЕБІУ.

І РЪЦІЬ ІНДО БОГУМІР: «СТЕ СЕМЪ ДЕНМОІ, А ІМАМ ДЦІЕРЪ СВА ОВДАТЕ А ВНУЧА ЗРІАНТЕ». І ТАКОВ РЪЦІЄ, А ПОВОЗОІ УПРЕЖЕ, А ЪДЕ КАМО СВА. І ПРІВДЕ ДО ДУБА, СТАЦІА В ПОІІ А ОСТАВІ СЕ НОЦІЄ О ВОГНІЦІЄ СВЕ. І ВІДЪ ВЕЦІЕРЕ: МУЖІ, ТРІЄ НА КОМОІАХ, ДО НЕ СТРЕМОІСТЕЦІА. А РЕКЪСТА ТОІЄ: «ЗДРАВЪ БУДІ! А І ЦО ІЦЕШЕ?»

ОПОВЪНДЕ ІМА БОГУМІР ТУГОІ СВА. А ОНІ ЖЕ ОТВЕЦІАХУ, ІАКО СУТЕ САМЕ О ПОХОДЪ ДА ІМУТЬ ЖЕ-НОІ. ОБРАТІ СЕ БОГУМІР НА СТЕНПОІ СВА А ВЕДЕ ТРІЄ МУЖІ ДЦІЕРЪМ.

О КРАІЄ ТОЄМ І РАБЕ ІНЄ НЕ ІСТЕ ТАМО, І ЖЕРТЬВОІ ІНІА, ІАКОЖДЕ ХІКЕБОІ, НЕ ІМІАЄ, І СЕ ВОІНОГРОЗЕ І МЕД, І ЗРНО ДАЄ ДО МОЛЕБЪ ТІЄХ.

І ТАКО І РІЄЦІЄХОМЪ СІАВУ БЗЕМЪ, ІАКОВІЄ СОУТЕ ОЦЕ НАШЕ І ІСЪМЕ СОІНОІ ІЄХ. І ДОСТОЄХОМЪ БЕНДЕТЕ О ЦІСТОТЕ ТІЄЛЕСНЕА І ДУШІЄ НАШІЄ, ІАКВА НІКОЛЕ НЕ УМІРАІЄТЬ. І НЕ ЗАОУМІРАІЄТЬ ЗА ЦІАСЕ СМРТЕ ТІЄЛЕС НАШІЄХ. І ПАДЕЩЕМУ О ПОІІЄ ПРЕ ПЕРОУНІЦІА ДАЄ ВОДОУ ЖІВОУ ОПОІТЕ. І ОПЪШЕТЬ НУ, ІДЕ ДО СВРЪЗЕ НА КОМОІЄ БІЛІЄ. І ТАМО ПЕРУНЪКО ІЄ ВСТРІЄЩЕТЬ І ВЕНДЕ ДО БЛАГЕ СВЕ ЦІЕРТОЗОІЦІУ. І ТАМО ПРЕБЕНДЕТЬ О ЦІАС ОНЄ І ДОСТАЩЕТЬ ТІЄЛЕСО НОВО, І ТАКО ЖІВІЄТЕ ІМАЄ О РАДОЦІЄ ТЕ СЕ ПРІСНІЄ І ДО ВІЄКОІ ВІЄК, ПРО НОІ МОЛЕБЪ ТВРІАЦІЄ.

Дощечка 27 (с. 208)⁶⁶

1. ...ІТВА ІНІА ДО ПОІНОЦІЄ ... АБ... ГОДІ...

2. ... ЖІТВА ІН... ... АДОРЪХОВА НІКТОЖЕ ІАІАІ ... К

3. ...О. О НАСТУПОІЦІУ ІЄ К ОНЄ РОТУ..НУЧА ІЄ, БО У РЪХУ..Т.

4. ...МІАХОМ РЪЦІЄШ..Т.Х..ОІАР, ІАКОВОІ НА ГОДЪ ІДЪ...

5. І БОІАРЕ СЕГЕНІА ІЖЕ УБІВ СОІНА ІЕРМЕНРЪХА, А ОTRKA ГУЛАРЪХА РАНІВ ІА ... ОІ...

6. ...АДОРЪХУ ДАНЕ ДІАХОМ ОД ТО..... ..А ІМІАХОМ ДАІАЩЕТ... ДВА СТОІ ТО....

7. ...ЦІАС ІЕРМЕНРЕХУ ІДЕ ГОДЪ ДО ПОІУНОЦЪ А ПРІДЕ НА НОІ А ПОРОБОІ ..А НЕ БРІАЦІЄ, А ОTR-КЪВА ІМАХОМ ТЕНЖЕТЕ. ТО БО ЗІАІА ТВЪРІАІ, А ТА РУСЕ ПАДЕ, А ВРЪЗЕ СТВАША НА НОІ ВІАЦЕ-ВОІ, А ТО ТРВАЦІА СЕНЪ ІАТОІ, А ЗЪТРЕХОМ СЕН, А ОTRPOKBA СТА ЦІАСЕ ОTRPЕХ.. ...АСЕНЦІЄ РУСЕ ВОЛЪНОІ А ЖІВЕХОМ ТАК.....ІБВА РУСОІ ВОЗПРІАЦІЄ О ВЕР...ЖА ГОДЪ ТУ І ...

8. ...Є БОТЕ ОГРЖІАХУ ЗЕМЕ РУСЪКОЛАНЕ А ОБОЦІАХУ Н... МНОЗІА, А ТО ТЕЦІАША ОЦЕ ДО ЛЪСОІ У ВРОЗЕНЦЕ А УРАЗ... НА ГОДЪ ВСЕІА СОІМОІ І РОСТРЩЕТЕ НУ. БІАЦІ...

9. ..ВА ІСТА БІАША ЗА ЦІЄС КОНОРЪХУ, С КОІ ДВА ІЗТЦЕ, АДОРЪХ А ПРАПРАВ.ЦЕ ГОТОРЪХ. СЕ БО ІЄСЪ ПРАДО ІЕРМЕНРЪХУ... ... ІАК ..П..

10. ..ЪЦІА ..А.. ПО ТЪ (*отрывок очень попорчен*) ..АДЪ ОКАРЪЕЦІА А ОТЪ..

11. ..ОІ ІАТОІ БІАЦІ ТАМО ГОДЕ ІЕРМЕНРЪХЕ А СЕ ЗЛОБІАЦІОІ НА НОІ. А ТУ БІАША УБОРЦЕ ВІКА, А ГОДЕ БІА ПОТЪНІАНА А ОАТРЦІА ДО ДОНЦІЄ А ДОНЕ. А ІЕРМЕНРЕХ ПІАІ ВІНА ЛУБОІ БРАТРЕСТЕ ПО ЗЕ ВОІАВЕНДЕ НАШОІ, А ТАКО СЕ УБО РЖЕЦІЄТІ СІА, БІА ЖІВУТ НОВ...

12.⁶⁷ ..ЕН ЦІАСЕ КОЛІЄБВА ГОДЪ ІДЕ НА НОІ СЕ ІЕРМЕНРЕХ, СО ЄГУНШТЕ, А ТАКО СЕ ПДОРЖЕ ОНА, А СМЕ ІМІАХОМ ДВА ВРАІ НА ДВА КОНЦІА ЗЕМЕ НАШІА. А ТА БОЛОРЕВ (СТА) ПРЕДО ТРУДОІ ВІКЕ. ОТО ТУ МА-ТОІРЪ СВА ЖТШІА РЕЦІЄ МО, ІАКО СМЕІАІ ПАДНУТЕ НА ЄГУНШТІА О ПЕРВЕ А РОСТРЕЩІТЕ НУ, А СЕН ПОВРАТІТЕ СЕ НА ГОДЪ. ТАМ БО УВРЖІ СОІНЕ ІЕРМЕНРЕХЕ А ЗАМКЕРТВЕ ОЦІА. А ТУ ГУРАІК

13. ДРУГ НАШ ТАКО ПІАІ КРОВЕ А ВІНОІ А ПОДІЄ ТАІА ЗА ЄДІНО ІАТО ШЕД МКЦІЄМ НА НОІ. А ТО КРАТЬ БОЛОРЕВ ЖЕК ОИЖДЕНЕТІ ГОДЕ. А ТАКО УДЕІА ОДРЦІЕНЕ С ТО. А ІМІАХОМ ФЕ СВА ТА УРОЩЕНТЕ ДОБРО СТЕНТЕ ДО ГЛАВЕ СВА, ІАКОХОМ НА ТОІ СТА БОРІА ДО ЖІВІАТ НАШЕХ. ЖЕЛЪЗВА ОЦЕ НАШЕХ, ІАКО КОЛО А КОМОІА, ЄСТА СОІА НАШІА. ТО БО ДІАХОМ СТА ІНЕМА, ІАКО СТА ГЛУТ... (*сколото*)

ЦІЄТЬ ДО ІЄ І РЕЦІЄТЬ СУНІЄ: «ГРЕНДЄ, СУНЄ, ДО ЛУЗОІ СВА СОІНІА. ТО ІМАШЄ СКОЦІЄТЬ ДО ПОВОЗУ ТВОЄГО І СРІАЩЄЦЄ ОД ВОСТОЦЄ».

І ТАКО РЕЦІЄНО БІА, СКАКАЦІЄТЬ СОІЄ ДО ІНІА КРАЄ. І ВЕЩЕР СКАКЦІЄТЬ БЛІЗЕНЬ. ІЄ ІНЬ КОМОНЬ-ЦІЄЦЬ РЕЦІЄШЄТЬЄ, ІЖЄ СУНЄ ЗАІДЄ ЗА ГОРЕ СВА І ВОЗИЦЄ СВЕ ЗЛАТНЄ ОНЄЦІЄТЬ, І ТО ВОРОЗЄ ХОТІА-ЦІЄТЬЄ УТАТЄТЬЄ. І ТІЄ БЛІЗЕНЬЦЄ КОМОНІАЦЄ ОСКАЦЄ ДО ІНЬ КРАЄ. І ТАКО ЗРІА ІДЄ А ВЕНДЄ ЗГОІ СВА І ОДІЄГОІ ДАЖБОВЄ ТРІАСЄ, І ЗГОІ ТЄЦІАШУТЬ ДО КРАЄ НЄБЄСНЄ».

І СЄ РЕЦІЄ.

І ТАКО СОІНЄ ДВА ІДЬЦІА ДО ЗАХОЖДЕНЄ СУНЄ І ВІДІАЄ ТАМО МНОГА ФІУДОІ І ТРАВЕ ЗЛАЦІНЄ. І ТЕКСТА ДО ОЦЄ РЪЦІЄШЄТЬЄ ІМОУ, ІАКО КРАСІЕН КРАЄ ТОІ Є.

І СЄ МНОГА ПЛЄМЄНОІ І РОДІ ІЗРІЄША БОЛЄ ТЄ СТЄНЖЄНТЄ ДО ТРПОІ ТОІА, І ГРЕНДЄША ВСІЄ ПОА ОСЄДНІУ.

І ТУ РЕЦЄ ОРЕО ОЦЄ О СОІНОІ СВА БОІТЄ НА ЦІЄК О ВСЄ РОДІ. І НЄ ХОТІАЦІЄТЬЄ ОНОІ І ОДІЄКЦІЄ СЄ НА СЄ І ОБВЄ. СЄ БО КНЄЖЄ ІДНЄ, ВЕДЄ ЛІУДОІ СВА О ПОЛЕНДЄ, І ОРЕ ВЕНДЄ О КРАЄ МОРСТЄ. І ТУ БІА СУШНІА ВІКА І ПІСІАЦЄ МНОГА. І ГРЕНДЄЦІА ДО ГОРОІ І ТАМО СЄДШЄ СЄ НА ПОЛЄВІЄК, І ОПРЕЖЄ ОУТВОРІАЦІЄ КОМОНЬСТВОІ ВІКА, ІДІАШЄТЬЄ О ЗЕМЄ ЦІУЖЄ. І ТАМО ВОЄ СТАЦІЄ СЄ НА ТРОПОІ ІЄ І ДОСІЛЬЦІА ІЄ ПРАТЄ СЄ І БІА РОСТРІЦІЄНОІ. І ТАКОВЄ ІДЬШІА ДАЛБЄ І ВОІДІАЄ ЗЕМЄ ТІЄПЛОІ І НЄ БРЕ-ГОЦІА ІЄХ, ІАКО МНОГІЄ ЦІУЖЄ ПЛЄМЄНОІ ТАМО СІДІАЄ, І ГРЕНДЄ ДАЛІЄ.

СЄ БО БЗЄ ВЕНДЄША ІЄ ІАКО ЛІУДЄ СВА. І ТІАКОСТА ОВА ДО ГОРОІ ВІКЄ. І ТАМО СЄ ПЄРОУЦІЄ О ВРАЗІЄ ІДЬШІА ДАЛЄ.

А ТЄ КРАТЄ ІМІАХОМЬ СЄН СПОМЄНОУТЄ НА ТО І ТІАГЄНТЄ ЗА СВА, ІАКОЖДЄ І ОЦЄ НАШІЄ, ОЦІОІСТЄ СЄ МОЛБОУ, ОМОВІЄ, І МОІТЄ СЄ, МОЛБОУ ТВОРІАЦЄ О ЦІСТІЄ ДУШІЄ СВЕ І ТІЄЛЄСО, ІАКО СВРГ ОУСТАВЕ ТОІА МОВЕНЄСТВОЄ І КУПАЛЄЦІ О ТА ОУКАЗЄЦІЄТЬ. І НЄ СМІЄМОХОМЬ О ТО ЗАНЄЦІЄТЬЄ І СЄН МОІЄМО ТІЄЛЄСО І УМОІЄМО ДУХЄ СВА О ЦІСТЄ ВОДІЄ ЖІОІВІЄ.

І ТО ГРЕНДІЄХОМ ТРУДЄТЬЄ СЄН О ВСАК ДЄН, МОЛБОУ ТВРІАЄ, І СУРЕ ПІАЩЄ ТЄ, ІАКОЖДЄ ДОПРІЖЬ ІАХОМЬ. І ТУ ПЄНТО КРАТОІ ОПОІЄМО ДЄНОІ І ХВАЛЄХОМ БОГОІ НАШІА О РАДОСЦІЄ ТОІЄ, ІАКО СЄН ОСУРЕ. МІЄКО НАШІЄ, НА ПРПОІТЄ НАШІЄ І КРМЬ, ІДЄ О КРАВІЄ ДО НОІ, І ТІЄМО ЖІВІЄМО. І ТРАВЕ ЗЛАЦІНІЄ ОУВАРІЄХОМЬ ОВЄ ДО МІЄКОІ, І ТАКО ІАЖДІЄХОМ КАЖЄДЬ ЦІАСТЄ СВОЄ І ТЄЦІАХОМЬ.

ТО РЕКУ ТЄ, СОІНЄ МОЄ, ІАКО ВРЕМЄНО НІЄ ОСТРАЦІЄНО, НІЖЄ ІЄ ВІЄЦІНЄ ПРЄДОІ НОІ. І ТАМО ЗРІАЩЄХОМЬ ПРАЩУРЕ СВОЄ І МАТЄРЕ, ІЖЄ РІАХОУТЄ ДО СВАРЗЄ І ТАМО СТАДЄ СВІА ПОПАСУТЄ ІМОУТЄ І ВІЄНОІ СВА ВІЄНОУТЄ, І ЖІОІВОТ ІМІАЩУТЄ, ІАКОЖДЄ НАШЬ. ТАМО НІЄСТЄ ІЄГУНШТЄ, НІ ЄЛАНЬШТЄ, НІЖІЄ ПРАВЕ КНЄЖІТЄ ІМА. І ТА ПРАВІЄ [ІЄ] ІСТІА, ІАКО НАВІЄ [ІЄ] СОВЛЄЦІЄНІА, НІЖЄ ІАВЕ ДАНА І ПРЄБЄНДЄ О ВІЄК ВІЄКОІ О СВЕНТУВІДІУ.

І СЄ ЗАРЕБОГ ІДІЄ КРАЄ ТІЄ І РІЄЦІЄШЄТЬЄ О ПРАЩУРІЄ НАШІА, ІАКО ЖІВІЄХОМЬ О ЗЕМІЄ І ІАКО СТРАЖДІЄХОМЬ, ІЖДЄ СЄ БОТЄ, ІЗЖДЄ ІМІАХОМЬ ЗОЛ МНОГІА. І ТАМО ЗЛОІ НІ ІМІАЩУТЬ, І ТРАВІЄ ЗЄЛЄНІА СТРЕЩОУТЄ ІМА. І СТРЕЦІЄШУТЬ ШІЄСТЄ СВЕ О ВОЛІЄ БОЖЬСТЄ І ЦІАСТІЄ ЛІУДЄ ТІЄХ.

І ТАКО ІМІАХОМЬ ЗРІАТЄ СТЄНПОІ РАІАІСТЄ О СВРЗЄ, ІАКО СОІНІА ІЄ. І ТА СОІНЄ ІДЄШЄТЬЄ О БГА СВРАОГОУ. І ВІЄС ІДЄ ПРАВЕНТЄ СТАДЄ ІЄХ, І ТЄЦІАЩУТЬ НА ЗЛАЦЄ І ВОДЄ ЖІВІЄ. І НІКОІЄ ІЄ ОДЄРЄНЬ

О ТО СВА ТРІ РОДОІ ІСШЄДІА О³¹ СЛАВНОІ БІАЦІ. О ТУ БО ПОХОЖДІАШУТЬ ДРЄВІАНОІ, КРВІЦЄ А ПО-ЛІАНЄ, ІАКО ПЪРБВА ДЦІЄРЕ БОГУМІРУ ІМБНО ІМАІ ДРЄВА, А ДРУГА СКРЪВА, А ТРЕТІА ПОЛЪВА. СОІНОВЄ ЖЄ БОГУМІРУ ІМІАЩЄ СВА ІМБНОІ СЪВА І МЛАДЦІЄ РУС. ОТ ЄНО ПОХОЖДІАШУТЬ СЕВЕРІАНОІ А РУСІЄ...

ТРІЄ БО МУЖІ БІАСТА ТРІЄ ВЪСЄНЦЄ — ОУТРІЄ, ОПОЛУДНЬ А ВШЄРНЬ...

УТВОРІ СЄ РОДІ ТОІЄ О СЄДМЪРЪЦЪХ, ІДЪЖЄ ОБІТВАЦІЄХОМ ЗА МОРЬІА О КРАІ ЗЄЛЄНЬ, А КАМО СКОТІ ВОДІАІ ДРЄВЛОІ [О] ІСХОДУ ДО КАРПЄНСТЪА ГОРЕ... ТО БІАЦІА ОНА ЛІАТОІ ПРЄД ТІСЄНЦІ ТРІЄ СТОІ ЗА ІЄРМАНРЪХУ.

О ТЪ ЦІАСЄ БІА ПРІА ВІКА О БРЕЗЪХ МОРЕ ГОДЪСТЪ, А ТАМО ПРАОЦЄ НАКІДЬШІА КУРГАЛА О СЄ КАМЄНІА БІАЛА, О ПОД КОІА ПОГРЕБШІА БОЛІАРІ А ВУЦЄ СВА, ІАКОВЄ О СЪЦІЪ ПАДЬШІА...

Доцїчка 9Б (с. 201) (I 96, с. 22, с. 146)

ПРІДОЦІА ІЗ КРАЄ ЗЄЛЄНІА О МОРЪ ГОДЪСКО, А ТАМО ПОТОТЦІЄШІА ГОДЪ, ІАКВА НАМО ПУТЄ ПРЄТКАВІАЦІА. А ТАКО СЄ БІАЩЄХОМ О ЗЕМЄ ТЄ А О ЖІТНЬ НАШІА.

ДО ТЄСВА БІАЦІА ОЦЄ НАШІА О БРЪЗЪХ МОРЕ ПО РА РІЄЦЪ А СО ВІКА ТРУДНОЦІЄ ПОНЪПРАВЕЦІЄ СВА ЛІУДІА А СКОТІА НА ОНЬ БРЪГ. ІДЬШІА ДОНУ, А ТАМО ГОДЄ ВІДІАІ; ШЄДЬ ДО ПОЛУДНЄ, А ГОДЪСКО МОРЕ ВІДІАІ А ГОДЄ ІЗМЄЩЄНУ, ПРОТІВУ СЄНБЄ СТАТІ СІА ЗРІАІ І ТАКО НУЖДЪНА СЄН БІАТЄ А³² ПРОЖІТНІУ А ЖІВОІТВА СВА, ІАКОЖДЄ ІЄГУНШТЄ БІАША ПО СТОПЪХ ОЦЄВЕ А НАЛЄЗЄ НА НЄ, ЛІУДІА БІАХУ А СКОТІА БЄРУЦІА.

А ТАКО РОД СЛАВЕНЬ ТЪКШІА ДО ЗЕМЄ, ІНДЪЖЄ СУНЄ В НОЦЄ СПІАШЄТЬЄ, А КАМО ТРАВІ МНОГА О³³ ЛУЦЄ ТУЦІНА, А РЄНЦЄ РЄНБОУ ПЪЛНЪНА, А КАМО НІКІІ НЄ УМРЕ.

ГОДЪ БО БІАЦІА ЄЩА НА ЗЄЛЄНЬ КРАЄ А МАЛО УПРЄДІ ОЦЄ ІДУШІА.

РАІ РЪЄКА ЄСЪ ВІКА І ОДЪЛІАШОІТЬ НОІ ОДЄ ІНА ЛІУДОІ А ТЄЦІЄ ДО МОРЕ ФАСІСТЄ.

ТУ БО МУЖ РОДУ БЕЛІАРУ ІДЄ ПО ТУ СТРАНІУ РАІА РЪЄКОІ А УПРЄЗІ ТАМО СІНЬСТЄ ІДУЦІА ДО ФРІАНЖЄЦ, ІАКО ІЄГУНШТІ СУТЄ НА ОСТРОВЄ СВОІ А ПОЖЄДІАШУТ ГОСТЄ ДА ОБЄРУТЬ ІЄ. БІА ТО ЗА ПОЛУСТОІ ЛІАТОІ АЛДОРЪХУ. А ІЄСЦІЄ ДРЄВЕ ОНА БІА РОД БЕЛІАРОВ СОІЛНІМЬ. ЄГУНШТІ ГОСТЄ ОДЄ-НІЦІА СЄ ЗА МУЖЄ БЕЛІАРУ А РЕКОЦІА ІАКО ДА ЄМУ СТРЕБРО ЗА ТО А ДВА КОМОНЄ ЗЛАТА. ІДІАХУ ІНДЪ А ІЗСТЄЩЄ ГРОЗЄ ІЄГУНСТЄ, А ТАКО МІМО ІДІАХУ ГОДЪМ, ІАКВЕ СУТЄ ТАКОЖДЄ ЗУРІВЕ НА [НЄ]ПРІАДЪВО А НА НІПЄРОІ. А КОМОНЪЗЄ ІЄХ НЪСТЄ ПОЦІЄСТЄН, А ДВАЦІЄ ДАНЄ БЄРІАІ. ТО БО ГО-СТЄ, ТЕКУНЄЦІА НОІ, ОН ПОВРТАШІА ДО ЗЕМЄ СІНЬСТЄ, А НЄ ПРІДЄ УЖ НІКОЛІБВА.

Доцїчка 10 (с. 201) (II 10, с. 26)

БОГУМІРУ БО БОЗЄ ДАІАШУТЬ БЛАГОІ ЗЕМНАІА, А ТЄМО СМЄ НЄ ІМІАХОМ. СЄ ... ІАКО НАМО БІА ІНЬ ... А СТАРЦЄ О РОДІ ОБЄРЕЦІЄХОМ ІАКО КОМОНЪЗЄ, ІЖЬ ОД ЦІАСОІ СТАРІ СУТЄ НАШЄ ВУЦЄ. НАІМІАХОМ РАЗ ВСЄ ... ТО БО БІАЦІА КОМОНЪЗЄ ДОЛГОІ ЦІАС. А ТІЄ [Т]О ГРЪЦЄ НЄ ЗВЕДЦІА, А СТАЄ ДО КОНЦЪ, ІАКО ОБЄНСТВОЄ МУЖЄ, ТОМУЖДЄ ОД РОД НЬЄ ІМІАХОМ ДАВАТЄ ДО ПОТОМЪЦЪ ІЄХ, АБО ТІЄ ПРАВІЦІТЄ НОІ...

А ПО БОГУМІРУ БІАЦІА ОРІЄ СО СОІНОІ СВА. А КОЛІБВА ІЄГУНШТЄ ВЕЛІКА ПРІУ ТЪІАЦІА О УТВОРЄНІА ВЕЛКА ЗЕМЄ СВЕ, А ТАКО ІДЬЦІА ВОН ОУДУ ДО РУСЄ.

НОИИ БІА ІНЬ ЦІАС, А ІМЄМО СЕ БРАТЕ ЗА УЖЬДІА А ТЕНГНУТЕ ДО ПРЄДУ, А НЕ БОДЕ ЖЕЦІЕНО, ІАКО СЪМО ОСТВІАХОМ ЗЕМЪ НАШІА А ІАХОМ ІНІА, НО ДА ЖЕЦІУТЬ, ІАКО СЪМЕХОМ ПРІАЦІЕХОМ ВІЦЬ О СЕБЕ.

ТО БОУРУСІЦЕ, НЕ ОСТАВІЦЕ СТЕ ГРЬЦИ НА ЗЕМЕ ВАШІУ А ПЕРОІСТЕ СЕ ОБ ОНІУ...

О ТЕ ЦІАСЫ РА РЬЦЕ БОІТЕ КРОМЪТЕНОІ О ІНОІ ЗЕМЕ, А ДНЕСЕ ВОЗЖІАДІЦІА СЕ ВРЗЕ НАШІА НА НОІ, А ІМЄМО СЕН ПРІАЦІЕТЕ О ВНУЧЕ НАШІА, ДА УДРЖЪХОМ СТУПЕ НАШІА А НЕ ДАХОМ ЗЕМЕ ІНАМ... ТАКО БО ІМІАХОМ ІНАКО ТВОРІАЦІЕТЕ, А НЕ ПАЛТЕ ДУБОІ О ПОЛІА СВА, НІЖ СЪНЪТЕ ПО ТЪХ А ЖІАТЕ ЖНІУ О ПОПЕЛІ, ІАКО БО ІМІАХОМ СТУПЕ ТРАВНІА СКОТІ ВОДІАЦІЕТЕ, БРЕГОУЦІА БРЕГОУЦІА³⁴ ОНА ОТО ВРАЗЕХ...

Доцечка 11а (с. 202) (II 11а, с. 6)

СЕ БО ІАЦІЕТЕ, ПЕРВІЕ, ТРІГІВУ ПОКЛАНІАШІЕТЕ. СЕ ІАХОМ А І ТМУ ВІАКОУ СІВУ ПОІАЦІЕХОМ.

ХВАІХОМ І СВАРГА ДІДА БЖІА, ІАКО ЖДЕТЕ НО. ЕСЕ РОДОУ БОЖЬСКУ НІЦЕЛНІКО А ВСЕНСКУ РАДУ СТУДІЦ ВЕЦІЕН, ІАКО ВОНЕЦЕ В ЛЕТЪ ОД КРОІНЕ СВА, А ВО ЗМЕ НІКОЖЕ ЖЕ НЕ ВЗМРЗЕ. А ТОІА ВОДЕ ЖІВЕНЦЕ ПІУЦЕ, ЖІВІХОМ СІА, ДОКОНЕ НЕ ПРЕІДЕХОМ, ІАКОЖДЕ СВЕ КО НЕМУ УБЕНДЕХОМ ДО ЛУЦЕЕ ГОІЕХ РАІАІСТІЕХ.

А І БГУ ПЕРНЕВІ — ГРМОВРЗЕЦУ А БГУ ПРЄ А БОРЕНІА. ОРЦЪХОМ ЖІВЕНТА ІАВІНОІ А НЕ ПРЕСТАВАТЕ КОЛІЕ ВРЦАТЕ — А КІІ НОІ ВЕНДЕ СТЕЗЕОУ ПРАВОУ ДО БРАНІЕ А ДО ТРІЗНЕНЕ ВІАКА О ВСІА ПАВЦІА, ІАКВЕ ЖЕ ІДОУТ ВЕ ЖІВЕНТЕ ВЕЦІНІЕ ПО ПЪАКУ ПРУНОІУ.

А БГУ СВЕНТОВІАІУ СІВУ РЦЪХОМ. СЕ БО СТА БГ ПРАВІЕ І ІАВІЕ. А ТОМУ ПОІЕМА ПЕСОНИЕМА, ІАКО СБТ ЕСЕ. А ФРЕЗЪ ОНЕ ВІАІАХОМ СІВІЕТ. ЗРІАЦІЕТЕ, А ІАВЕ БОІТЕ. А І ТОІ НАС[О] О НАВІЕ УБРЕЖЕШІЕТ, А ТМУ ХВАЛУ ПЪІЕМО. ПЪЕХОМ ПІАСАСЦЕ ТЕМУ, А ВОІВАХОМ БГУ НАШІЕМУ, ІАКОЖДЕ ТОІ ЗЕМЕ, СІОНЦЕ СУНЕ НАШІУ А ЗАІЕЗДІА ДРЕЗАЦ А СБТ КРІЕПЦЪ.

ТВОРІАЦІЕТЕ СІАВ СВЕНТОВІАІЕВЕ ВІАКУ. СІАВА БГУ НАШІЕМУ! ТО БО СКРОІВЕЦЕТЕ СЕРДІЕ НАШІЕ, А СЕ — СМЕХОМ ОДРКОХОМ СЕН ОДО ЗЛОІА ДЪІАНІА НАШІА А ДОБРУ ТЕЦЕХОМСТЕ. СЕ БО, ОТРЦЕ, ПУЦІЕНІЕМО ОБОІМЕ СЕ! А РЪЕЦІЕТЕ: [В]СЕ УТВОРІАШІЕ, СЕ БО НЪ ВІЕДЪТЕ ОУМЕ РЪЗТРГНЕЦЕШІ — О ПО ЦО, ІІСТЕ. СЕ БО ТЕ УМІЕМО.

СЕ БО ТАІНА ВІАКА ЕСЕ, ІАКОЖДЕ І СВРГ ПЕРУНО ЕСЕ, А СВЕНТОВЕНА.

ТОІЕ ДВА ЕСЪВА ОДЪРЖЕНОІ О СВРЗІ, А ОБАПОЛОІ ІА БІЕЛОБГ А ЦРНЪБГ СЕН ПЕРОУТЕ. СЕ, І ТОІЕ І СВРГ ДЕРЖЕЦІЕТЕ, АБОІЕ ОНА СВНТУ НЕ ОБОІТЬ ПЪВРЗЕЦІЕНУ.

ПО ТОІЕ ОБАСВА — ХЪРС, ВЛЪС, СТРОІВ ДЕРЖЕТЕ СЕ. ПО ЗА НЪ ВОІШЕНЬ, ЛЕЛЕ, ЛІЕТІЦ; (прод. на 11б)

Доцечка 11б (с. 202) (II 11б, с. 8)

РАДОГЦІ, КОЛЕНДО А КРОІШЕНЬ.

І СЕ О ТВА, УДРЗЕЦ СІОВОІ, ІАРЪ А ДОЖБО. СО БО ІНОІ СУТЕ БІЕЛОІАРЕ, ЛАДЕ, КОУПАЛО; СЪНІЦ, ЖІТНІЦ, ВЪНІЦ; ЗРНІЦ, ОБСЪНІЦ, ПРОСІЦ; СТУДЕЦЪ, ЛЕДІЦ А ЛУТЕЦЪ. І ПО ТА ПТІЦЕЦ, ЗВЕРЕНЦ, МІЛІЦ; ДОЗДЕЦ, ПІАДЕЦ, ІАГОНДЕЦ; ПШЕЛІЦ, ТРЪСТІЦ, КЖЕНЦІЦ; ЄЗЕРЕНЦ, ВІЕТРІЦЪ, СІОМІЦЪ;

ОУКРЪПЦЕ, І ТОІЕ ОДЕЖЕШУТЬ ВІТЕЖЕ. СЕ БО ПРІАЦІУТЬ ВРАЗІЕ І ТАКО РЕКУТЬ: «ІАКО ОБФЕ РОСТРЦЕМ ОНОІ І БЕДЕХОМЪ СІАМЕ О КРАЕ ТІЕ ВЛАДЦЕ, ІАКО КРАСНЕ СІОУТЕ ОНОІ», І ТІЕ НЕ ДАХОМ.

СЕ ТРГЛАВЕ МОЛІХОМЪ, ВІЦЕ А МАЖЕ. І СЕ БО ТРГЛАВЕ НАШЕ ОСТІАЖОУТЕ НОІ І БРЗЕ СКОЦІАШУТЕ НА КОМОНЕ, ВРАЗІЕМ ПОРАЖЕНТЕ ТВОРІАІ. І ТО УЗРІАЦІЕХОМЪ, ІАКО БЗІ ОВЛАДІАЦІУТЬ О ТЕ. І СЕ УЗРЕХОМЪ, ІАКО МРТВЕ СІОУТЕ І ОУБІЕНОІ БЗЕМА. І НАМО ПО ІМЕ КРОЦІЕШІЕТЕ І ВІДЕТЕ МЕРТВА ТЕЛЕСОІ МНОЗІА, ІАКО ВІАКА РАТЕ ПЕРОУНІА НА НЕ СЕ ВЕРГОЦІА І РОЗТЦЕ ТОУ.

І СЕ СВАРОЗІЦОІ ОШУЕ ТОА ТЕКОЦІУТЬ, І ДЕЖДЕ ПРІНЕСЕ ПОБІЕДОУ НАШІУ ВО РЕНЦІЕХ СВЕІЕХ РОДУ СІАВНОУ, ОБ ОЦЕХ СІВУ ДЕРЖАЦІЕМУ, І ДО ДНЕСЕ НА ПОЛІЕ ВЕНТЕЖЕТЕ ВРАЗЕ СІВІЕ МОГОУЦІЕМУ.

І СЕ ЖАІА ЖАІУІЕ НАД ВРАЗІ І ГРОІНЕ ГОРЕНЦЕТЬ СЕ О СМРТЕ ІЕХ, ІАКО ОДЕ РЕНЦЕ БОЗСКЕ СЕ ВЕРГОУТЬ. СЕ КАРОНЕ ПЛАЦІЕТЬ СЕ О МЕРТВІЕХ ТІЕХ, ІАКО СТАІ СЕ О ТРОПІЕ БОЖЕНЪСТЕ І ЗЕМРЕЦІУТЬ. І ПОЛІА ТОІА ПОЛНЕНЕ СІОУТЕ МРТВЕ КОЦЕ І ГЛАВЕ ОУСЕНЦІЕНОІ. І ОУАДЕ, ОДО ТЕЛЕСОІ ОУРЕЗІЕНОІ, СЕ ВАІАЦІЕ О ТРАВІЕ. І СМРАД ІДЕ ОДЕ ПОЛІЕ ТОІА. І ВРАНІОІ ЛЕТІАЦІУТЬ ДО НЕ МРТВЕ ОЦІЕСОІ ДОЛБЕНТЕ СЕ І ІАСТЕ МУЖЕСКІА МІАСОІ МНОГА ПОНЕЦІЕНОІ...

СЕ РЦЕ РЕУ СВАРГЪ НАШЕ, ІАКО СЕМЕ ІСТВАРЕ: «ІСТВАРІУ ВОІ ОД ПЕРСТЕ МОІА. І БУДЕ РЕЦІЕНО, ІЖЕ СТЕ СІОІНОІ [І]СТВАРЕГО. І СТАВІТЕ СЕ ІАКО СІОІНОІ ІСТВАРЕГВОІ І БУДЕТІЕ ІАКО ДІЕТОІ МОІА, І ДАЖЪДЕ БУДЕ ОЦ ВАШЕ. ТОМУ ДОСТЕТЕ ПОСЛУХАШІЕТЕ СЕ, І ТОІЕ ВАМ РЕЦЕ, ФЕСО ІМІАЦІЕТЕ О ТОІЕ ДІЕАТЕ І КАКО РЕЦІЕТЕ, І ЦІЕТО ТВОРІАЦІЕТЕ. І, НАРОД ВІАКЪ, А ВОІТЕЖЕНТЕ О СВА СВЕТОІ І ПОТІЦЕШІЕТЕ РОДІ ІНІ, ІЖЕ ІСТІАГНОУЦІЕ СІОІНОІ ІЗО КАМЕНЕ, ФУДОІ ТВОРІАЕ — БЕЗО КОМОНІА ПОВЕНЗОІ, І СВАКО ДІЕАТЕ ФУДНІА МІМО КУДЕСНІЦІ, ІЖЕ ВСІАК БЕНДЕШІЕТЕ ГРІАДЕТЬ ІАКО КУДЕСНІК, І, РУГУ ТВЪРІАЕ, КЖЕНТВОІ ДІЕАЦІЕ НА КМЕТЪ, І КМЕТЪ СЕ ПОДРОБЕ. І ТАКО СЛОВЕСОІ МНОГА І МНОГА, І О ТЕІЕХ СЛОВЕСОІ ОМАМЕТЕ ВОІ І ПОДРОБЕНТЕ ОДЕРЕНЕ О ЗЛАТІЕ МІЕНО, І О ТО МІЕНО ПРОДАЦІЕТЕ ВОІ ВРАЗІЕМ, ХОТІАК ТАКО».

І ТОЕ БОЗІ ВАМО РЕЦІУТЬ, І ДА ОРЕОВІЕ ЗАВІЕТЕ ЛУБОІТЕ, СВЕТА ЗЕЛЕНА І ЖІВОТНІА. І ЛУБОІТЕ ДРУЗЕ СВА, І БОІТЕ МІРНІЕ МЕЗДЕ РОДІ.

І ПО ТЕ О ДОБІЕ БОІСТЕ СЕДЪМОІ ДЕСЕНТЕ КОНЕНЗЕ НАШІЕ, ІАКО МЕЗІСІАВО, БОРУСІАВЪ, І КОМО-НЕБРАНЕЦІ, І ГОРОСІАВЪ. І ТАКО ИЗБІАЦІЕНІ [БІАЦІА І] ІНОІ О ВЕЦЕ І ОДЛОУЦІЕНІ О ВЕЦЕ, КОЛІБВА ЛУДОІ НЕ ХОТІАЦІЕТЕ ІЕХ. СЕ БО ТОІЕ КОНЕЗЕ ВІЦЕ ТРУДІЦЕ СЕ. І СЕ КОІШЕК БІА ВЕЛІК І МОУДР. І ТОІ УМРЕ, А ПО НЕ БІАЦЕ ІНІ, [І] КАЖЕДІЕ ТВОРІАЕ НІЕЦІО БЛАГІЕ О РУСОІ. ПАМЕНТЕ НАШІЕ ТО УДРЖЕЦІЕТЕ, ІАКОЖДЕ ІМІАХОМЪ ІЕ СІАВЕТЕ ВСАК ТРІЗЕНЪ [ІАКО] ТРІ ВІЕДЕ І ПОТЦІТЕ СЕ О ПА-МЕНТЬ ІЕХ, НА СІОІНОІ НАШІЕ, І НІКІІ НЕ СІМЕ НА ТО ЗАПОМНІАЦІЕТЕ — СЕ, ІАКО ПРОКЛЕНТ БЕНДЕ О БОЗІЕХ НАШІЕХ А ФЛОВІЕЦІЕХ, І ЛУДОІ ІМЕНО ГО ОХІВНУТЬ ОД ВІЕКОІ.⁶⁵

Доцечка 26 (с. 218) (III 26, с. 32)

І СЕ БІАЦІЕТЬ ОВА ЦІАСЕ ОСЕДЕНЬ ОГНЦІАНО. І СЕ ІЕ БІА БІА, І БЗЕ ІЕМОУ ДАІАЦЕ ОБНІ МНГА І СКО-ТІА О ПАСНІСТВЕ О СТУПІЕХ. І СЕ БІАЦІЕТЬ ОВЕІЕ ПРЄ ТРВЕХ МНГЕІЕХ, І БОЗЕ ДАІАЦЕ МОУ СКТІУ ПРЄПЛОДНЕСТВОІ І УМНОЗІА ІЕ.

І ТАКОВЕ ІДЕ ПРЄД ОЦІЕС ІЕХ СТРАН МЕЖ І РЕЦЕ МОУ: «ІЗОДЕШУТЕ СІОІНОІ ТВА О ЗЕМЕ ТОІА ДО КРАЕ ФУДНІА, ІЖЕ ІЕТЕ О ЗАХЖЕНЕ СУНЕ, І ТА СУНЕ СІПІЕ О ОДРЕ ЗКАТІЕ. І СЕ КОМННЕЦІ СКАКА-

ЛИЖДОІ ПРОСІАХОМЬ, НІ МОЛИХОМЬ О БЛАГОІ СВА. СЕ БО БОЗЕ РЕКОХУТЬ НАМО: «ХОДИТЕ ДО РУСЕ, А НИКОЛИЖДЕ О ВРАЗЕ».

МАТЕР СВА СЛВА ПОИЩЕТЬ НОІ СПЕИВА ТЕ ВОІТЕЖИЕСТВЕ НА ВРАЗЕ, І ТОМУ ВІЕРИХОМЬ, ЯКО СЛОВОІ [І]Є О ПТОІЦЕ ВОІШНІЄ О СВАРЗЕ ПО РОСТІЄ ЛЕТАШЕТЕ ОД ОНОІ...

СЕ БО КОНЕНЗЕ НАШІЄ ИЗБРАЩЕХОМЬ, ДА БЕНДЕТЬ ВЛАСТЕ ІЄХ О НОІ ПЕЦІТЕ СЕ. І ДА ПРЕІДЕ ВРАГ ЗА КРОМОІ НАШІА А КРОМЕ ТЫЩЕТЕ НЕ БЕНДЕТЬ, ЯКО ЗОВРАТЕ ІЄ.

САМО ПЕРУНЬКО І ТО СНОП ЗНАІЄ, ЯКО СМЕ МОЛИХОМЬ СЛАВУ І НИКОЛИЖДЕ ПРОСІАЩЕ О ІНО, І [НІ]КОЛЕ НЕ ПОТРЕБОВАХОМЬ О ЖІВОТІЄ НАОХІБНА.

СЕ БО ЗРІАЩЕТЕ ОЦЕ НАШІЄ ОРЕА ДО ОБЛАКОІ ХОДИЩЕТЕ, ВСХИЦЕНА БІАЦА І СОІЛОУ ДО ПЕРУНЬКОВЕ КОВАЩЕНСТВА. І ЗРІАІ ТАМО ОРЕ, ЯКО ПЕРУНЬКО КОВАЩЕ МЕЦІОІ НА ВРАГОІ І, КОВАЦЕ, РЕЦЕ ТОМУ: «СЕ СТРЕЛОІ А МЕЦЕ ІМАХОМЬ НА ВОЄ ТОІА, І НЕ СМЕЩЕЦЕ СЕН БОІАТЕ ІЄХ, ЯКО ЗНИЦОУ ІЄХ ДО ПУДІЄ, І КМОТА ІЄХ БЕНДЕ УМЕШАНА ДО ПЕРСТЕ БЛИЖЕ, ЯКО ЗЕМЕ О БАГНОІ. ЗВІЕРЕМІ БЕНДІАШУТЬ ОНОІ, ЯКО ПРАСЕТЕ, УМАЗАНЕ ОД БРЕНІА, І СМРАДЕ СВОІ ПОНЕСІАШУТЬ О СЛІЄДЕ СВА, І ТАМО РЕЦЕНО БЕНДЕ О ОНОІ, ЯКО [О] СМРАДНОІ ПРАСЕТОІ І СВИНІЄ».

СЕ БО РРІЄКЦА, ПЕРУНЬКО КОВАЩЕТЬ МЕЦІОІ І ОРЕУ ТО РЕЦЕ. І ТОЄ ОРЕ ПОВЕНДЕ ОТЕЦ НАШІЄМ. І ТАКОВА БІА НАШЕ БОРЬБА ЗА ЖІТВОУ І ВІТЕЖЕНСТВА МНОГАІ ВІЄКОІ НАЗАДОІ. А ДНЕСЕ ВІЕРИХОМЬ, ТО НЕ БЕ ТАКО.

Доцечка 24г (с. 208) (I 56, с. 98)

ІДІАХЬ ОДЕ ТІВЕРСЕ І ДО СОІНІЄ МОРЕ А СУРЕНЖЕ, ДО ВОІ, І РЕКОХЬ ВАМО, ЯКОЖЕ ВІЄДІЄХОМЬ САМО, О ТО — І ЗЕ СТАРІА ЗЕМЕ НАШІА СПОЛЕНСТВА АНТІЄВА. І ТАКОЖЕ ІЄСТЕ ЗА МНОГОІА КРВЕ ЛІТЕ, А ПО НІЄ РУСА БУДЕЩЕТЬ, ЯКО РУДУ ЛІАХОМЬ, А ТАКО ВЖОІЖЕНЬУ ДО КОНЦЕ І БУДЕТЬ.

ОТО ЗЕМЕ НАШІА, СЛАВЕНОІ ПЛЕМЕНОІ І РОДОІ. СЕ БО СЛАВИХОМЬ БОЗЕ, НИКОЛИЖЕ ПРОСІАЩЕ, ЛЕЖЕ СЛАВИЦА СОІЛУ ІЄХ. І ТАКОЖЕ ВЕЛІФАХОМЬ ПРАЩУРІА НАШІЄГО СВРГА, КІЄ БІА, БЬ А ПРЕБЕНДЕ ВОЖДОІ О НОІ О ВІЄК ВІЄКУ ДО КОНЦІА.

Доцечка 25 (с. 217) (III 25, с. 80)

СЕ БІАЩЕТЕ ОВОІ О КАРАНІУ. І СЕ ГРАД МАІ О БРЗЕХ МОРСТІЄХ РУСШТІЄХ. І ТАМО БІА КОНЕЗЕ, ЯКОВІ СЕ РЦЕ ЄЛАНЕ БІЄТЕ О ОТРЦЕТЕ ОДО РУСЕ. І ТОЄ ОУДЕІАЩЕТЬ РАТЕ І КОМОИЕСТВА А ІДЕ НА НЕ, І ВІТЕЖЕ ІЄ. А ЄЛАНЬСТЕ ПЛАКАЦЕ СЕ О ТУГУ ІЄХ І ПРОСІАЩЕ ІЄ ДАНЕ ПЛАТЕТЕ. І ТА ДАНЕ С НЕ ОУДІКАНА О ОВНЕХО РІАЗЕ І ВІНО.

І ТО ЄЛАНСТЕ, ВІЄДІАЄ ЯКО РУШТЕ ПІАШУТЕ МНОГА, І ОЛІЦЕ НА НЕ СЕ ВРЗЕТЕ СЕ І ВОІТЕЖЕТЕ ІЄХ.

І СЕ БО ГРІАДЕТЬ ВОЛСЕВ УХОРЕНЗЕ І БРАТЕ ІЄ ОСЛОВЕНЬ. І ТОЄ РЕКСТА РУШТІЄМ НЕ ТВАРЗЕЦЕТЕ СЕ НА ДАРЕ ТОА. І СЕ РУШТІЄ НЕ СЛЕХОЦА. І СЕ ОУПІАЄ. І О ТЕМА ДНЕСЕМА ЄЛАНЬШТЕ СЕН ВРГОЩЕ НА ОНЬ І РОЗТРЦЕ ІЄХ. І СЕ, ПОГОІНЬСТЕ ТОА ЗРІАЩЕ, РУШТІЄ ОТЕЦЕ ДО СТЕПІЄ. І ТАМ[О] ОСЕРЦЕ І СОІЛОІ СВИЄА ОВЛЕЦЕТЕ СЕ, І ІДЬША ОСПЕТЬ НА ОНІЄ, І ПОВРЗЕЦЕ ІЄ. СЕ БЗІ ДЕРЗІАЩЕ ОНІЄ А РУЦЕ ІХ

ГРІБІЦЬ, ЛОВІЦЬ, БЕСІЄДІЦЬ; СНИЄЗІЦЬ, СТРАНИЦЬ, СВЕНТИЦЬ; РАДІЦЬ, СВИЄТИЦЬ, КРВИЦЬ; КРАСІЦЬ, ТРАВИЦЬ, СТЕБЛИЦЬ; А ЗА СЕ СОУТЕ РОДІЦЬ, МАСЛИЦЬ, ЖІВИЦЬ; ВІЄДІЦЬ, ЛІСТВИЦЬ, КВИЄТИЦЬ; БОДІЦЬ, ЗВЕЗДИЦЬ, ГРМІФЬ; СЪМІЦЬ, ЛІПЕЦЬ, РОІВИЦЬ; БРЕЗІФЬ, ЗЕЛІНЦЬ, ГОРІЦЬ; СТРАДИЦЬ, СПАЦИЦЬ, ЛІСТЕВЕРЗІЦЬ; МОІСЛИЦЬ, ГОСТИЦЬ, РАТИЦЬ; СТРАНИЦЬ³⁵, ФУРЦЬ, РЪДИЦЬ. А ТУ БО О СВА ОГНЬГ СЕМЬОРЕГЕЛЫ — ОВЦІ А ЯРО, БРЗО РОЗДЕНО О ЦІСТЬ. А ТО СОУТЕ ТРЕГІВОІ ОБЦІА.

А СЕ СВА ОНІЄ ОДЕ, А ТУЖДЕ, ОТРОЦЕ, ОДЕВЪРЗЕЦЕШИ ВРАТА ОНІА А ВІЄДЕШИ В ОНЬ — ТО БО ЄСЄ КРАСІЄН РАІ СЛАВЪСЕК³⁶, ІА ТАМО РА РІЄКА ТЕНЦЕ, ЯКОВА ОДЪЛІАЩЕЩЕТЬ СВРЪГУ ОДО ЯВЕ.

ІА ФЕНСЛОБГ УТЦЕ ДНЕ НАШІА А РЕЦЕТЬ БЪГОВІ ФЕНСЛА СВА — А БОІТЕ ДНЕ СВРЗЕНІУ, НИЖЕ БОТЕ НОЦЕ, А ОУСНУТЕ. ТОІ БО СЕ ЄСЄ ЯВСКІ, ІА СОІ ЄСТЕ ВО ДНЕ БЖЪСТІЄМ. А В НОСЦЕ НІКІІ ЄСЬ, ІНОЖДЕ БГ, ДІА ДУБ СНОП НАШЬ.

СЛВА БГУ ПЕРУНУ ОГНКУДУ, ІЖЕ СТРЪЛІЄ НА ВРЗІ ВЪРЗЕ, А ВЕРНА ПРЕДВЕДЕ ВО СТЬБЪ, ПОНЕВЖДЕ ЄСЄ ТОІЄ ВЪІНЬМ ШЕСТЬ А СОУД, А, ЯКО ЗЛТРОУН, МЛСТВ, ВСПРВАДН ЄСТ.

Доцечка 12 (с. 202) (II 12, с. 184)

ІАГ...³⁷

АЦЕ СУРІ СІАЩЕТИ, ПОЕМО ХВЛУ БГОМ А ОГНІЦУ ПЕРУНІУ, ІЖЕ ЄСЬ РЪКОМ ПОТІАТИЦІ НА ВРЗІ. А РЦЕМО ВЛІКА СЛВУ ОЦЪМ НШІМ, ДЪДОМ, ЯКОВІ СОУТЕ БЕ СВРЗЕ. ПРЦЕМО ТАКО ТРІЦЕ А ІДЕМО, СТА НШІХ, ВЕДМО ІА НА ТРВІЄ. КОЛІБО ВЕСТИ ІА НА ІНЬ СТУПЕ, ІДЕМО ЪСТИ, ПО ДРОУЗЕ ХВЛУ ВЗЕМ ВОЗНІАЩЕ, СЛВУ ПЪІАХОМ, А ТАКО ДО ПІДНЕ, А РЦЕМО СЛВУ ВЛІКУ ХРСУ ЗЪЛТРОІ, КОЛОВРТИЦІУ, А СУРІАНУ ПІЄМО, А ТАЖДЕ ДО ВЦІЄРЕ. А ПО ВЦІЄРЕ, КОЛІ БО ОЖДЕ ОГНЦІ СЪБЖЕНА ЗАЖДІЄМО, А СЛВУ ВЪЦІЄРНІУ ПЫЄМО ДАЖБУ НАШОІ, ІЖЕ РЕКОМ ЄС ПРАДІ НАШЕ. І [Т]ЄЦОІМО СІА ОФІСТЕ БОІТІ. А МОВЛЕНА ТВОРІАЩЕ, ІДЕМО ДО СНОІ, А ТАМО ВЛІКА НЕОБІАСЪНОІ ...

Доцечка 13 (с. 203) (II 13, с. 110)

СЕ БО УМНАІА ИЗВЕРЗЕЦ ХОРОБРІА ОУКРЕПЕ, А ТОІЄ ІДЦЕ ДО СУНЕ ВСХОДИАЩЕ, ОБАПОЛА РІЄКУ ЗРІАЦЕ. І ТАМО СЪДАША, ЯКО А МТРЕ СВА СЛВА РЖЕЦЕ А ТА ОБАСВА КРІДЛЕМА ОСВІАЖДЕ ОНА. І ТАКОЖДЕ БРІАЦЕЩЕ ЗЕМЕ ТУН, А БРАНЕТЕ ОНІУ О ДАСУНЕ А [Є]ГУНШТЕ, ЯКОЖДЕ ГОТІЄМ ОБРАЦЕТЕ СТРЕЛА СВА А МЕЦЕ ОТОЦЕНА.

Доцечка 14 (с. 214) (III 14, с. 174, 126)

ПОНЕДЖЕ СЕ ІДЕ ВРГ НА НЕ, ОБЕРЕХОМ СМЕ МЕЦЕ А ОДЕРЗЕХОМ.

ВЕЩЕНА ОД МАТЕР СВА СЛОВЕСОІ, ЯКОЖДЕ БУДОУЦІАІА НАШІА ІЄ СЛВНА. І ТЕЦЕХОМ ДО СМРТЕ, ЯКО ДО ПРАЗДНОВАНІА.

РЦЕНА НАМО О ЦАСОІ СТАРЕ, КОДОІЖЕ ІАХОМЬ ХРАМІЄ СВА КАРПЕНСТЕ, І ТАМО ІАХОМЬ ГОСТЕ СТАРЕ — ВЕРМАНОЄ, АРАБОВЕ І ІНІ. СЕ БО ТЕ ГСТЕ РАДГОЦЕ ЦТЕНОІ, І ТАКО ІАЩЕХОМЬ ОДО ДЕН ОВЕХ ГОСТИЦОІ СРАЩЕ ФЕСТЕ НОІ ІХВА, БО ФЕЦЕ БОЗЕ І НАМО ПОВЕЛЄЦА І ЦЦТЕМО ОНОІ. СЕ БО ТО ІАХОМ ОУКАЗІЦУ НА ЦАСЕ НАШІЄ, АБОІХОМЬ НЕ ХОІВЕ ДІЄІАХОМЬ А ОЦЕМ ПОЦЕТЕ ОУЛОЖІХОМЬ.

НЕ ПРСТЕ БЕЗДЪЛАННІ ТЛЦЕХОМЪ О ДРВЕОІ, НЕБОЖЬ ТЕ РЕНЦОІ НАШІА ОУТРЕНЖДЕНА О РАЛОІ ЗВОІ, А МЕЦЦЕМА ІАХОМЪ НЕЛЕГНОСТЕ НАШІУ. І ТАІА НАМО ПОВЕЛЕ ІТІ НА КРОМОІ НАШІА А СТЕГНЕТЕ ІЕ ОДО ВРАЖЬ. ЗЕ БО ДОІМОІ ЗЕ ВЗДОІНУЦЕ ТЕЦЦЕХУТЬ ДО СВРЗЕ І ТОІА ОЗНАЦЦЕТЕ ТУГУ ВЕЛЪКОУ НА ОЦЕ, ДЕЦКЕ А МАТЕ НАШІА. І ТО ЕСЕ ЦАСЪ БОРБЕ ПРІДОУЦЬ, І НЕ ЗЪМЕХОМЪ ЗЕН БАІАВТЕ О ДРУЗЕ ДЪЛОІ, ІАКОЖДЕ ОБ ОВОІ.

ЗЕ БО ПРІДЕ ВОРІАГОВЕ ДО НІЕПРОІ, А ТАМОЖДЕ ІАХОМЪ ЗЕМЕ НАШІУ, І ТЕ ТО, І ВЕРЬШЕ ЛУДІА, І ЗЕМЕ ПОД ЗЕ ФІЛЕ БРАТЕ. ТО БО НЕ ЗМІЕХОМЪ ОЗОГЛАСІТЕ ІНО, ІАКОЖДЕ О МЕЦЦЕ НАШІЕМ, І ЄРЕКА ОТРЦЦЕТЕ ОДО ЗЕМЕ НАШІЕХ А ТРНОУТЕ ДО ЗРІАЦЕНЬ, ОКУДАВА ПРЕДЕ.

ЗЕ БО КРОМЕ НАШІА ВРАЗІЕМА ОКРОЦЕНОІ, А ЗЕМЕ НАШІА ПЕПЕРЕЦЦЕТЬ ВРАГ. І ТО ІЕ ДЪЛЖЕНСТЕ НАШЕ, ІНА ЖЕ РІАТЕ НЕ ХОЦАЕШЕМЪ.

ЗЕ ІНЬ ВРАГ, ГЕРЬМАНРЕХ, ІДЕ НА НОІ О ПОЛУНОЦЕ, ОНІЖДЕ ВНУК, ВНУЦАТЕ ОТОРЕХУ, І ЗЕ ВРЖЕЦЬ НА НОІ ВОЕ ЗВОІ О РОЗЕХ НА ФЕЛОІ. ВОРЕНЗЕ РЕЦЦЕШУТЬ НАМО ІТІ О НЕ. І НЕ ЗЪМЕХОМЪ ВРАЖЕТЕ ОБОПАК ІЕХ, ІАКОЖДЕ ЗУТЕ ВРЗЕ, ІАКВЕ ПЕРВЕ, А НЕ ІМА РОЗДІЕЛЕ ПРОМЕЖДЕ.

ЗЕ БО ІАСЪ ІДЕ НА НОІ О ТАНАЗУ А ТАМОТОРКУ, МОЦЕЦНА КОМОНЬСТВА А РАТЕ НЕЦЦЕЦІСЛЕНА. А ТЪМА О ТЕМЕ ТЕЦЦЕ І ТАКОЖДЕ ТЕЦЦАЕТЪ О НОІ. О ЗЕ НЕ ІМАХОМЪ ІНА ПОМОЖЕНЕ, ІАКОЖДЕ БЗЕ ВОЛІАІ НАМО, І ОУАДЕСЕНТЕХОМЪ ЗОІЛОІ ЗВОІ А ТІЕЦЦЕХОМЪ НА НЬ.

ЗЕ БІЖБОГ ВЕНДЕ НАШЕ РАТЕ І КОМОНЬСТВА, І ТАМО ВІЖДЕХОМЪ ВОЛШЕВНІЦОІ О ЛІЕСЕХ БОІТЬЦЕ, ІДУЦЕ О РАТЕ А БЕРОУЦЕ МЕЦЦА. І ЗРІАХОМЪ КУДЕСНІЦЕ, ЧУДОІ ВІЦЕ ТВРІАЦЕ А ІЗО ПРСТЕ, ВЕРЗЕНЕ ДО СВРЗЕ, РАТЕ ВСТАЦІ СВРАЦІЦЕ. А ТОІЕ ТЕЦЦАХУТЬ НА ВРЗЕ А МОГОІЛУТЬ ІЕ. І ТАМО ЗРІАХОМЪ ПТОІЦЕ ВЕЛКІ ЛЕЦІАШУТЬ ДО НОІ А ВЕРЗЕТЪ ЗЕ НА ВРЗЕ.

БІЕТЪ КРОІДЕМА МАТР ЗЪВА А КЛІЦЕТЬ НОІ О ІАКОЖДОІ ІДЕХОМЪ ЗА ЗЕМЕ НАШІУ І ДОБІХОМЪ ЗІА ЗА ОГНІЦЕ ПЛЕМОІ НАШІА. ЗЕ *(неразборчиво – О.Т.)* БО ЗУТЕ РУСЦІЦІ.

ТЕЦЦЕТЕ, БРАТЕ НАШІЕ, ПЛЕМОІ О ПЛЕМОІ, РОДЬ О РОДІ, І ВІАЦЕТЕ ВРЗЕ НА ЗЕМЕ НАШЕ, ІАКВА НАЛЕЖДЕ НОІ І НІКОІЖДЕ ІНІ. ТАМО БО УМРЕЦЦЕТЕ, А НІ ВЕРНЕТЕ ЗАДОІ ЗВА! НІФЕ ВАМО НЕ ОСТРОЦЦЕ ЗЕ, НІФЕ НЕ ОСТАСЕЦЕ ЗЕ, ІАКОЖДЕ ЕСТЕ В РУЦЕХ СВРАЖІЦЕ! А ТОІЕ ВАС ВЕЖДЕ ВО ВСІЕ ДНЕ ДО ВІТЕЗНЕЦТВЕ А ГОРАДІНСТВОІ МНОГАІА!

Доцечка 15а (с. 203) (II 15а, с. 38)

ЗЕ СТАРЬГРАДЕ ПОНЕХШЕ, ІДЪШІА ДО ІМЕР ЄЗЕРА І ТАМО УТВОРІАІ ГРА ІНЬ НОВЬ, І ТАМО ПРЕБЕНДІЕХОМ. І ТУ СВРГОІ, ПЕРВІЕ ПРАЦУРЕ, МОІХОМ ЗЕРАІ РОЖЕНІЕЦЬ КРОІНЬ. Є ПРЕПРОСІХОМ І ТО ДУБО, КРЕНЬ, ХЛІБ НАШЬ — СВАРГ, ІЖЕ ТВРІАІ СВЕНТ. БГ ЕСЕ СВЕНТУ А БГ ПРВЕ І ІАВЕ, І НАВЕ.

ЗЕ БО ІМАХОМЪ ОНОІ ВО ІСТЪВУ, І ЗЕ ЄСТЪВА НАШІЕ ПРЕБОРІАЦЕТЬ ЗОІЛОІ ПОТЬЕМЕСТЕ І БІГУ ВЕНДЕ, ІАКОЖДЕ ПРАОЦОІ ОБЕНДЕ, ТВРІАІ О ЗЕМЪ.

ВЕДІА ЖРТВОІ О КОМОІНІ БІЕК І ОІЗОДОЦЬША ОДЪ КРАЕ ЗЕДЪЕМРІЕЦШТІА О ГОРЕ ІРШТІА А ЗАГЪГРІА, ОБЕНТЬЦІА ВІЕК. І ТАКОВА ПОНЕХЦЬША, ІДЕ НА ДВОЕРІЕЦЕ І РЪЗБІАЕ О ТОІ КОМОНЬСТВОМ ЗВОІЕМОІ І ТЕЦЦЕ ДО ЗЕМІЕ СІРШТІЕ, І ТАМО СТА І ПОЖДІЕ. ІДЪЦА ГОРОІМА ВІКІМА І СІЕКІЕМА, І ЛЕДОІ, А ОТЕЦЦЕ ДО СТЕНПОІ І ТАМО БЕНДЕЦЬ ЗО СТАДІЕ ЗВОІ. І ЗКУФЕ БІА ЗЕ ПРЪВА ПРАВЕ ОДР-

Доцечка 24а (с. 207) (I 4а, с. 154)

І ЗЕ ГРІАДЕТЬ ЗЪ ЗІЛОІ МНОГАІА ДЕЖБО О ПОМОЩЕ ЛУДЕМ ЗВЕІЕМ. І ТАКО СТРАХОІ НЕ ІМЬ, ПОНЕЖДОІ ДРЕВЛЕ, ІАКО НОВОІ, О НОІ ПЕЦОІСІТЕ ТОІЕ. І РІАХОМ О НІЕМ, ІАКОЖДЕ ХОЦЕТЬ, І ЗЕ ЖДІЕХОМ ПО ЗВІЕ ДНЕ О ТОІЕМ, ІАКО ІМАХОМЪ...

ЗЕ БО ВОРОНЗЕНЕЦЬ БІА МІЕСТО, О ІАКОВІЕ УЗІАЦЕШЕ ГОДЕ А РУСЕ ЗЕ БІЕТЕ. І ТО ГРЕДО БІА МАЛО. А ТАКОЖДЕ ПО ПРІЕ ТОЕ ЗОЖЕГНЕНТО, І ПРАХ І ПУПЕЛОІ ТОІА ВІЕТРІЕМА РОСТРЦЕНОІ ОБАЗВА ПОЛОІ, І МІЕСТО ЗОІЕ ОСТАВІЕНО.

НЕБОЖЬ ЗЕМІЕ ТАІА РУСКА ІЕ. І ЗЕ НЕ ОЗЕРЕЦЦЕТЕ ЗЕ О НІЕ, А НЕ ЗАБУДЕЦЦЕТЕ ІУ. ТАМ БО КРВ ОЦОІ НАШІЕХ ЗЕН ЛІАЦІЕ, І ТАКМО ЗЕ МОІ О ПРАВЕІ ГРОНДІЕХОМЪ. ОТО ЗЕ О ВОРЕНЗЕНЦІЕ ЗЛАВА ТІЕКОШЕТЬ ПО РУСІЕМ, І ТОІЕ СВАРОЗЕ ІМУ[Т].

ТОІ ІАЦЕТЕ О СІЕМІ ЗОІЛОІ ІМАТЕ НА КОНЕЦОІ [МЕЧЕ] ЗВА, ОДЕРЗЕТЕ ІА О РУСЕ О ГОІЕ. БО СІЕ ОРЕНГОІ І РУГА ІМАШУТЬ ДАТЕ О КОНЕНЗОІ О ЗВЕ І ОГНЕНЬЧОІ ЗЛУЗОІ. ОТО ІА ІМАХОМ ДРЖЕТЕ ЗЕЦЦЕ, РУГУ ОЗОБНУ, ДА ІМУТЬ ІАДЪ І ПОІТВУ ЗА ЦАСІЕ ЗВОІА ДО СМРТЕ І ЗЛОЖДІЕХУТЬ НОІ. ЗЕ БО МНОГА ЗЛЕНЖЕЦЦЕ КОСТОІ ЗВОІА ОБО ЛОНІЕ. ІАКОЖДЕ ЗА ЦАСЕ МЕЗЕНМІРУ, ТАКО АНТІЕ ЗЪМЕ. ІМАХОМЪ УЦТУ І ЗЛАВОУ ПОІУЦІЕ БОЗЕМ — І ТАКЪВОІ ЗЛАВІЕ ЗЪМЕ РЦЕНІЕ — НІКОІЖДЕ ПРОСІАЦЕ, НІЖІЕ ЗЛАВУ РЦІЕХОМЪ. ЗЕ БО ТЕ МОЛОІНЬ ТВРІАЦЕ, ОМОІЕХОМЪ ЗЕ ТІЕЛЕСОІ НАШІА І РЦІЕХОМЪ ЗЛАВУ, ТАКОЖДЕ ...

Доцечка 24б (с. 208) (I 4б, с. 156)

ПІІМО СУРЕ-ПОІТВОУ О ЗЛАВОУ ТУ ПЕНТЕ КРАТЕ ДЕНО. І ОГНІЦОІ УЗГНЕХОМЪ О ДОУБОІ. І ТАКО ЗНОПА ВЛЕЦЦЕМО А РЦІЕМО ХВЛУ О НЕ І СМЕ ДАЖЪБОВОІ ВНУЦЕ І НЕ ЗМІЕХОМЪ НЕХАТІЕ ЗЛАВОІ НАШЕ.

А ЗА ВІЕЦОІ ЗЕ БО АНТІЕ БІАХОМ ПО РУСКОЛАНІ; І ДРІЕВЛЕ БІАХОМ РУСЕ, А ПРЕБЕНДЪЕХОМ ОНОІ...

ЗЕ [Б]О ВОЛОІНЬ ІДЕ ОПРЕДЕХ І БОІЕ ВРЗЕ, ІАКО ХОРОБРІА ЕСЕ. І ТА ВОЛОІНЬЕ ПЕРВОІЦЕ РОДО ЕСЕ. І ЗЕ О ОЗЕРЕНЬЦЕ ЗЕ ОВОІ, А І АНТІЕ МЕЗЕНМІРУ, ОДЕРЖЕЦЦЕТЬ ПОБІЕДОІ О ГОДІЕ І РОСТРЦЕШЕТЬ [ІЕ] НА ОВОІ[ЗВА].

І ЗЕ ПО НІЕХ ТЕКОСТА ЕГУНОІ, О КРВЕ ЗЛАВНОІЕХ ЖАДІАШЕ ЗЕ, І ТА БОРБА ЗУРІВА БІА. І ЗЕ ГОДЕ ЗООБРАТІШІА ЗО ЕГУНЬШТОІ І З НЕМА НА ОЦЕ НАШІЕ НАЛІЕЗЕ, І БОІСТЕ РОЗБІЕНА І ОЗНІЦЕНІ.

А ЗЕ БЪ ТЕ ІДЪЦА ОБРІ НА КНЕНЗЕ. І ЗАВОІ ЕГО. ІІ ЗЕ ЗОІНЕ МОРІА ОДОІДІЕ ОД РУСЕ.

ЗЕ БЗЕ РУСОІ НЕ БРІАЦЕШУТЬ ЖРТВОІ ЛУДЪСЪКЕ, А НІЖІЕ ЖІВОТНІА — ЄДІНІЕ ПЛОДІА, ОВОЦТЕ, КВІЕТОІ А ЗРНА, МЛЕКО, СУРЕ ПІТНОУ, О ТРАВІЕХО ЗБРАДЖЕНОУ, І МЕДОІ — НІКОІЖДЕ ЖІВІУ ПТОІЦІУ, А НЕ РЕНБОУ. І ЗЕ ВРІАЗЕ І ЄЛАНШТЕ БОЗМ ДАІАШУТЬ ЖРТВЕ ІНУ І СТРАШНОУ, ФЛОЛОВІЕЦНОУ. І ТО НІЕ МІАХОМ ДІАТЕ, ІАКО ЗЪМЕ ДАЖЪБОВЕ ВНУЦЕ І НЕ ІМАХОМ КРАЦЕТЕ ЗА ІНЕ СТОПОІ ФІЗУЕМА...

Доцечка 24в (с. 208) (I 5а, с. 46)

ЗЕ ЖРТЪВА НАШІА ІЕ МЕД СУРЕ О ДЕВЕНТЕЗОІЛОІ І ЦАЛЕ УДІАІАІА І НА СУРІ СТАВІЕНА [НА] ТРІЕ ДНІ А ПО ТІЕХ ЗКРЕНЗ ВЪЛНУ ЦІЖДЕНА. І ТА БЕНДЕШЕТЬ НАШЕ ЖРТВА ВЗЕМ ПРАВЕІЕМ, ІАКОВЕ ЗОУТЕ НАШЕ ПРАОЦЕ. І БО ЗЕ ОДІЕДЕХОМЪ ОТО ДАЖЪБА І СТАХОМЪ ЗЛАВНІ ОЗЛАВЕНТЕ БОЗЕ НАШІЕ, НІКО-

І ТАКОЖДЕ ЄЛАНЕ РЪКСТА О КНЕЗЕ СТАРЦЕ НАШІЕ І ПОВІАСТЬ МУ, ІАКОЖДЕ НЕХЦЕ ДО ЗЕМЕ НЕРОВЬ ХОД..ТЕ (буква после “д” неразборчива – О.Т.), НИЖЕ ОТРОЦЕ БРІАТЕ, АЖЕНЬ БО ІМЕ БРЕЗЕ МОРЬСТЕ ПРО СВА.

ТО ІМАХОМ ОУКАЗІЦУ НА ДЕНЬ НАШЬ, ІАКОЖДЕ ПРАОЦЕ НАШІА ОМЕРШЕ О КМОІТЬ, І НЕ ВЗІАЦЬ ВРАЗЕ НАШІА ЗЕМЕ. СЕ Б ТО І ДНЕСЕ ІМІЕМО ОУКАЗІЦУ, ІАКОЖДЕ НІКІІ ТО БЕРЕТЬ.

СЕ БЪ ТО ГЕРМАНЬРЕХ ІДЕ О ПОЛОИНОЦЕ ДО НОІ, А ІМЕХОМ СЕН БРІАНЕТЕ ЗЕМОІ СВА І ТАКО ІТЕ НА НЬ. СЕ БЪ ГОДЬШТІА ЗЕМЬ ІЕ НАШІА. А ТУ [О] БІЛОГОРЕ СЕХОМ, УСЪАХОМ [СЕ] КОЦЕ СВОІ А КРЬВЕ СВОУ ПОЛІАХОМ, І ТА ЄСЕ О НОІ.

СЕ БО ВРЕЩЕТЬ ПТОІЦІА МАТЕР СВА О НОІ А СЛАВУ РІЕЩЕТЬ НОІ. ІАХОМЬ БО СЪМЕ О ТУ МЕЦЕ НАШІА А ІДЕХОМЬ ДО СВЕТОІ О ПОЛІА. ОДРАЗІХОМЬ ВРЗІ ПОЛНОЦНІА А ОДВЗЕРЩЕМЬ ВРЗЕ ПОЛУДЕНІА, А ТЕЩЕХОМЬ НА ВРЗЕ СХОДНОІ, А БЪХОМЬ ПОВЕНЖДОІ РУШТЕ ГРМІЦОІ, ІАКОЖЬ ОЦЕ НАШІЕГО ПАРУНЕ СОІНОІ, А ДАЖЬБА ВНЦОІЕ. СЕ БЪ ТО СВАРЕЦЬ УКАЖЕ НАМО, КАМО ГРЕНСТЕ ОБОІСВА.

І ТОІЕ ГЕРМАНЬРЕХ ОДІДЕ ДО ПОЛУНЦЕ, А ЄЛАНШТЕ О ПОЛУДЕНЕ. І ТАКМО ОБЕРІХОМ ЗЕМЕ НАШІУ ДО КОУПІЦЕ, І НЕ ДАІАХОМО СОІНЬ, БО ЦЕН ЖЕ НЕ БОШЕТЬ О СОІНЕ СВОІА.

СЕ БО ІДЕТЬ О СТУПОІ НАШІА ВЕЛІЦЕ МНОЖДЕСТВОІ РОДОУ ІНІЕХ, А НЕ ІІМАХОМ БІАЦЕТЕ О МОІРНА, НЕБО ЖДЕХОМ О ПОМУЦЕ. ТА БО ТА ІЕ У МОІСЦЕ НАШІА А О КОНЦЕ МЕЦЕ, А ТОІЕМА СЕЩЕХОМ ВРЗЕ.

СЕ ВРЩЕТЬ ПТОІЦІА МАТРЕ СВА О НОІ, АБОІХОМЬ СЕ МОІ ВЗДЕНЛОІ МЕЦЕ СВА НА ЗАХІТЕ СВОУ А ІЕНУ. СЕ БІЕ КРОІДІЕМА О ЗЕМЕ І ПРАХЬ ОДТРЗЕ ДО СВРЗЕ. А СЕ БО ВРЗЕХ О ЗЕМЕ, А СЕ БІЕ О НЬ, ІАКО СТРАЩЕ СЕ ЗА НОІ. І ТУ ОДРЗЕХОМ. ОУТВОРЖЕХОМ, ІАКО КРЕЩЕТЬ, СЕ БО КРЕНФЬ ТОІЕ ІЕ ДО СЕРДІА НАШІА. А ТО ІМАХОМ ВЪДЕТЕ, ІАКУ СУРЕ ПІАЦЕ: ДО СЕЩЕ ГРЕНДЕХОМЬ І ТАМО ОДРЖЕЩЕХОМЬ ПОІТВУ ІНУ, О БОЗЕХ СТВАРЖДЕНОУ. І ТА БУДЕТЬ НАМО ІАКО ВОДА ЖОІВА О ПОСЛІЕДЕ, О ЦІАСЕ ТРЗНЕ ВЛІКЕА, ІАКОВА ЄСЕ О ВСІА, ІЖДЕ УМЕРЕ О ЗЕМЕ СВОА.

СЕ БО СВАРЖЕЦЬ ЗРІАІ О НОІ ОД СВРЗЕ СВОІА ФІУДНОІА А, ЗРІАЦЕ РАТЕ НАШІА, ЛІЦЕ ОНА. А ПРСТЕ Є НІМА ОБЖДЕ НЕ ІМІАІ ДОСОІТЕ, А ТО ЛІЩЕТЬ ІЕНЖЕ ПРСТЕ О НОЗЕ СВОІ. А ВІЕСТЬ ПРАШТОІРЬ НАШЕ, ІАКО СМЕ СОІА ВЛІКА, А НЕ МОЖЕ ОДОЛІАЦЕТЕ НОІ ВРАЗЕ НАШІА.

А СЕ БО ПОТЦЕХОМ О ВОІ А ЖДЕНЕХОМЬ ІЕ, ДОКЕНДЕ ОНОІ ПОДАІШУТЬ О ЗЕМЕ А ЗДЕНХНЕЩЕТЬ О МАРЕ. І МОРЬ ІУ ВЕЗДЬМЕ.

СЕ БО РІЕЩЕХОМЬ О СЕРДЕ НАШІА, ІАКОЖДЕ НЕ ВРАТЕХОМЬ СЕ ДО ОГНІЦОІ СВОІ ДОКЕНЬЖДЕ АЦЕ ВРЗЕ ІСКАЩУТЬ, І НЕ ВРЗЕХОМЬ СЕН ТЪЛЕСОІ НАШІА, АЦЕ ВРЗЕ ІАЩУТЬ ЗЕМОІ НАШІА. А РЩЕХОМЬ О СЕМА, ІАКОЖДЕ БЗЕ НАШІА ГОНЗІАХУТЬ ІЕ. СЕ ТО УБІЕ ЦЪЛІУСНОІ СВА, РАДІЕ ІАХОМЬ ДЕЦКОІ ДО КОПІЕХ, ІАКО СЕ ВРАТЕЩЕТЕ ЗАДЕ СВОІА ВРЗЪМ.

СЕ БО ЛІАДВОІ НАШІА ОДВРЗІХОМЬ І ТЛЕЦЕХОМЬ ЗЕМЕ НАШІА ДО НЕ, АБОІ УДРЗЕЩЕТЕ ОБІЕ АЖЬДЕ ДО СМЕРТЕНА ЦІАСА, А МАРІУ ЗРІАТЕ, ДАІАЩЕ ТЕ. СЕ БО МОРА ОДСТОУПІ СЕ ІА ОДРЕЩЕ: «НЕ ІМАХОМЬ СОІА ТУА, АБЕЗТЕ ОДЕРЗІЕЛА ВІТЕЗЕ [О] РУШТЕ».

І ТАКОЖДЕ СВА ПОТЕНЦЕ ДО СВАРЗЕ. І ТАМО БЗЕ РЕЩУТЬ, ІАКОЖДЕ «ХОРОВРЕ СТЕ РУСЕ, А ІМАХОМ МІАСТОІ ПРО ВОІ ПОДЕЛЬ БЗЕ ПРЕ ПЕРУНЕ А ДАЖБА, ОЦА ВАШІА».

ЦІЕНА. ОЦЕ НАШІЕ, ПРАОЦЕ ДРЪЖІАЦІА ОНА ВЕ ПРІЕ ВЛІЦІЕ, І СОІЛО ДАЕТ [ПРАВЕ] ОТРЦІЕТЕ ВРЗЕ. НЕБОЖЕДЬ ІДЬШІА О ПРІЕ ТЕІЕ ДО ГОРІА КАРПЕНЬСТІЕ І ТАМО РІАЦЕ О ЦІЕЛОІ ПЕНТОІ КНІЕЗОІ, І ГРАІ, І СЕЛОІ ОГНІЩЬСТЕ, А ТРЗІ ВЛІКЕА І ПОТІЕСТНЕНОІ БІАЦЕ ...³⁸

Доцечка 156 (с. 203) (II 156, с. 52)

...³⁹ О ГОДІЕ, КОІА СЕ БУЩІЕ ДО ЗХОДЖІА СУНІЕ, А ОТУДЕ ІДЬ ДО СУНЕ ДО НІЕПРА РІКА. І ІАСЬМО ТАМО КОІЕ ОУТВРЖАЕНЬ ГРА, ІАКЕ ОБОІТЕВАЦЕ СІВНЕ РАІ ІНЕ. І ТАМО СЕН ОСЕЛЦЕ СЕ, І ОГНІЦЕ ТВРІАЕ ДУБУ І СЪНПОУ, ІАКЕВЬ ЄСЕ СВРГ ПРАЦЮУРЬ НАШЕ.

А СЕ КРАТЬ НАЛІЕЗЕ НА НЕ ВРГ НОВЬ, О СЗЕ СЦЕ, ІЖЬ КРВЕ СІВНЕХ⁴⁰ ПІАІЦЬ. І СЕ РАТЕ СВА УСТРМІ КОІЕ НА НЕ. І ЗРІАЦІ ВЕ СВРЗЕ ВОЕ ТОІА ПЕРУНЬШТЕВОЕ, ІЖДЕ СЕ ВРЬГОЦІА НА НЕ І ПОТРЦІАЕ СОІУ ІЕ, І ДО НЬГЕ РТСРЦЕ, ПОКАЖЕТЕ ЗАДА ОНЬА.

І СЕ ПЛЕМЕНО ОНЕЗЬВА НАЛІЕЗЕ ІНО НА НЕ, А СІЕЦІА БІА ВЛКА, [А] ОПХІЖДЕНО ІА ДО ПОСЛІЕДЬ. І НАШІЕ РАТЕ ЗРІАІЕ ТО РІЕКСТА: «І ВЗЕ НАШІЕ ЖДЕНОУТЬ ВРЗЕ НАШІЕ».

СЕ БЪ ТЕ ВОІШЕНЬ ГРІАДЕТЬ НА ОБЛІЦЕХ⁴¹ ДО НОІ І РЩЕТЬ: «ДІТЕ, ГРІАДЕТЕ СЕ ГРАДЬ ВАШЬ І КРІЕПІЕТЕ ІЕ, АБІЕ БЕНДІТЕ ОТЦІЕНОІ О ВІЕСМА ІНЬА ВРЗЕ І БОРБА ВАШЕ БЕНДІЕ ЗУРА І КРІПКА. І ТО СВАРГ МЕНЕ ПОСШІАЕТЬ ДО ВОІ. СЕ БО ТЪЕ ІМАТІЕ СОІЛОІ НЕБЕСНІА ОШОІЕ І ОДІЕСНОІ ВАШІА, І ТАКОЖДЕ РЦІЕХО ВОІ, НЕ БРЖЕЩЕТЕ О БЗІЕХ І ТАКЪВО ЄСТЕ СІАМЕ ПРЕД ВРЗЕМА».

Доцечка 16 (с. 203–204) (II 16 а, с. 62)

ВЛЕСКНІГО СІУ ПТФЕМО БГУ⁴² НШЕМОУ, КІЕ БО⁴³ ЄСТЕ ПРІВЕЗІЦ[А]⁴⁴ А СІА.

В ОНОІ ВРМЪНОІ БІА МЕНЖ, ІАКОІ БІА БІГ А ДБЛЬ, ІЖЕ РФЕН БІАШ ОЦ ТВРСІ⁴⁵, А ТО[І] ІМФ⁴⁶ ЖЕНУ І ДВА ДФЕР⁴⁷. ІМАСТА ОНА СКТІА — КРАВЕ І МНГА ОБНОІ.

С ОНАІ БІА ТОІ ВО СТОУПЪХ, А ОНІГА, НЕ ІМФ МЕНЖ ПРО ДФР СВА⁴⁸, ТАК МОЛІА БЗІ, АБОІ РА ЄГО СЕ⁴⁹ НЕ СЕ ПРСЪФЕ⁵⁰. А ДЖБО УСЛОІША МЛБОУ ТУ А ПО МЛБЕ⁵¹ ДАІАФ⁵² МУ ІЗМІЕНО, ІАКО⁵³ БІА ОЖЕ ФАОІ⁵⁴ ТАІА.

СЕ БО ГРЕНДЕ МЕЗЕ НОІ, А ІМЕМО ВРЖЕТЕ СЕ: СЕ БО ІАСНА ТФЕМО.

ТУ БГ ВЛЕС ОTRФЕ⁵⁵ НЕСІА.

СЕ МУ ГРЕДЕХОМ СЕН А ІМЕМО ДО БЗЕ НАША, І ТОМУ РФЕМО ХВЛУ: «БОНДЕ⁵⁶ БІГСІВЕН⁵⁷, ВОЖДОІ, [ОІ] НОІНЬ А ПРСНЕ, О ВЕКОІ А ДО ВЕКОІ!»

РФЕНО ЄСЕ О КУДЪСНОІЦОІ, А ТЕ ПРФ ЄНАШЕ НЗД ВРЦЕТ СЕ⁵⁸.

Доцечка 166⁵⁹

РФЕТМО О РОСУ СІВУ АЦЕ КОЕ О МОДУ.....
ТЕ А ОДО НЕ Ж ІАКЕ СМЪ ЖІВЕХОМ.....
РФЕНО ОЦЕМА БІАФ. РФЕН.....
ВРЕМЕНОІ ДАВНІАІА Р.....

РФЕНО БИ О ВЕЛЦЕХ ТРУДЕХ.....
ЄСИ ДО ГОУР КАРПАНЬСКЕИХ .Ю...Н.....
ОДПОЩТЕМО ДО РІЕЦЕ СТА ЗЕЦІ.....
КО ДО НЕ МЕНТЕ СТОИ ЗЕ МОГТ.....
ТАКО ДИМЛИХОМЕ УРЕЖАМ РО.....БЕК...
ФЕЗТЬ КИЛУ ДО НЕ ЗЕ ВРЖЕФЕТЕ ОДЕ ИРИМЕРС.....ДО...
ВО КОМ ТАКО ЗРИМ ЛЕПИИ ХУО...ОМ СИ ЦИ ... ВЪДЕ...

Доцечка 17а (с. 205) (I 6а, с. 62)

І ЗЕ БИЩЕТЕ КНЬЕЗЕВЕ СЛАВНУ СО БРАТАРЕ МУ СКИВУ. А ЗЕ, ПРЕ ВЕЗТЕ ВЪЛКИЕ НА ВЪСТЕНЦЕ, І ЗЕ І ТОИ РЕЩЕТЕ: «ІДЕМО ДО ЗЕМЕ ІЛЬЕМЕРСТЕ А ДУНАЕ!» І ТАКО ІЩЕТЕ, І БЪ СТАРЕ СИИ ЗВЕ ОСТАВЕ О СТРАЦЕ ИЛОМЕРЕ. О ЗЕ ТЕЦЕ НА ПОЛУНОСЦЕ, І ТАМО ЗВЕ ГЪРА СЛАВЕНЬ УТВРЖЕ. А ЗЕ БРАТЕ ГО СКАФЕ У МОРЖЕ БИЩЕТЕ. І ЗЕ БЪ СТАРЕ ІМЕ СИИ ЗВЕ ВЕНДЕ, І ПО НЕ СІТЦЕ БИЩЕ ВНУЩЕЦ КИСЕК, КИЖЕ ВЛАДЕЦ БИЩІ СТУПЕ ПОЛУДЕНЕ.

І КРВЕ МНОГАІ ТАМО ІЕСОІ, А О ТВА БИЩЕ ПРЕ ВЪЛКА ЗА ЗЕ ТЕ І ЗУРЕТЕ НА ОБАПОЛЕ ОДЕ ДАНАИ — ДО ГОРЕ РУСИЦЕ, І ДО ХОПЕ КАРПЕНСТЕ. І ТАМО РИЩЕТЕ, ЗЕ БО УТВРЕ КОЛЕ, І БЕНДЕЩЕТЕ ОП РЕЦ ЗА НЕ, І ТАКОЖДЕ ВРЗЕМ УПОРЕ ТВОРИАЕ. О ЗЕ УРАЗЕ ОНЕ І ОДСТРЦЕ ОД ЗЕ. І ЗЕ РОДЕМО ТОМО РЕЩЕТЕ А ВЕЦЕ СОЗВЕ ЄДИНО, ТВОРИЩЕТЕ ЗЕМЕ НАШУ.

А ТАКО СТОИАТЕ ЗЕМЕ ТЕКЕ ПЕНТЕ СТОИ ЛЕТЕ. І ЗЕ ЗА ЗЕ ОТВОРЕ МЕЖДЕ РУСИЦЕ УСОБИЦЕ А ВЪРЖАЩЕТЕ СЕН ОВЕ І СОЛОУ СТРАТЕТЕ, ИМАЩЕТЕ ОВЕО СОУБОЕ І БЕЗЪЛАЖДЕНЕ СВЕ.

І ТАКОЖДЕ ПРИДЕТЕ ВРЗЕ НА ОЦЕ НАШЕ О ПОЛУДЕНЕ І ЗЕ СТРЦЕТЕ С КИВСКЕ ЗЕМЕ О ПОВРЕЖЕ МОРЖЕНСТЕ А СТУПОІ. І ЗЕ ТЕЩАХУ ОВЕ НА ПОЛУНЦЕ А СРИЩЕТЕ С ФРИАЦЕ, О ТОЖДЕ ИДАИХУ ПОМОЩЕ НА ВРЗЕ. І ЗЕ СКУФИИ ОЦ[Е] ЕНТЦЕ ЗЕ А СРАЗСЕТЕ СО ВЪРЗЕО СОЛОУ, А ПОТЦЕ ОНОІ. І ЗЕ ОВОІ БИЩЕ ІЕГУНОІ ПО ПРВЕ ДО РУСЕ СТУПИЦЕ, І ТОКЕ КРАТЕ ОДЕСТРЦЕНЕ БИЩЕ. ТО ИМИАХОМЪ ЗА ЗНАЦЕ, ІАКОЖДЕ ИМИАХОМЪ І НОИНЕ ТВОРИТИ, І СЕБИ ИМАТЕ⁶⁰

Доцечка 17б (с. 205) (I 6б, с. 64)

О ТЕ ВРЦЕ. ЗЕ Б ТО СТОУПНОІ ХОРПЕ ХРАНТЕ ИМАХОМЪ, ІАКО ОЦЕ НАШЕ А ПРАОЦЕ, ІЖЕ ХЪРП ІЩЕТЕ, ИМАШЕ О ЗВЕ СТОУПЕ, І ЗЕ ТРАВЕ ЗВЕ І КВЕТЕНЬ ХРАНТЕ УМИЦША, ІАКОЖДЕ КРЪВ СОВЕ ИАХУ.

О ЗЕ БО КОЛУНЕ НАШУ ОСТАВЕ ВРЖЕМ. І ТА ГОЛУНЕ КОЛЕМ БИЩЕ, О ТА ВЪРЗИ ЕМТИ, ІЖ ЦЦЕ О ПРСТЕ СТА. І ЗЕ ГРАДЕ НАШЕ КЛОУМ СТАВЕТЕ ИМАХОМЪ, ІАКОЖДЕ ОЦЕ НАШЕ, ІАКОВЕ ОСТРЦЕ ПРИЩЕ ЗЕ О ЗЕМЕ НА ВСЕКО КРОКОІ. І ДО ПОУДЕ СПАДНЕЦЕ, І ЛИБАТЕ И, І ТАМО ЗЕМРЖЕТЕ ИМИАЕ. І НА СПОТЕ НЕ ІДЕЦЕ ВОЕ ЖДЕ. КАМО ГРЕНДЕТЕ СЕН ТОИ ДЕНЕ, ІДЕЖДЕ НЕ ИМАХОМЪ О НЕКАДЕ УТУЛОУ!?

І ЗЕ РЦЕХОМЪ О ТО, ІАКО ОЦЕ НАШЕ, І ЗЕ БОРЕХОМЪ. І КОЛИБВА ПОРЖДЕНЕ БИАХОМЪ, ЗЕ ПЕРОУНЕЦ ПРИДЕ ДО НОІ. І ТОКЕ ПОВЕНДЕ НОІ, — І ЗЕ, КОЛИКО ІЕ ПРАХУ НА ЗЕМЕ, І ТАКОЖДЕ ІЕ О ТО ВОЕ СВАРЗЕНЦЕ. ОНОІ ПОМОЖДЕНЕ БЕНДЕЩЕТЕ, РАТЕ, ІАЩЕТЕ ОД ОБЛАКОІ ДО ЗЕМЕ. І ЗЕ ДІДЕ НАШЕ, ДАЖБО, О ЦЕЛЕ ІХВА. І КОЛИЖДЕ ТОКЕ НЕ ОБОРИЩЕТЕ СИЦЬ? І МОІ НЕ ОСОМЕ? А ТО ДО ЦЕЛЕ НЕ МОЖАЩЕТЕ БОІТЕ. І ЗЕ РЦЕХОМЪ МОЛОИТВУ О ВЗЕМ НАШЕМ, АВОІ ОВОІ НАМО ПОСПЕЩЕТЕ ДО

І ТАКЪВА БИШЕ ЗЕ ЗЕ ОД ЛІЕТОІ ТОИСЕНЦ ТРИ СЕНТ О КОИВЕ ОЦЕ, ТРИ СЕНТОІ О КАРПАНЬСТЕ ЖИВОТКЕ І ТОИСЕНЦЕ О КІЕ ГРАКЕ.

ИНА ЦИАСТЕ ІДЕ ДО ГОЛУНЕ А ТАМО І СТА ЗЕ, А ИНА О КІЕ ГРАКЕ. І ПЕРЬВА ЄСЕ РЕНСКОЛАНЕ, І ДРГА КОКЕ, ІАКОЖДЕ СУРЕНЬ ЦИАКЕ, ПО СКОТУ ХОДИЩА А СТАДИИ ВОДИЩА ДЕСЕНТЕ ВІЦЕ О ЗЕМЬ НАШУ.

ЗЕ БЪ ТО ГОЛУНЕ БИЩЕ ГРАД СЛАВЕНЬ І ТРОІ СЕНТЕ ГРАДУ СОИЛНА ІМЕ. І КОКЕ ГРАДО ІМЕ МЕНЬШИ О ПОЛОУДАНЬ — ДЕСЕНТЕ ГРАДЕ І ВСОІ, І СЕЛІИ НЪМИНЪГО. А ДО ЦЕЛЬ БО СЕН БОІТЕ ВО СТУПИИХ ВЕСКЕ РОДИ І ЖОИТВА ЗЕ МЕНТЕ О ПОЛОУДЕНЬ. І ТАКВА ГРЬЦЕМО ДА ОМЕНЬ ПО ЗЛАТОУ ЦЕПЕ І КОЛА, А ОЖДЕРЕЛОІ. А ДО КОИРКО А СВА НОСИЦЕ ОМИЕНЕ О ПОИВО ВОИИИСТЕ О ГРЪК, А ТВИИИ ОВЪ НА СВА І ОНЕМЕ ТАИИ.

І БИЩЕ ТОИ РУСИЕ О ПЛОУДЕНЬ ТВЪРИАЦЕ ГРАД СОИЛЕНЬ СОУРЕНЖ, ІАКОВЪ НЕ СЕЗДАТЕ ГРЬЦИЕМ А ТОКЕ ГО РОСТРЦЕ І РЕНСЕ ПОВИИЩЕТЕ ХТИЦЕ. І ТОМУ ІДЕМО ДО НЕ А РСТРЦЕХОМО СЕЛОИИ ГРЬЦКА. ЕЛАНЕ БО СИЕ СОУТЕ ВРЗИ РЕНСКОЛАКЕМ І ВРЗЕ БОЗИЕМ НАШЕМ. ГРЬЦКОЛАНЕ СОУТЕ НЕ БЪЗИЕ ПОТЦУТЬ. І НЕДО ФЪЛОВІКЦОІ ОНОІ СОУТЕ ІС КАМЕНІЕ ІЗБИЩЕНОІ, ПОДОБИЕ ЗЕ МЕНЖЕМ. А НАШЕ БЗИЕ СОУТЕ ВОИРАЗЕ.

ІАКОЖДЕ СМЕХОМ ПРИЩЕХОМ ОДОІ ГОДЪЕ, ІЖИИ НАВЦЕЩЕТЕ НА ГЛАВЕ СВОІ РЗИ ОД ВОИИ А КРАВОИИ І КОЖИИ НАВЦЕЩА НА ЦЕРЕСЛОІ СВА І ТАКО МНИ ЗЕ ТЕ ЗЕ ОУСТРАЦЕ РОУШТЕ. І ТОКЕ ОДЕВЛЕЦЕЩЕТЕ СРАЩЕСОІ СВА І ОГОИИ ЦРЪСЛОІ, ІДЕОЩА ДО ПРЕ І ПРЕБОРИАЕ.

І ТЕНЬ КРАТОІ ІДЕХОМ ОГОЛЕНОІ ДО ПРЕ А ПОВЕДЕХОМ ІА. ІАКО СТА ГРЕЦЬКОЛАН БО АГЦЪ ІЗНИКЖДЕ МЕЦЦЕ СВА, А ТОИИ БЕНДЕ БРЗИЕ У НАВИЕН ОД ІАМЕ, ІАКІЕ ЖДЕЩЕТЬ ЖРТВУ СВУ ДО ЗЕМЕ, АВОІТЕ ПІТЕ КРЕВ ГО І ЖОИВОТЬ ГО УМЕРЦВИАТЕ І ТОКЕМ ЖОІТЕ О ТАМ.

Доцечка 23 (с. 216) (III 23, с. 108, 120)

ЗЕ Б ТО НОВЪИАРЕ ІДЕ ОДО СТАРЕА, ІЖДЕ БИЩА О ТАКВА РУСЕЦЕ. А ЗЕ ІДЕ ДО ПЪЛАНЕ І ТАМО ГРИЩЕТЕ О СТУПЕХ ДЕСЕНТЕ ВІЦОІ.

ТА Б ТО ЄСЕ ТАЖДЕ РУСЕ, ІЗБИЩЕТЬ КНЕЗОІ СВОІ. І ТОИ ОД РОДОІ СВОІ, І РОДОІ ДОБОТЦА О ПЛЕМЕ КОИЖДИЕМУ КНЕЗОІ СВОІ. І О КНЕЗОІ ІЗДИЦЕ КНЕЗЕ СТАРЪЦА. І ТОИ ЄСЕ ВУТЕЦ О ПРИИ. І ТАКОВА ЖИВЕТЕ ВО ЗЕМЕ ТЕИИ, ДОЛОІ ВРИЗЕ ПРИДОЦА НА НОІ І ТАМЕ ІЗБИАЕ ОНОІ.

І ЗЕ ГРЬЦКОЛАНЕ ІАЦЪИИ О ЗЕМЕ ТОИИ І СЕДНЕЦЕ СА О НИЪ, І НЕ ДЕБА О РУСЕ. ЗЕ БО ТЕ РУСЕ ІЗМЕЦЕ СИИ І НАЛІСЕ (? неразборчиво – О.Т.) НА ОИКЕ, І ОДТРИЦЕ ОНОІ ДО СВА БРЕЗЕ МОРЪСТЕ. ЗЕ БО ГЪРЕЦКОЛАНЕ ПОВЕДЪЦИИ РАТЕ СВОІ О ЖЛЕЗНА БРЪНИЕ ОЦРЦЕНА. І БИИ СЪЦЕ ТАМО ВЕЛИКА, І ГРИЩУТЬ ВРАНОІ О ІАДЪ МЕНЖСКОУ, ІЖЕ ВРЖДЕНА ЄСЕ ДО ПОЛИЕ, А ПИИИЦЕ ОЦЕСОІ ІХВА. ГРАИХОУТЬ ВРНОІ О БРИИИИИ, А ВЕЛИКА ГРИХОУТЬ СТА О ПЕЛОІ ТАИИ, І ТАМОЖДЪ ІЕСЕ ОЦЕСОІ ГРЬЦКИИ, І ОЦЕСОІ РУШТЕ НЕ ТРГАИИ. ТАМ БО ЗНАЦИТОУ ИМИАХОМ, ІАКО БЗЕ НЕ ВОИИЦОИИ РУСЕ ОГОИИУТЕ.

І ТАМОЖДЪ ЗЕ ПЕРЕЩЕТЬ СУНЕ З МИЕЩЕМ О ТОИИ ЗЕМЕ. І НЕБА СЕН ПЕРЕЩЕТЕ О КМОИТЬ, АВОИИ ЗЕМИЕ ТАИИ НЕ ПОДЛЕИГЛА ДО РОУЦЕ ЕЛАНЪСТЕ, А ПЪРВОИИА РУСЪКОУ.

І ТАМОЖДЕ СЕН ПЛАЩЕТЬ МАТКА О ДЕЦКЕ СВОИИ, ІАКОВОІ ВРЦИЦА КРЕВЕ О КМОИТЬ ТОУУ. І ТА КМОИТЕ СТАЩЕТЬ РУСКЕУ. НОВАИАРЪ БИЩЕТЬ ТАМО ДО ДНЕСЕ, І ЗЕМЕ ТАИ ПРЕНЕНДЕ НАШИИ О МЕЦЕ [І] КРЕВЕ, ВРЗЕНЦЕНЬ О ТУ.

ХОМЪ СЕ НА ХРАНИКЪ СЛАВИТЕ БОЗЕ, ЯКОВЕ НЕ ПРИКМЛОУТЬ ЖАРТВЕ НАШЕ, СЕ БО ОУРАЗДЕНОИ СУТЕ О НАШЕ ЛЕНОСТЕ.

ЛЕ ЖЕ ПТОИЦА МАТОИРЪ СВА СЛАВУ ЖЕЦЕ НА НОИ И МОЛИ НАСО ОТ ЕХМА ОЦЕВУ СЛАВУ УШЕЦЕТЕ — И ТО НЕ ИМАХОМЪ ДЕРЗЕСТЕ СТАТЕ НА РАТЕ А И МЕЩЕМА СВЕМА БРАТЕ ЗЕМЕ НАШУ ОД ВРАЗИЕМ ОТЦЕНОУ. СЕ Б ТО ТОИСЕНЦ И ТРИЕ СЕТ [ЛИАТОИ] ХРАНИЕМО СВЕНТОИ НАШИА, И ДНЕСЕ ЖЕНОИ НАШЕ РЕКЩУТЬ, ЯКО СЪМЕ БЛАГОВИЕ И ОУТРАТИХОМЪ РОЗУМСТВО НАШЕ, И СЕМО ЯКВЕ ОВЧА МАЛО ПЕРЕДО ОНОИ. И НЕ СМИМО ОВЛЕЦЕТЕ СЕ БРАНИЕ И МЕЩЕМ РАЗЕТЕ ВРАЗИЕ НАШЕ.

СЕ Б ТО КОУПАЛЪ ГРЕНДЕТЬ ДО НОИ И РЕЦЕТЬ НОИ, ЯКО ИМАХОМЪ СТАТЕ ГРАЕ И ЦИСТОИ, ТЕЛЕСОИ И ДУШЕ НАШЕ. И ТО ВРГНЕХОМЪ ДО СТОПОИ ЕКЕ СЕ, АБОИХЪ СЕН ГРЕНДИ ПО НОИ И НАСО ЗАХРАНИЦЪ, ВЕДОУЩЪ ДО ПРЕ ЗУРИЕ. И ТАМО СЕН СТАХОМЪ БОИ ДО СВАРЗИЕ ЛИКОИ. И СЕ, ДО СЕЩЕ ШЕДЬЩЕ, ХВАЛОХОМЪ БОЗЕ НАШЕ О БРАНИЕ, ЯКО О МИРНОИ ДНЕ. И СЕ БО КОУПАЛИЦ ЖЕЦЕ НОИ, ЯКО ДОСТОИХОМЪ СЕ ДО ОНА ЦАСА И БЕНДИХОМЪ О СЛАВОУ СВОУ ПЕФЕСТЕНОИ, И ТАКОЖДЕ СО ОЦОИ СОПРЦАСТЕНОИ.

Доцечка 22 (с. 216) (III 22, с. 24, 90)

АЦЕ БО ТЕ СЕН ОРЦЕНО ЕСЕ, ЯКОЖДЕ КВАСУРО ОДЕРЗЕ О ВЗЕХ, ТАИНОУ УТВРЖАШЕТЕ СУРОИНОУ. А ТО БО ЕСЕ ВЖОЖЕНЕ ОУТЪЛИЕНИЕ, ЯКВЕ ИМАХОМЪ СМЕ ДО РАДОГЪЦЕ, О ВЗЕХ СЕ РАДОВАТИ А ПЛАНСАЦЕ, ВЪНИЕ ВЪРГОЦА ДЕ СВРЗЕ, А ЗПИКВЕМА, СЛАВУ ВЗИЕМ СОТВЪРИАЦЕ КВАСУРО.

БЯШЕ БО ИЕ МЕНЖО СОИЕНЪ О ВЗИЕХ ВЪРЗУМЛИЕН. А ТО БО ТО ЛАДО ДО НЕ ПРИХОЗИЦЪ А РЦЪ МУ ВЪРЗЕТЕ МЕДОИ ВОДОУ А УСОИРЕТЕ Е О СУНЕ. СЕ Б ТО СУРЕ УТВЪРЖИСАЦА, ФЕ ОНОИ [БЕНДИАШУТЬ] БРЕНДЕТЕ И СЕН ПРЕТВЪРИАЦЕТЕ ДО СОУРИЦИ. И ТОУ ПОИМО ВО СЛАВОУ БОЗЬКОУ.

И ТО БО ТО БЯЦЕ О ВЕНЦЕ ДО КИЕ, А МЕНЖ БЯШ О ТОИ КРАТЕ ВЕЛЬМЪ ОПОЗНАЩЕН, ОРЩЕНЕ ОЦОИ БЛГОМИРО. А ТОИ ОДРЗЕ ОД СВРЖЕНЦ ПОУЦЕНЬУ, ЯКОЖДЕ СТЪРИАЦЪ КВАСОУРУ, ИЖ ЕЩЪ РЦЕНА ЕСЕ СОУРОИНИА. И ТЕ Б ТО ЕСЕ ВО РАДГОЦЕ НАЦ... (неразборчиво — О.Т.).

СЕ Б ТО ИМИЕМО ОВСЕНКЕ ДЕНОИ, ЯКОЖЪ ПОЖНИЕ СОУТВЪРИХОМЪ А СЕ ОУРАДОГЦЕХОМЪ СНА ОТ ОИНИЕ. СЕ БО ИНОДЪ, ЯКОЖЪ КОИИ НЕ УДЪРЖЕ СВА ЕСТЬ⁶³ ЕСТЬВА ДО РАЗЪ А РЦЕ БЕЗОУМЬНА, СЕ БОТЬ ИЕ О ЦРНОВЪЗЕ. А ИНЪ, ИЖДЕ ИМЕ РАДГЪЦЪ, ИЕ О БЪЛЪВЗИЕ.

ТАКОЖЕДЪ ИМАЦЕХОМЪ ИЗЪКАЦЕТЕ ДРЗИ И ВРЗИ ... КОВАЦЪ БО МЕЦЕ НАШИА НА ОУТВЪРЗЕНЕ СОИЛОИ, А СЕ ИМО, СОИЛОУ БОЖДЕНЬСКОУ, ПОРАЖЕЦЕТЕ ВРЗЕ НАШИА ОБОПОЛЕ.

ТО Б ТО БЪГОМИРЕ ОУРИЦЕНЪ ТВАСТОИРЕМЪ, ЯКОЖДЕ ТОИ ЕМУ ПОРЦЕ О СЛАВИЕХ, АБОИСТА ОНА БЯЦЕТЬ, ЯКОЖДЪ БЗЕ РЪКЪОЦЕ ИМА, СЕИ ХВА... СЕ БЪ ТО ОУСТАВЕ РОДИА О СЕБЕ, ЯКОЖДЪ БЗЕ СЪ ПРИЦИНЕ РОДЪ, А СМЕХОМЪ О РОДИЕХ ТОИЕХ РОДИ.

ТАКОЖЪ И СВРГ ИЕ ОЦЪ, И ПРОША СОУТЕ СОИНЕ, А ИМАХЪ СЕН КОРИТЕ ИМУ, ТАКОЖЪ И МОИ СЕ БО КОРИХОМЪ РОАЦЕ, ЯКОЖЪ ЕСЕ ОЦЪ РАДОУ, А ТОИ Б ТО РОДИ ЕСТЬВА ТЕ, О КОИЕ, ДО КЪНИИЗЕ КИСТЕ.

СЕ БЪ (? неразборчиво — О.Т.) ПО ГОДЪСТЕ ПРИЕ ОПОРОУШЕТЕ СЕ А РУСКОЛАНИУ ОПЪОУЩЕТЕ, ДО КИЕ ТЕЦЕЩЕТЕ А А⁶⁴ СЕНДЕТЕ СНА ДО ЗЕМЕ ОТОИЕ — ТАМОЖДЕ, ИЖДЕ ХЪЦИА ДО ПРИ СТЕНПОУ ВЪРИАЖЪСКОУ И СЕБЕ БРАНИЦЕ СЕ ОД ОНА...

ПОМОЖДЕНЕ И ДАТЕ ВИТЕЖДЕНЕ НА ВРЗЕ МОГОЦЕ. И ЦО СЪМЕ О ТЕМ, ЯКОЖДЕ ЗЕМЕ НАШИА УТЛИЕНА ИЕ СПАТНИЕМА НОГОИ ВРАЖДЕНСТВЕ.

И ТЯКО ЗРЦЕХОМЪ НА ТОИА БЕНДЕЩЕХОМЪ, КОИ ОКОЛОИ СВЕ, И НЕТЕЦЦЕХОМЪ НА ОНОИ, И НЕТЕЦЕМО А КОИНОУ ДО ДРЕСТЕ ИЕХ, И НЕ ВЪРТЕХОМЪ ИЕ О РАНИЕХ ВРАДЖЕНСТЕХ, И НЕ ОУБИЕХОМЪ ОНЕ, ИЖДЕ НА НОИ НАКЪЦЕ.

О ТО РЦЕХОМЪ НА ВОИ!

Доцечка 17В (с. 206) (I 7a, с. 44)

ЯКОЖДЕ ТАКО РИЕХ ОНО КИСЕК НА ЛУДЕ СВЕ ЗА ЦАСЕ НАПАНЕСТЕ НА ОВИЕ, И ТОИЕ ОМЪРЗЕЦЕ СЕ О ВРАЗЕХ А ТОКЪЦЕ НА ОНОИ И ПОТИЦЕ ИЕ. СЕ ИМАХОМЪ ЗНАК ТОИЕИ МОЩЬЕНОСТЕ И НЕ МЪГОЦЕХОМЪ ДО ИАВВЕ ДАТЕ ОВОИ. СЕ Б ТО БОИ СЛАВОСТЦЕ, И СЕ ИМАХОМЪ СОИЛОУ. И СЪМЕ МНОЗИЕ, И ВРАЗЕ НЕ СОУТЕ ТОЛКОИ МНОЗИЕ, ЯКО СЪМЕ. И СЪМЕ РУСИЦЕ, А ВРАЗИЕ НЕ СОУТЕ ОНОИ. А КАМО ИЕ ВРЖДЕНА КРЕВЪ НАШЕ, ТАМО ИЕ ЗЕМЕ НАШЕ. И СЕ ВРАЗИ ВЪДИАШУТЕ И СЕ О НОИ СЕН СТАРАЩУТЕ СЕ. И СЕ СТАРОЦЕ ИЕ МАРНА БУДЕТЕ, ЯКОЖДЕ ОВЕ БИАШИА О СТАРЕ ЦАСЕ ОЦИЕХ НАШЕХ.

РЕЦЕХОМЪ ИЕЦЕ СЛОВОИ ТОИЕ НАЗПАМЕНТЕ, АБОИХОМЪ НЕ ИЕДИНОИ ОДО ТИЕ СЛОВЕ НЕ ОУТРАТЕТЕ, И РЦЕХОМЪ БРАТРЕМ НАШЕМО ТАКОЖДЕ: «СЕ СОИЛА БОЖСТИЕ БЕНДЕЩЕТЕ НА ВОИ, И ТУ ОВИНТЕЗЕТЕ ВРЗЕ ВАШИЕ ДО КОНЦЕ, ИЖЕ ХЦЕЩЕТЕ ЗЕМЕ ВАШИЕ. ТАКОЖДЕ ВРЗЕТЕ МОУ ДО ОУСТЕ ПЪЛИЕ, А ТЕ ПОЛОКА ОНОУ ДО ДРСТЕ СВЕ А НЕ РЦЕ ПРОСТИЕ НИЖЕ СЛЪВОИ СВЕ.

БУДЕТЕ СОИНЕ СВЕ БГОУВЕ, И СОИЛА ИХВА ПЕРЕБЕНДЕЩЕТЕ НЕ ВОИ ДО КОНЦЕ».

НЕ ИМАХОМЪ А НЕ ШЕРВЕ НАШЕ НАСОИТЕТЕ ХЛЕБЕМ, СЕ Б ТО ПОЖДЕН НА ОГНЬ ВРАЖЕСКЪ. И КРАВИЕ НАШЕ, СКУТЕ, ТРПИАШЕТЕ ТУГУ ТАКОЖДЕ И СЕ, ЯКОЖДЕ МОИ. И СЕ АКОИНЕ НАШЕ ХАРАЛУЖНЕ ОДРЖДЕХОМЪ ОДЕ ПОЛОУДЕНЕ БОРЗИЕ А БЕДИЕХОМЪ СОИЛОИ ВИЦЕ ВРЗЕ НАШЕ.

Доцечка 18a (с. 206) (I 8a, с. 58)

СЕ Б ТО ЗРИАЦЕТЕ ОБЕСВА ДА ИМЕТЕ ПТОИЦУ ТУИУ НА ЦЕЛЕ ВАШЕМ. А ТА БЕНДЕ ВОИ ДО ВОИТЕЖЕНСТЕ НАДО ВРЗЕ. СЕ БО ЯХ ИНОИ СВА А ТАМОЖДЕ СЕН ОДЕРЖЕЦЕТ. И ТУ КРАСОУЦЕ СЕ ПРЕД НОИ А ВЛЕЦЕ СВИСТАМЕ ДО СЕНЕ.

И ТАКВА БЯЦЕТЕ ВО ИНЪ ЦАСО, ЯКО РУШТЕ ИДИАЦЕ СО ВЕНДЕМА, И ТОИЕ ХОТИАЕ УНЕСТЕ БОЗЕ СВОИ ДО МОРЕ. И ТАМО УГНИЕЗДЕСЕША И СЕ ГРАДИА ПМОЛИА, И БИАСТЦЕ ТАМОЖДЕ МНОГА ЗОДЬЦА, ЯКО СОУТЕ БОГАНСТЕ. И ТА ПМОЛИА УКРАСЕНОИ СОУТЕ ЗЛЕМЪ И СРБРЕМЪ, И МНОГАИА О СЕ ДРВЕНИ БЗЕ ПОЦТИАЦЕ, УДЪЩЕТЕ УСКУСИ. И ТА О СЕ ВЕДОМА ИНОИМИ, ТАКОЖДЕ ТОИА ЗРИАЦЕЦЕ А ЗАДЕЦА НА ТОА, И ПЕРЕЦЕШИА ОВОИ, И ТАМОЖДЕ НЕ ИМАЦИ РОДИЦЕ НАШЕ ПОКОЕТЕ СЕ. ОРАБИ ХОДИАЦЕШЕ ДО ТЕ А ТРЗИАЦЕШЕ НА ТРЗЕЦЕХ О БОГЪСТВОИ ТА И ТАМОЖДЕ ОУСЕДШЕ ОТРЕЦЕ ОДЕРЕНЕ ДАЦЕИ СЕ.

И ТА ЗЕМЕ, ПОВИЕДА, ЕЩЕ МРЗЪСТЕ ПРЕ И ЗЛОИА ОУЖИВЕ. СЕ Б ТО МОИ ОДЕНДЕЦА О ГОРЕХ КАРПЕНЬСТЕХ ДО КОИА И ТАМО БЯХОМЪ ТАКОЖДЕ ВРИАЖДЕНЕ О ЗЛЕХ ИАЦЕЦЕХ. СЕ БО ПОИАХОМЪ, ЯКО СЪМОИ РУСЕ, О СЛАВНЕХ ДНЕХ СЕХ. А ИМИЕМО СПЕВОИ ТОИА ОД ОЦЕ НЕШЕ О КРАСНИЕМЪ ЖИТВЕ ВО СТУПИАХ А О СЛАВИЕ ОЦЕВ.

СЕ БО ВОИВОДО БОБРИЦЕ ВЕДШЕИ РУСЕ ДО ГОЛОИНС, ПО СМРТЕ ОБРИТЦЬ ФИН ПЕРОУНЬ І ХРИАБРЕ ГОРАИНСТВЕ. ТО НЕ ЗАПОМОИНЫМО ОВЕЖДЕ, А ІАКОЖДЕ ЄСЬМЕ СОИИ ОЦЕВ НАШЕХ, ДА ІМЕМО ЛУБВЕ ДО ПАМІАТЕ ІЕХ. А РЦЕХОМ О НЕ, ІАКОЖДЕ БІАЦЕ ОНОІ СОИЛОУ НАШЕУ, А СОИА ТА ІДЕ ДО НОІ ОД ІЕХ, ЖИУ ЛЕ ВЪНИЕМО, АЛЕ ВІЕНУ ТІАГНЕХОМ. РЦЕХОМ ЄСЬМЕ⁶¹

Доцечка 186 (с. 206) (I 86, с. 60, с. 146)

О ТІЕХ, ІАКОВІ ГОВІАХУТЬ О НОІ. СЕ НЕ ІМІАХОМ МОЛЪБИТЦЕ І РІАХОМ О ТВА О ПРЕ СТУДНИЕ А РОДНИЦІ, ІДЕЖЕ ВОДА ЖІВІА ТЕЦЕ. І ТАМО ВОЛБА ІЕ, І ВІЦІ ХІЦНЕ НЕ ХОДІАЦЕТЬ О ТЕ.

А СЕ ОЛДОРЕХУ ЦІАСЕ ВОСПОМИНЬЕМО. І ТОІЕ СЕ ЗВА ЖРВЕЦЬ, ІАКВА НЕ ІМЕ РАДЕХОМ О БЗ ТЕПЕНЕСЬ А СЛОВЕСО НЕ ДРЖЕШЕТЬ. І КРАСЕНЕ НАША БЕРЕ НАГЛО А ХІТЦІА ІА І ТА ОВЕЗДЕВА. [а] МЕЖДЕ НОІ РАСПРЕ ОБІТІ СЕ ЗА ГОДИ. І ТО ПЖЕЖИХОМ, А БОІСТЕ ПО ГОДИ.

А ТОІА ВЕЦЕ ПРАВИХОМЬ СЕ ОД РОДОІ І КНЕЗЕ. І СЕ КНІАЗ [БІА] БОРЪВЛЕНЬ, ІАКОВОЖДЕ ОБОРЕ ЄЛАНЕ У БРЕНГОІ МОРСТІ. О ПРЕ ІДЬМО НА ЗАЖЕНТЬ ТОУ І ТАМО РІАХОМЬ СКОТІА. І СКУФЕ ДІЕІАХОМ ПОПАСЕТЕ СКОТІА ВО СТЕПЕХ. СЕ Б ТО БУДЕ О НОІ, І ТАКВА ГРЕЦЬКОЛНЕ СЕДНЕШІА ПО НОВІЕ І ГРЕНАЦІА ГРАОІ, І ЗЛОБІА СЕ НА НОІ. О ТЕМ ЦІАСІЕ ІАІАХОМ ПРОЦЕ ДО ПОЛНОЦІЕ А ТАМО БОІХОМ ДВА СТОІ КЕНТА, І ТАМО СЪМЕ І ЄСЕ, СОУТЕ ОД ЦІАС ТЕІЕХ ДО НОІНЬ.

А І ДНЕСЕ ІМІАХОМ ІНА КНІАЗЕ БОРЪВЛЕНІА, ПРАВНУЦЕ О ДІАДОІ СВЕО, І ТОЕ РЕЦІЕ: «ІАІАЦЕТЕ ДО ПОЛОУДНЕ, НА ГРЕЦЬЛАНЕ!» ГРЕЦЬ БО МЕЖДОУ ЄЛАНЕОУ ПІЕМЕ СЕБЕТНО, А ТРЗЕ ІМІАІ О НОІ В СТИПІЕХ О СКОТЬ НАШОУ А ХОЦІА БЕРАТЕ ОНА ЗА ДАРЕ. І ТО ІМІАХОМ ОНА СТРЦЕТЕ О НОВІЕ ДО МОРИА А ГОНИКЕ ДО СВА КРАІЕ, ІАКОЖДЕ РУСЬКА ЗЕМЕ ІЕ СЕ, А РУСЬКА КРЕВ О ТА ЗЕМЕ СЕН ІАЦЕШЕТЕ ДО ПОДАЕ, І ТА ПІАЦЕ КРЕВЬ НАШУ. НА НОІ НАДЕЖЕТЕ ІМА БЕНТЕ, І ТУ БРАНИХОМЬ О ВОІА ДНЕ, ІАКОВУ ТРМЕМХОМ.

Доцечка 19 (с. 215) (III 19, с. 86)

СЕ БО ВІАВХ СЕН В НАВІ: І ТУ ОГНЕ ВОІ [О]БЛАЦЕ; ІЗОІДЕТЬ ОД ОНЕ ЗМІЕ ЦІУДЕНЬ І ОТОЦЕ ЗЕМЕ, І ТЕЦІАШЕТЬ КРВ ІЗ НЕ, І ТОІ ЛІЗІА ІУ. І СЕ ПРОІДЕТЬ МОУЖ СОІЕН І РОЗТРЦЕ ЗМІЕ НА ДВОІ, І СТА ДВА. І РОЗТРЦЕТЬ ЄЦЕ, І СТА ФТВЪРОІ. І СЕ МУЖ ВОПІШЕТЕ БОЗІЕМО ДО ПОМЦІЕ.

І ТОІЕ ІАІАШУТЬ НА КОМОНИЕХ ОД СВАРЗЕ, І ТОІЕ ЗМІЕ ОУБИУТЬ. СЕ БО ТЕ СОІА НЪСТЪ ЛУДЬВА, НЕБОЦЕ ФРНІА ЄСЬ. І СЕ БО ЗМІЕ СОУТЕ ВЪРЪЗІ ІДУЦІ ОД ПОЛУДЕНЕ. СЕ Б ТО БОСПЪРУ ЗБОІ ТОІ, ІАКВА ДІАДЕ НАШІЕ РАТІЕМА ОДТРЦАШЕ. І СЕ ХОТІАШУТЬ ГРЦЕ ОТОЦЕТЕ ЗЕМЕ НАШУ. І ТУ НЕ ДАХОМЬ, ІАКО ЖНЕ СОУТЕ НАШІЕ, А НЕ ОПОУСТЕМ, І СТВАРЕ ТА ЗМІЕ, ЄСЬ ПОГОІВЕЛЕ НА НОІ.

ІМІАХОМЬ СЕН ПРАТЕ І ЖІВОТОІ ПОЛОЖДЕТЕ ЗА ЗЕМЕ НАШУ. І ТА ТЕГНЕ БО ОД НОІ ДО ПОЛІАНЕ І ДРЕГОВІЦЕ. І РУСЕ С[Є] ТІАЖУТЬ ДО МОРЕ І ГОРЕ, ДО СТУПЕ ПОЛЕДНЕ, І СЕ РУСЕ СОУТЕ. І ОД РОУСЕ ТОКМО ІМІАХОМЬ ДОПОМОЦЕ, ІАКОЖЕ ДАЖЬБОІ ВНУЦЕ СОУТЕ. МОЛІХОМЬ ПАТАРЕ ДІАІЕ, ІАКО ТОІ ІЗВЕДЕ ОГНЬ, ІЖДЕТЬ МАТОІРЬ СВА СЛАВА ПІЕСЕТЕ НА КРОІДІЕХ СВЕ ПРАОЦЕМ НАШІЕМ.

І ТУ ПІЕСНЕМА ПОЕМЬ ОДЛЕ КЪСТРБОІЦІЕ ВЕЩЕРНЕ, ІЕЖДОІ ПОВІЕХОМЬ СТАРЕ СЛОВОІ СІВЕ НАШЕА О СВЕНТЕ СЕДЬМИЦЕ РІЕКОІ НАШІЕ, ІЖДЕХОМЬ ГРАДОІ ОЦЕ НАШЕ ІМАХ БІАЦЕ. І ТОУ ЗЕМЕ ОПОУСТИШІА, ДО ЗЕМЕ ІНЕ ІДЬШІА, ІДЕЖЕ СМЕХОМЬ О ЦІАСОІ ТОІ ДЕРЖЕВЕ І ЗА ДРЕВЛЕСТЬ ІМІАХОМЬ КЪЛОУНЕ НАШІЕ І ГРАДОІ, І СЕЛОІ, І ОГНИЦЕ О ЗЕМЕ ОУТВОРІАЦЕТЕ...

СЕ Б ТО ОУМОКМО ТЕЛЕСОІ І ДУШІЕ НАШОІ, ДА ІМІАХОМ ЦІАСТЕ РУСЕ КЪЛУНЕ, ЄЖДЕ СОІЛНА БІАЦЕШЕТЬ І НА ВРЗЕ СТРАХУ ІЗУМЕТЕ НАВЕДЕ... СЕ УБО ОД КОІ СЕНЬ ОБНОІ ХОДІАЕ, ТАМОЖДЕ І ТА ЗЕМЕ ЄСЬ О ДЕНЬ ТОІЕ ХОЖДЕНА ОД НОІ... ОНОІ ЖЕ ТВОРІАШУТЬ ІНА, АБОІСТЕ НОІ ОД СТАРЕ ДАВНЕСТЕ НОІ ОДСРІАЦЕТЕ. І ТО ЗРІМ І РЕНКУ ДЕРЖАЦЕ НА ВОІ, АБОІСТЕ ВІКЕЛІ, ІАКО ЗУРЕНЬ ДЕНЬ ІДЕ І КРВЕ ХОЦЕТЬ. І ТУ ПРОІЕХОМЬ НА ЗЕМІЕ СВЕ РУСУ... СЕ РУСА ГРАА КАМЕНІЕ ВОПІЦУТЬ НА НОІ, І СЕХОМЬ ІМАМОІ ГРЕНСТЕ І СРІАТЕ ДО СМРТЕ...

ПОЦТЕ, СОІНЕ, МЕ А ОУМРЕ ЗА НЕ ...

Доцечка 20 (с. 207) (20, с. 140)

...РО ПО СВЕ ТАКОЖ ЕІДЦЕ ПТОІЦУ, КОМОНЫСТВОІ СТАВІАШІА, А ВРЗЕ ТУУ КРОІДІЕМА САКРОВА СТА, А ГЛОВОУ БІА ЗНІ... ЦІАСТЬ. БІАША ТОІЕ КОМОНЫЦЕ А УМ ІСТЪІАГНУВ ОБРЪЗАЦІА РЕНАІ СЪЦІЕ А ТО ВІКЕША КОЛЕМ ПАРУ... ...ЕХОМ ТАКОЖДЕ ДЕІАТЕ, АБОІ ХОЦІСТЕ ДОСТАВЛЕ ПОБІКДОІ Н... ОНЪЖІАЦЕТЕ ОВА ІАКО СВА ІМЕХОМ. А ТУ БО ДНЕ ЖРІАХОМ, ІАКО ОВЦА БІЕ ГОУЦА ПРЕД Н... ... СТВА СКУФЕ А СУРЬМЕ РОДІЦЕ. ДЕСЕНТ СЕТ ІАТОІ СКОТІА ПАСЪХОМ А КМЕТЕ РОЕМ. А ГРЬЦЕ НАШЕ ЖІТВА ОБЕРЕ СТА А МЕНЕ, НА СВА ДОІБА БЛАГОДЕНТЕ А...

ВО ВЛЕСО НАУЦІАІ ЗЕМЕ РАІАТІ ПРАЦУРІ; ТАКОЖДЕ ДЕІА... ..., ТОМУ ВРЕЗМО Д[О] ОГНИЦА ТРВОІ А КЛЕФВІ ВЛЕСА СЛАВІТІ...

ТРІ КРАТЕ РУСЬ ПОГНЕБШІА ВСТАНЕ... ІГУНШТЕ ДО ЦЕЛЕ СЕЦІА НОІ, ОД ІНЪСКЕ ОТРЦЕТЕ, А НОІН... ЗАВЪ СЕІ... ...КО. ВОСТАТЕ ІМА СЕ КРАТЕ... ТАКО СТАРА ПРІА ОЗНІКНЕ, А ТАКО ІМІАХОМ ТРАВАТ...

МНОГАІА ПІЕМОІ ІДЬШІА ДО СТЕПНОІ НАШІ ... ОД СТРЪЛОІ НЕ ВІДІАІ СУМЕ... РУСЬ ЄСЬ ЄДІН... ВОПІАЦЕТЕ ДО СВАРЗЕ О ПОМОЦЕ БЪЖСК... ГРІАХАТЕ МЕЦІОІ НЕ СІЕНХАТЕ ГЛАСОІ ... ІА... К... А НЕ СТАНЕ ІКІН ДЕН ... ІСПРІАГОША ОЦЕ СОІА... ...ВА О ВЦЕК МІ... РЪЦЕХУ ОНОІ ДЪТЕМ БЕЗТЕ ДО КУЦЕ А ТА... АКО БОДЕ ЗІАІА ЦІАС... ПО... А ...ЕРВА ПОЦІАХОМ ГРАДІ ОКРЕНІАТЕ А КРОМЪХ, БО ТОІ НЕ ІМІАХОМ... ЛОТ... ... СТУЖЬ НЕ ПОІМЕМО ПО ... А ТУ В⁶² ПАРУНА ПРАДЕ А СЕ І ВЕРЬЖЕ НА О... Н... А... ТУ БО СІАВА ВЛЕКА, А ТУ ВЪЦІАНАШЕ МАТОІРЬ ВА КРОІДІЕМА БІАЦЬ ...КО ТАКО ВРЕЗІ ТЪ СКОША ОД НОІ ...ОІК МУЖІ СУТЕ ПРОСТЕ ... А ...ЛВОІ НЕ ГОВІАШУТЬ СІА Г... ІА...

Доцечка 21 (с. 215) (III 21, с. 96)

СЕ БО ХЪРБЕР ОБОРЕНЦЕТЬ ТУУ СОІЛОУ ЗЛУУ, ОБЕ СЕНТЬ ОПОІАШЕНЬСТЬ ВАЕ.

ІМЕХОМ СЕ Б ТО УРЬВОІ ХРАНІАЦЕТЕ І СЕНЬ ХРАНЕ БОЗЕМ СТАВІЕХОМЬ. І ГРІАДІХОМЬ СТІЕНЕ О ДУБІЕ І ЗА ОСВОІ ЦІАСТО ПО ДРУГОУ СТІЕНОУ, І ТАМО ХРАНИХОМЬ БОЗЕ НАШІЕХ ПОДОБОІ. ІМІАХОМЬ МНОЗІЕ ХРАНИЕ О НОВУГРДУ НА ВОЛХЪВУ РІЕЦІЕ. ІАМХОМЬ О КОІЕ ГРАДІЕ ПО БГОІАСІЕХ. І СЕ [І]МІАХОМЬ НА ВОЛОІНІ ДУЖЕБСТЕІ ХРАНИЕ І О СУРЕНЖЕ НА МОРІЕ СУРЬСТІЕМ І СОІІЕМ.

І СЕ, ВЕЛКА ОУРАЗЬ ІЕ НА НОІ, ІАКОЖДЕ ХРАНЕ СУРЕНЬСТІЕ ОБОІТОІ ВРАЗЕМА, І БОЗІ НАШІЕ, О ПРАХ ТЦІЕНОІ, ВАІАХУТЬ СІА ІМУТЬ. СЕ БО РУСІЦІІ НЕ ІМУТЬ СОІЛОІ ОДЕРЗЕТЕ НА ВРАЗЕ ВОІТЕНЖСТЕ.

І СЕ ІМІАХОМЬ УРЬВОІ, ЄКОЖДЕ СТРАН МЕЖЬ, ІЖЕ ІДЕ В НОЦІЕ ПО ЛІСЕХ У СЕ УРЬВЕ ОДІЕГОІ СВА НА КОУСЕ. ТАКОЖДЕ, РУСІЦЕ, ІМІАХОМЬ УРЬВОІ НА РУСІЦЕМ ТІЕЛЕСІ. І НЕ БРЕЖІЕХОМЬ О ТОМО, І ТЦІ-